

NORDANSTIGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2019

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det känns som att 2019 var ett tufft år med flera tunga åtgärder för att nå balans i ekonomin.

Året började med att vi i januari såg att vård- och omsorgsverksamheten inte skulle klara sin budget. Direkt ställdes krav på förslag till åtgärder, åtgärder som inte ger full effekt förrän en bra bit in i 2020. Avvikelsen mot budget i vård och omsorg kom att bli minus 23 miljoner kronor.

Den stora avvikelsen är problematisk, eftersom det demografiskt inte var några volymökningar. De kommer istället åren framöver. Redan idag ligger omsorgens kostnader över referenskostnad, alltså våra kostnader jämförda mot kostnaderna i likvärdiga kommuner.

Social omsorgs avvikelse blev minus 6 miljoner kronor, trots åtgärder för att få ner kostnaderna. Fler förebyggande åtgärder måste till för att minska kostnaderna på sikt.

Utbildningsverksamheten höll sin budget och gjorde ett mindre överskott. Kostnaderna låg dessutom under referenskostnaden. Samtidigt har skolresultaten förbättrats markant, vilket är mycket glädjande.

Verksamheter som stab, samhällsutveckling och kommunikation samt teknik och hållbarhet drog i bromsen tidigt på året, vilket gav ett överskott på nästan 13 miljoner kronor. Det kan tyckas vara en bra sak men är allvarligt, eftersom dessa verksamheter ska stå för mycket av den utveckling som Nordanstig behöver åren framöver.

Att alla verksamheter måste hålla budget kan inte nog poängteras. Mycket talar för

att vi inom två-tre år står inför ett riktigt besvärligt läge med tanke på att befolkningen åldras.

Resultatet på plus 7,7 miljoner kronor är mer än dubbelt mot budget, vilket är positivt. Men intäkterna av engångskaraktär hade kunnat investeras, istället för att täcka upp underskott och för att slippa ett återtagande.

Vi klarade inte de två procent i överskott som räknas som god ekonomisk hushållning. Resultatet är ändå bättre än budget och något att glädjas över. Åren framöver krävs stora investeringar och vi kommer att behöva ett resultat på tre till fyra procent för att kunna göra dem.

Miljö- och klimatarbetet är viktigt och vi har under året antagit FN:s Agenda 2030 med de 17 globala målen. Vi har också inrättat en miljö- och klimatberedning och installerat solcellsanläggningar.

Ombyggnaden av den så kallade tandläkarkorridoren i kommunhuset i Bergsjö blev klar. Lokalerna är mycket trivsamma med den modernaste tekniken, till stor del finansierad av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Greiberrummet blev också en självklar plats för att visa upp delar av Gunnars Greibers stora konstdonation.

Tyvärr minskade invånarantalet med 40 personer, men det finns tendenser till att människor i allt högre grad väljer att flytta hem till Nordanstig när de har fått barn.

Fortfarande upplevs Nordanstig som en av de tryggaste kommunerna i Sverige, som fortfarande är ett av världens tryggaste länder.

OLA WIGG (S)
Kommunstyrelsens
ordförande

Kommentarer till årtiondets sista bokslut

STIG ENG
vice ordförande
kommunstyrelsen

År 2019 präglades av arbetet med att förändra kostnadsutvecklingen till en lägre nivå, men med fortsatt god måluppfyllelse. Den verksamhet som ligger under ledningsutskottet bidrog genom stor återhållsamhet till ett avsevärt plusresultat i förhållande till budgetanslaget.

Utbildningsutskottet anpassade sina verksamheter till en lägre kostnadsnivå bland annat genom sänkt lärartäthet. Där har man ett mindre, men väl ett överskott, i förhållande till sin budget.

Äldreomsorg och hemtjänst har ett stort överdrag i förhållande till budget. Där pågår ett förändringsarbete för att komma till en lägre kostnadsnivå. Man får nog konstatera att verksamheten fått ett för lågt budgetanslag i väntan på strukturella förändringar.

Den sociala verksamheten genomför ett förändringsarbete, men kom inte in i sin budgetram för 2019. Det är också en verksamhet som är svår att kostnadsberäkna.

Totalt gjorde den kommunala verksamheten 15,7 miljoner kronor i underskott i

förhållande till budget. Ökade skatteintäkter och lägre pensions- och personalomkostnader gav ett positivt utfall på cirka 20,5 miljoner kronor i förhållande till budget och sammantaget gav det en positiv resultatavvikelse på 4,8 miljoner kronor. Kommunen redovisade ett positivt resultat på 7,7 miljoner kronor i förhållande till det budgeterade resultatet på 2,9 miljoner.

Våra kommunala bolag bidrar också till att kommunens koncernresultat stärks och att kommunen utvecklas vad gäller till exempel fiberutbyggnad och boenden.

Min bedömning är att kommunens personal arbetar för en mycket god vård och omsorg och för att våra barn ska få en god utbildningsgrund för framtiden.

Samhällsutveckling och kommunikation liksom teknik och hållbarhet är i ständig utveckling och genomgår en förändring i positiv anda.

Jag vill slutligen tacka alla anställda i Nordanstigs kommun för en mycket bra arbetsinsats och ett gott samarbete.

Innehåll

Inledning

Viktiga händelser	6
Politisk organisation	9
Om Nordanstig	11

Förvaltningsberättelse

Omvärld	14
Personal	18
Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål	23
Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål	25
God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning	31
Finansiell analys	35

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen	48
Stab	50
Samhällsutveckling och kommunikation	53
Teknik och hållbarhet	57
Utbildning	60
Vård och omsorg	63
Social omsorg	66
Byggnadsnämnden	69
Koncernföretag	70
Uppdragsföretag	80

Räkenskaper

Resultaträkning	84
Balansräkning	85
Kassaflödesanalys	86
Nothänvisning	87
Femårsöversikt	92

Bilagor

Redovisningsprinciper	95
Ordlista	99
Revisionens verksamhetsberättelse	101
Revisionsberättelse	102

Viktiga händelser

FAKTORER BAKOM ÅRETS RESULTAT

Årets resultat påverkades av

- allmän återhållsamhet i samtliga verksamheter
- hyresintäkter av engångskaraktär
- orealiserade vinster för värdepapper
- ökade behov i social omsorg och äldreomsorg
- omställningskostnader i hemtjänsten
- att delar av den planerade omställningen i fullmäktiges budgetanpassningsbeslut från 2015 inte genomfördes.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN OCH FRAMÖVER

Året präglades som tidigare år av en mycket ansträngd ekonomi. Kostnadsutvecklingen i omsorgen fortsatte att öka, framför allt i äldreomsorgen. Ökningen sker utan att det finns några egentliga demografiska volymförändringar som förklaring.

Återhållsamhet beordrades i verksamheterna som en direkt åtgärd för att möta kostnadsökningarna. På lång sikt leder det till att kvaliteten försämras och att kommunen

får svårt att upprätthålla en god service till medborgarna.

En genomgripande åtgärd för att minska kostnaderna, framför allt hemtjänstens, var att ändra områdesindelningen och verksamhetsomfattningen. Det har länge varit svårt att driva verksamheten inom den tilldelade budgetramen, varför kommunen beslutade att minska engagemanget i egen regi. Nordanstigs kostnader för hemtjänst är bland de högsta i Sverige och betydligt högre än de fastställda referenskostnaderna.

Privata aktörer tog därför över hemtjänstområdena i Bergsjö och Gnarp, utöver verksamheten de har sedan tidigare. Kommunen såg också över och förändrade biståndsbedömningen. Det ska leda till minskade kostnader och effektivare verksamhet. De flesta medarbetarna fick nya tjänster i kommunen, vissa tidigarelade sin pension, medan några tyvärr fick avsluta sin anställning.

Kommunens nya styrmodell färdigställdes i Stratsys (digitalt verktyg för planering med mera) i april. Konkret innebär det att kommunen får bättre underlag för analys av verksamheterna, med systemstöd för

uppföljning och rapportering. Styrmodellen har gett kommunen nationell uppmärksamhet, eftersom Nordanstig har en av de första modellerna som ger en helhetslösning.

Att förändra styrmodellen var viktigt, eftersom bra faktaunderlag ger kommunen bättre möjligheter att anpassa kostnaderna på områden som inte är tillräckligt effektiva. Modellen förenklar och minskar också kommunens administration.

En politisk beredningsgrupp för framtida lokalförsörjning bildades. Den lyder direkt under kommunstyrelsen och består av politiker och tjänstemän. Under hösten såg gruppen över investeringsbehovet för kommunens fastigheter och diskuterade hur en framtida lokalförsörjning kan se ut. Ett stort projekt, Energy performance contracting (EPC), handlar om att energieffektivisera fastigheter, både kommunala och allmännyttiga. För kommunens fastigheter innebär det en investering om cirka 88 mnkr. Kommunstyrelsen fattade beslut om att genomföra projektet, men det slutliga beslutet tas av fullmäktige i februari.

Social omsorg påbörjade ett metodutvecklingsarbete. Avsikten är att försöka bryta långvariga försörjningsstöd. Arbetet görs tillsammans med arbetsmarknadsenheten och är en del av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) projekt med samma tema. I samband med det automatiserade socialtjänsten handläggningen av försörjningsstöd. Det ska i förlängningen frigöra resurser, som istället används till mer förebyggande åtgärder och till att höja kvaliteten.

E-tjänster utvecklas löpande i kommunen. En ny webbsida driftsattes, som dessutom är mobilanpassad. Flera projekt pågår inom området, även tillsammans med andra regioner.

Kommunens fastigheter fick en del underhåll. I Harmånger började lägenheter renoveras. De ska bli 8 nya trygghetslägenheter med beräknad inflyttning i mars 2020. I Hassela slutfördes projekteringen av att sammanföra Linblommans förskola och Arthur Engbergs skola. Tillbyggnaden påbörjas våren 2020.

En ny kommunchef rekryterades i december. Den förra kommunchefen valde att lämna Nordanstigs kommun efter nästan sex år. Processen med att rekrytera en ny kommunchef pågick under hösten och han finns på plats i mars 2020.

ATT UPPMÄRKSAMMA I FÖRVALTNINGENS VERKSAMHET INFÖR KOMMANDE VERKSAMHETSÅR

Kommunen måste acceptera en ökad förändringstakt i omvärlden, och att den också påverkar Nordanstig. När övriga kommuner i landet effektiviserar sina verksamhetskostnader, påverkar det Nordanstigs referenskostnader och därigenom det generella statsbidraget. Prognoserna åren framöver visar att kommunen står inför en stor utmaning att få ekonomin att räcka till. En minskande samt åldrande befolkning gör att kommunen tvingas effektivisera verksamheterna årligen.

Det är mycket positivt att staten sett över utjämningsystemet och gör det som krävs

för att små kommuner i glesbygd ska kunna fortsätta verka och kunna erbjuda likvärdig service och kvalitet som övriga kommuner. Det nya utjämningsystemet ger ett välbehövligt tillskott till redan hårt prövade verksamheter, men tyvärr kommer betydligt större tillskott att behövas framöver. Här behöver staten fortsätta sitt arbete.

Kommunen har ett mycket stort investeringsbehov. Fastigheterna är kraftigt eftersatta och det kommer att behövas överskott om minst 3–4 procent för att kunna möta behovet. Kommunen kommer också att behöva ta viktiga strategiska beslut om var verksamhet ska bedrivas. Med de nuvarande statsbidragen kommer kommunen att behöva prioritera. När man också beaktar svårigheten med kompetensförsörjning blir utmaningen än större.

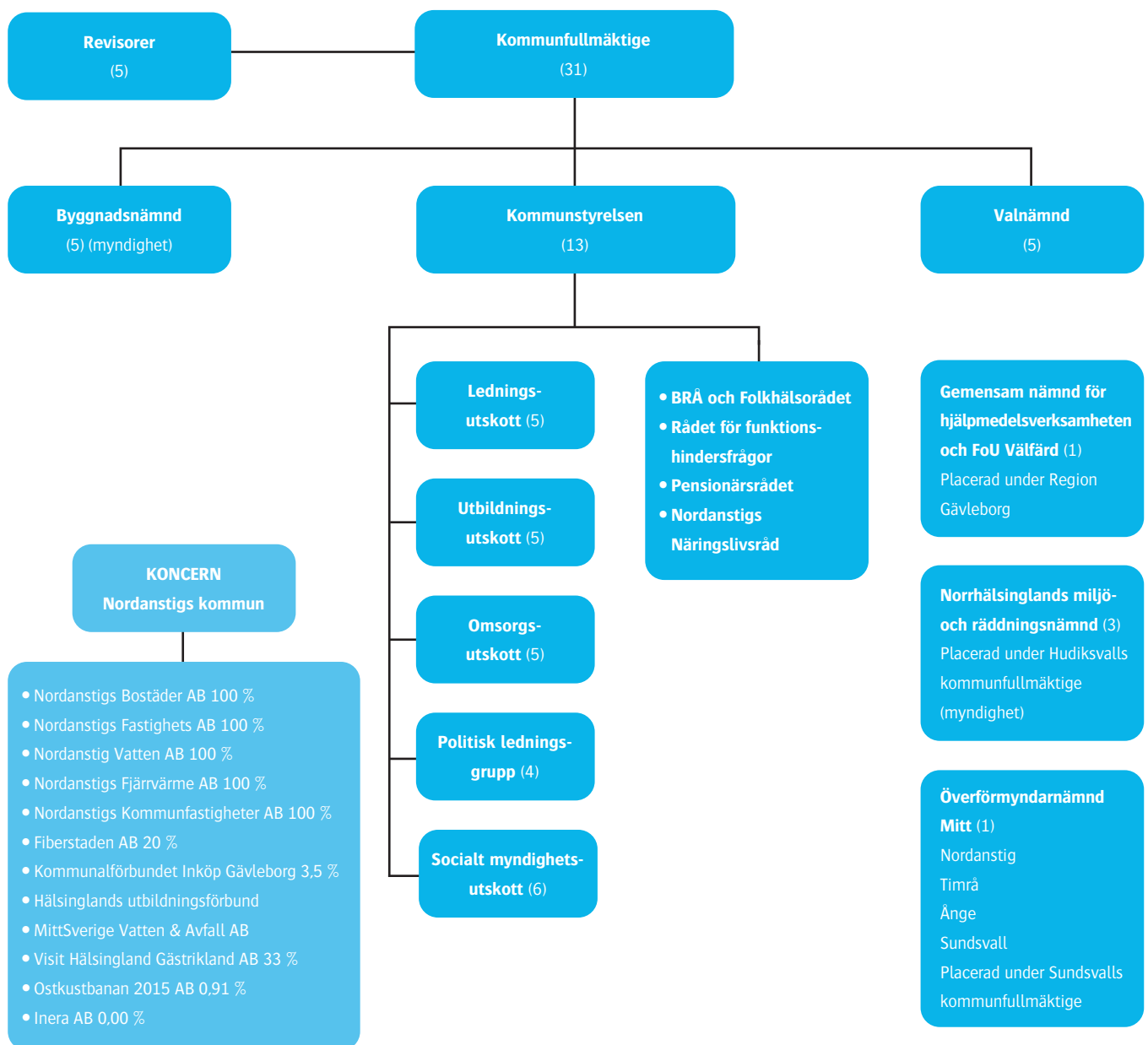
Det är viktigt att näringslivet fortsätter att utvecklas i positiv riktning. Samarbetet måste stärkas mellan kommunen och företaget.

Medborgarenkäten görs vartannat år. Resultatet 2019 analyseras av politik och verksamhet. Enkäten är en del av den politiska processen och ligger delvis till grund för framtagande och revidering av mål.

För att kunna möta framtida ekonomiska utmaningar är digitalisering mycket viktig. Kommunen behöver se över processer och arbetssätt, för att arbeta smartare och effektivare med de knappa resurserna. Här pågår arbete i verksamheterna.

Utvecklingen av mellanboendeformer är också viktig. Fler trygghetsboenden behöver planeras och driftsättas. Kommunens särskilda boenden behöver utvecklas för att anpassas för personer med demens eller demenssymptom.

Politisk organisation

KOMMUNFÖRVALTNINGEN

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har 13 ledamöter som väljs av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har tillsatt fem utskott: ledningsutskottet, utbildningsutskottet, omsorgsutskottet, politiska ledningsgruppen och sociala myndighetsutskottet.

Kommunstyrelsen har den ledande politiska rollen och samordnar och utvecklar kommunens totala verksamhet. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunfullmäktiges riktlinjer efterlevs, och den har uppsikt över alla kommunala nämnder, styrelser och bolag.

Förutom de olika utskottens verksamhetsområden har kommunstyrelsen direkt ansvar för kommunens ekonomi, översiktlig planering, mark och fastigheter, information samt näringslivsfrågor. Även civilt försvar och arkiv hör till kommunstyrelsens ansvarsområde. Kommunstyrelsen är också kommunens anställningsmyndighet.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens intressen. Det är kommunstyrelsen som förbereder de ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Den har också övergripande ansvar för att besluten verkställs.

Ledningsutskottets verksamhetsområde omfattar näringslivsfrämjande åtgärder, teknik och hållbarhet, infrastruktur, kommunikationer och andra kommunövergripande strategiska funktioner samt kultur.

Utbildningsutskottets verksamhetsområde omfattar utbildning och bibliotek.

Omsorgsutskottets verksamhetsområde omfattar vård och omsorg om äldre och funktionshindrade samt arbetsmarknad.

Politiska ledningsgruppens verksamhetsområde omfattar övergripande finansiella och personalpolitiska frågor.

Sociala myndighetsutskottets verksamhetsområde omfattar kommunens uppgifter inom socialtjänsten enligt socialtjänstlagen (SoL), med kompletterande tvångslagstiftning och följdlagar jämte familjerättslig lagstiftning med undantag av det som gäller omsorgen av äldre och funktionshindrade.

Byggnadsnämnden fattar beslut i frågor som rör myndighetsutövning utifrån plan- och bygglagen.

Valnämnden fullgör de uppgifter som enligt vallagen och övriga valförfattningar ankommer på valnämnd.

Kommunrevisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag, efter kommunalagens kapitel 12 och god revisionssed.

Nordanstigs kommunala bolag består dels av helägda bolag som finns i koncernsammansättningen, dels av företag som är uppdragsföretag där kommunen äger en viss del.

Om Nordanstig

Nordanstigs kommun ligger i norra Hälsingland mellan Hudiksvall och Sundsvall. Kommunen erbjuder en fin livsmiljö med bra och billigt boende och möjligheter till ett rikt liv i samklang med naturen. Kultur- och föreningslivet är omfattande och här finns allt från havsbad till alpin skidåkning i Hasselabackarna. Totalt har kommunen 9 500 invånare.

NAMNET NORDANSTIG

När man vid kommunsammanslagningen 1974 förenade de fyra kommunerna Hassela, Bergsjö, Gnarp och Harmånger, valde man att kalla den nya kommunen Nordanstig. Namnet Nordanstig hade redan då under lång tid använts inom kyrkan som beteckning på ett kyrkligt kontrakt.

Namnet Nordanstig finns omnämnt första gången år 1358 i en köpehandling om Nordanstigs buldan. Buldan är en tjock linneväv och den tillverkades tydligen i sådan omfattning att man kunde sälja den utanför området där man odlade mycket lin.

Redan under sen järnålder framträdde tre bygdecentra i Hälsingland: Nordanstig, Sunded och Alir. Under tidig medeltid kom kungsgårdar att anläggas i Jättendal, Hög och Norrala. Dessa kungsgårdar tillhörde Uppsala öd, centralmakten.

Under lång tid gick vägen från Sunded till Nordanstig via Rogsta, Ilsbo, genom byn Steg, som ligger vid kanten av den bergsrygg som skiljer orterna åt. Man måste alltså ta sig över ”Stejje” för att komma till det område som i dag utgör kommunen.

Dialektalt benämnde man tidigare folk i olika byar efter vilken sida av en ås eller mo de bodde på. Således kallades invånarna i Ingesarven och Yttre för ”sönnamogarna”, och folket mellan byarna Skrämssta och Bjåsta bodde på ”Stejje”. Därför är det troligt att folk norr om Steg kallades ”nolastejjare” och att det så småningom kom att beteckna det nordöstra hörnet av Hälsingland.

KOMMUNVAPNET

Nordanstigs kommunvapen ritades i början av 1980-talet av Jättendalssonen Paul Persson. Hästen symboliserar kommunens inland som tidigare präglades av skogsbruks- och jordbruksbygd, och fisknätet under anknyter till kusten och fiskenäringen. De sex maskorna i nätet symboliserar de socknar som ingår i kommunen: Hassela, Bergsjö, Gnarp, Ilsbo, Jättendal och Harmånger.

Källa: Boerje Bohlin

Förvaltningsberättelse

Omvärld

ARBETSMARKNAD

Öppet arbetslösa och i program (%)	Alla		Ungdomar	
	16–64 år		18–24 år	
	2018	2019	2018	2019
Nordanstig	5,6	6,6	7,9	11,8
Hudiksvall	6,9	7,4	13,1	12,9
Sundsvall	7,2	8,0	11,1	11,8
Gävleborgs län	9,4	10,1	14,2	14,7
Västernorrlands län	8,1	8,7	11,8	12,5
Riket	7,0	7,4	8,7	9,2

Mer dämpad ekonomisk tillväxt framöver

”Den globala ekonomin befinner sig i en synkroniserad avmattningsfas. Svensk ekonomi påverkas i hög grad av vad som händer i omvärlden och detta återspeglas i en svagare tillväxttakt. Höstens intervjuundersökning med 9 000 privata arbetsgivare visar en bredbaserad nedgång i efterfrågeförväntningarna framöver. Arbetsförmedlingen bedömer att tillväxttakten i ekonomin kommer att vara mer dämpad under prognosperioden som sträcker sig fram till och med 2021 jämfört tidigare år.” Så inleds Arbetsförmedlingens senaste prognos från december¹.

I Gävleborg, liksom i hela riket, märks att arbetslösheten ökar. Ökningen i Gävleborg och Nordanstig sker på de tre mätområden Arbetsförmedlingen gör, det vill säga ungdomar, utrikesfödda och totalt alla. Paradoxen med arbetskraftsbrist kvarstår, varför man

nationellt prognosticerar att arbetskraften fortsätter växa i ”god men avtagande kraft” och att arbetslösheten stiger.

Likt tidigare antaganden är arbetslösheten störst bland personer som inte har någon eller bara kortare utbildning. En genomförd gymnasieutbildning är en avgörande förutsättning för arbete. Det innebär en utmaning för utrikes födda som ännu inte har en sådan.

En större del, tre av fyra, av de inskrivna på Arbetsförmedlingen bedöms stå långt från arbetsmarknaden och vara i behov av en kombination av insatser. Det handlar om övergång till utbildning i vuxenutbildningen, men även till olika former av vägledning och subventionerade anställningar.

I takt med avmattningen på arbetsmarknaden stiger långtidsarbetslösheten. För kommunens arbetsmarknadsenhetens del är den ett fokusområde i kommande arbete och i överenskommelser med Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingens neddragning och reformering påverkar samarbete och rutiner. Tillsammans försöker arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen hitta fungerande strukturer för att fortsätta samarbetet kring de personer som behöver stöd av samhällets offentliga parter för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

För att minska den dåliga matchningen i länet av utbud och efterfrågan när det gäller kompetens och för att rikta insatserna

¹<https://arbetsformedlingen.se/download/18.47a458fb16df81b913372ac/1581065086481/arbetsmarknadsutsikterna-ht-2019.pdf>

rätt i förhållande till efterfrågan, samarbetar Region Gävleborgs verksamhet Semaforen med olika parter på arbetsmarknaden. Arbetet sker både lokalt och regionalt för att möta behoven och stärka individers möjligheter att få arbete.

UTBILDNINGSNIVÅ

Den genomsnittliga utbildningsnivån var högre i riket än i Nordanstigs kommun. Även i Hudiksvalls och Sundsvalls kommuner låg utbildningsnivån högre.

Procenttalet för respektive utbildningsnivå motsvarar den andel av befolkningen, 25–64 år, som har den utbildningsnivån som högst.

Tabellen nedan visar befolkningens utbildningsnivå den 31 december 2018.

Utbildningsnivå (procent)	Nordanstig	Hudiksvall	Sundsvall	Sverige
Förgymnasial utbildning	15	12	10	12
Gymnasial utbildning	59	54	48	43
Eftergymnasial utbildning	25	34	40	44
Uppgift saknas	1	0	2	1
Totalt	100	100	100	100
Antal, 1 000-tal	5	18	50	5 218

Materialet är hämtat från Statistiska centralbyrån (SCB), Befolkning 2018, 25–64 år.

FOLKHÄLSAN I KOMMUNEN

De nationella målen för folkhälsa ligger till grund för kommunens folkhälsoarbete. Målområdena omfattar de faktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Kommunen prioriterade de sju första av de åtta folkhälsomålen:

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
- Inkomster och försörjningsmöjligheter
- Boende och närmiljö
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Ett välfärdsbokslut som utgår från folkhälsoplanen upprättades och presenteras i mars 2020. Brottsförebyggande rådet (Brå) och folkhälsorådet anordnade två trygghetsvandringar i samverkan med polisen. Rådet

hade också dialogträffar med vårdnadshavare och byavakter.

Ett folkhälsoprojekt pågick 2018–2019 i samverkan med Hudiksvalls kommun, *Förenade i rörelse*. Syftet var att förbättra barns och ungas fysiska hälsa. Skolan och föreningarna ingick i projektet. Sociala investeringsmedel finansierade projektet och en rapport presenteras i mars 2020.

En rörelsesatsning i samarbete med Gävleborgs idrottsförbund pågick i tre skolor i Nordanstig 2019. Elever fick prova på olika lekar och aktiviteter och pedagoger utbildades av förbundet att uppmuntra till rörelse i skolan. Rapporten från projektet kommer i början av 2020.

Verksamheten deltog i Brås och folkhälsorådets arbete genom att anordna brottsförebyggande och preventiva insatser, till exempel medborgardialoger för ökad trygghet och kampanjen *Balansera mera*, vars syfte är förbättrad hälsa och att förhindra fallolyckor bland äldre.

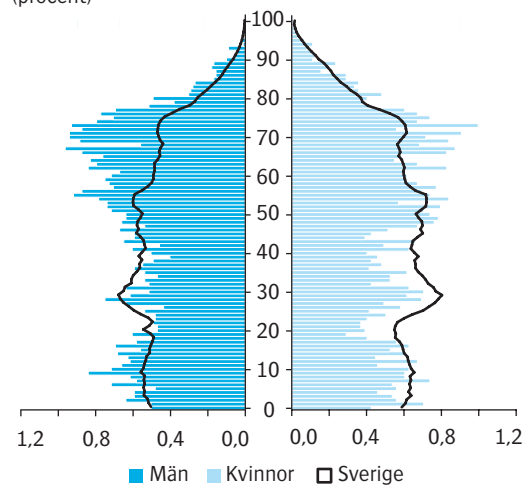
KOMMUNENS BEFOLKNING

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bergsjö	2 759	2 784	2 750	2 721	2 737	P	P	P
Gnarp	2 235	2 238	2 235	2 248	2 222	R	R	R
Harmånger	2 110	2 116	2 124	2 130	2 125	O	O	O
Hassela	808	816	810	830	821	G	G	G
Ilsbo	710	711	701	727	722	N	N	N
Jättendal	865	846	861	861	850	O	O	O
Restförda	3	0	0	0	0	S	S	S
Totalt	9 490	9 511	9 481	9 517	9 477	9 473	9 461	9 447

	2015	2016	2017	2018	2019
Födda	76	94	107	93	81
Döda	119	122	131	120	116
Födelsenetto	-43	-28	-24	-27	-35
Inflyttade	566	572	560	601	535
Utflyttade	530	524	566	542	541
Flyttningsnetto	36	48	-6	59	-6

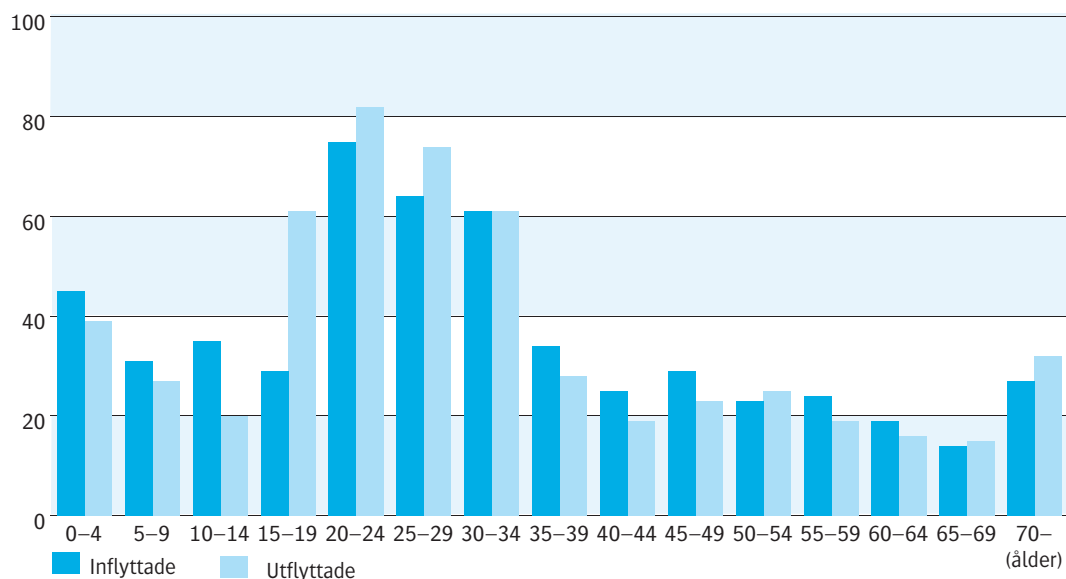
Befolkningsgranen

(procent)

In- respektive utflyttade i Nordanstigs kommun

(antal)

SVENSK EKONOMI

Sveriges Kommuner och Regioners bedömning av den svenska ekonomin

Hög sannolikhet för låg BNP-tillväxt 2020

Den försvagning på arbetsmarknaden som börjat skönjas i år antas fortgå också under 2020 – inte minst mot bakgrund av att den beräknade BNP-tillväxten 2020 blir fortsatt låg.

Trots en tydlig försvagning i den globala industrikonjunkturen, samt svag världshandel, har den svenska utrikeshandeln gått starkt 2019. Den oväntat starka exporten följer sannolikt på den också oväntade försvagningen av den svenska kronan. Men att importen har ökat betydligt långsammare än exporten har också varit avgörande: Bidraget till BNP från nettoexporten i år står faktiskt för nästan hela (mer än 90 procent av) den ökning vi beräknat för BNP 2019.

Stämmingsläget bland hushållen har i år varit mer pessimistiskt än normalt, det svagaste sedan 2012 (enligt KI-barometern). Tillväxten i hushållens konsumtionsutgifter är svaga 1,0 procent för helåret 2019, men det följer delvis av den svagare bilförsäljning som nåddes redan sommaren 2018. Nästa år väntar en svagare arbetsmarknad samt förväntat långsammare inkomstökningar. Låga räntor förutses 2020, liksom en – trots allt – relativt stark arbetsmarknad; något brantare fall i sysselsättning bedöms ej ske. Dessa faktorer understödjer hushållens reala inkomster. En något högre konsumtionsbenägenhet än i år (och lägre sparande) antas även 2020, vilket möjliggör en större ökning av hushållens konsumtion nästa år (1,8 procent), närmare den trend som syntes åren 2016–2018.

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) konjunkturprognos visar på ihållande svag BNP-tillväxt (under 2 procent i årstakt under 10 efterföljande kvartal, med start under kvartal tre 2018). Vikande sysselsättning framstår därmed som det mest troliga framöver, inte minst utifrån den trendmässigt så svaga produktivitets-

tillväxten. Försvagade vinstutsikter i näringslivet antas mer och mer komma att innebära nedjusteringar i bemanningen, och att den totala sysselsättningen minskar något 2020. Sysselsättningsgraden sjunker därför något, och andelen arbetslösa beräknas fortsätta stiga under 2020. Konjunkturen fortsätter därmed att försvagas och mot slutet av 2020 nås ett läge som kan beskrivas som ”mild lågkonjunktur”. BNP samt volymen arbetade timmar skjuter då något *under* de jämviktsnivåer vi bedömer för ett balanserat läge, då varken hög- eller lågkonjunktur råder. Arbetslösheten antas då också överstiga jämviktsarbetslösheten (vilken vi uppskattar till knappa 7 procent).

Det stundar magra år för skatteunderlaget

Trots att konjunkturuppgången medförde lika stor ökning av lönesumman 2018 som året innan skedde en tydlig inbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det beror till viss del på att inkomstanknutna pensioner inte höjdes lika mycket som 2017. Men huvuddelen förklaras av en regeländring: grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjdes. Detta kompenseras regioner och kommuner för genom en höjning av de generella statsbidragen. Skatteunderlagets underliggande ökningstakt, rensat för grundavdragshöjningen, var 2018 i princip lika stor som 2017.

Prognosen för 2020 visar fortsatt inbromsning i både den faktiska och underliggande ökningstakten. Orsaken är främst en minskning av antalet arbetade timmar. Därutöver hålls skatteunderlaget även detta år tillbaka av att personer som fyllt 65 år får ytterligare en höjning av grundavdragen (regioner och kommuner får ytterligare en kompensation via höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning).

SKR, cirkulär 19:59. ”Budgetförutsättningar för åren 2019–2023”, 2019-12-20.

Personal

PERSONALPOLITISK INRIKTNING

Personalpolicyn som kommunfullmäktige beslutat om beskriver värderingar och förhållningssätt som är viktiga i relationer mellan medarbetare i kommunens verksamheter och till människor de möter i arbetet.

Personalpolicyn fokuserar extra på kommunens gemensamma värdegrund, jämställdhet och likabehandling, god arbetsmiljö och hållbart arbetsliv, ledarskap, medarbetarskap, lönebildning och samverkan. Grunden för personalpolitiken och den gemensamma värdegrunden är en människosyn som ser människan som aktiv, ansvarskännande och meningsskapande.

Kommunen ska ge förutsättningar för vänlighet, respekt, öppet engagemang och bra bemötande oavsett situation.

HÄNDELSER PÅ PERSONALOMRÅDET

Nordanstigs kommun ingår i ett länsregionalt nätverk med målet att marknadsföra de kommunala jobben i Gävleborg, genom att bland annat delta i arbetsmarknadsmässor som vänder sig till högskolestuderande.

Det gemensamma ledarutvecklingsprogrammet för chefer i samverkan med Sundsvallsregionen fortsätter. I samverkan med Gävleborgs kommuner fortsätter kommunen att delta i utbildning för framtida ledare.

Trainee Sundsvallsregionen är ett gemensamt traineeprogram för kompetensförsörjning för kvalificerad personal.

I det systematiska arbetsmiljöarbetet genomfördes arbetsmiljöutbildningar under våren för chefer och skyddsombud i utbildningsverksamheten.

Rehabutbildning genomfördes för alla chefer.

Två hot och våld-utbildningar genomfördes för medarbetare.

Utbildning om arbetsmiljö genomfördes för förtroendevalda, chefer, skyddsombud och medarbetare.

En övergripande rutin för introduktion av nyanställda togs fram.

En ny kommunchef rekryterades.

Projektet *Heltid som norm* fortsatte inom vård och omsorg, med bland annat ett pilotprojekt för ett arbetsområde som möjliggjorde heltidsarbete.

En organisationsförändring i hemtjänsten genomfördes med en mycket kort tidsplan.

Större förändringar i redovisning av skatter och arbetsgivaravgift samt ändringar i sjuklönelagen om karensavdrag istället för karensdag genomfördes.

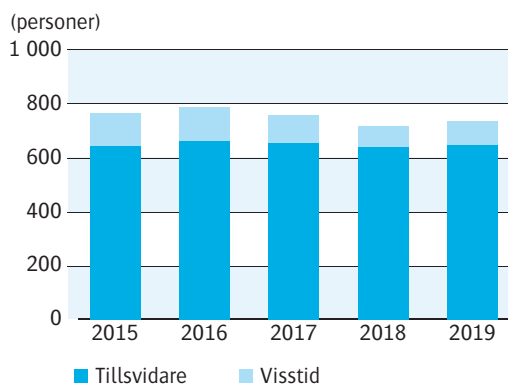
PERSONALREDOVISNING

Nordanstigs kommun hade 651 tillsvidareanställda (motsvarande 596 årsarbetare) den 31 december 2019, en ökning med 9 personer i jämförelse med samma tidpunkt föregående år. Av dem är 86 procent kvinnor och 14 procent män. Under året slutade 29 personer sina anställningar med ålderspension.

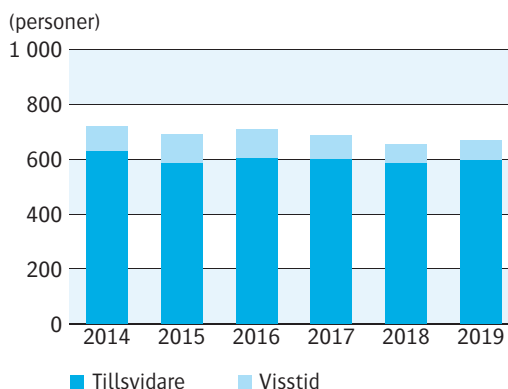
Totalt 86 personer (73 årsarbetare) var visstidsanställda med månadslön, en ökning med 10 personer.

Medelåldern för anställda var 47 år.

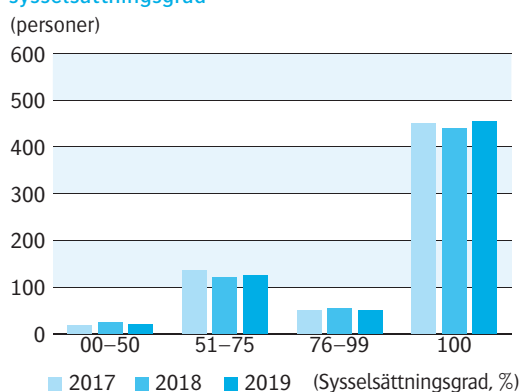
Antal anställda

Antal årsarbetare

Antal tillsvidareanställda med olika sysselsättningsgrad

Totalt 455 av de 651 tillsvidareanställda medarbetarna hade heltidsanställning vid årsskiftet, vilket motsvarar cirka 70 procent. Det var i stort oförändrat jämfört med 2018.

Antal anställda

	Tillsvidare			Visstid		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Kommunledningskontoret						
Förvaltningsstab	27	28	26	1	2	3
Samhällsutveckling och kommunikation	14	15	17	3	2	2
Teknik och hållbarhet	68	69	68	1	2	3
Utbildning	209	191	206	71	51	67
Vård och omsorg	301	302	293	21	12	6
Social omsorg	36	37	41	8	7	5
Summa antal anställda	655	642	651	105	76	86

Förvaltningsstab = lednings-, personal-, ekonomi-, it- samt kvalitets- och utvecklingsenhet.

Samhällsutveckling och kommunikation = kommunstyrelsens administration, näringsliv och turism, plan och bygg.

Teknik och hållbarhet = avfall och återvinning, kost och städ, miljö, fastighetsadministration, transport.

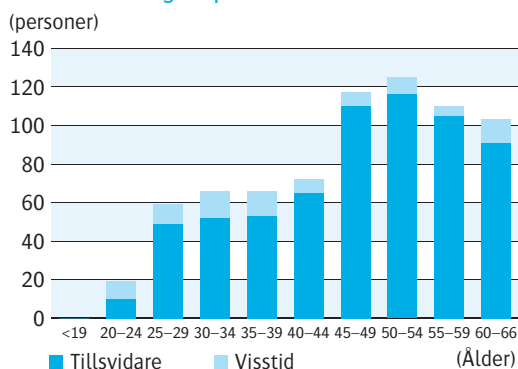
Årsarbetare

	Tillsvidare			Visstid		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Kommunledningskontoret						
Förvaltningsstab	27	28	26	1	2	3
Samhällsutveckling och kommunikation	13	14	16	1	1	2
Teknik och hållbarhet	63	64	63	1	2	3
Utbildning	203	183	198	61	47	56
Vård och omsorg	258	260	252	17	8	4
Social omsorg	36	37	41	6	7	5
Summa årsarbetare	600	586	596	87	67	73

Resultaträkning

(tkr)	2017	2018	2019
Intäkter	684 119	684 484	689 579
Personalkostnader	- 358 413	- 349 524	- 357 564
Övriga kostnader	- 334 958	- 329 366	- 324 290
Resultat	- 9 252	5 594	7 725

Åldersfördelning för perioden

Medarbetarnas medelålder var 47 år, en mindre höjning mot tidigare år. Andelen medarbetare under 30 år var 10,6 procent och ökade lite (10,3). Åldersgruppen 50 år och äldre fortsatte att öka och var nu 45,8 procent (44,9).

SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 7,6 procent, vilket var en minskning (med 0,4 procent) för första gången sedan 2016. Alla verksamheter hade en liten minskning, utom utbildningsverksamheten som ökade något, främst i åldersgruppen 50 år eller äldre. Av den totala sjukfrånvaron stod långtidssjukfrånvaron (över 60 dagar) för 45,5 procent vilket var en minskning med 1,6 procent jämfört med 2018.

Total sjukfrånvaro

(procent)	2017	2018	2019
Kommunledningskontoret			
Förvaltningsstab	3,7	4,1	4,7
Samhällsutveckling och kommunikation	7,4	10,2	3,9
Teknik och hållbarhet	6,2	6,9	6,6
Utbildning	8,2	8,4	8,6
Vård och omsorg	9,0	8,2	8,0
Social omsorg	6,3	8,1	5,8
Totalt	8,0	8,0	7,6

Alert företagshälsa bidrog med insatser på individnivå för att minska sjukskrivning och förebygga ohälsa hos kommunens medarbetare, genom bland annat samtalsstöd. Företagshälsan bistod även med alkohol- och drogrelaterade tjänster, genomförde provtagning, hälsoundersökningar, arbetsförmågebedömningar och medicinska bedömningar samt deltog vid rehabiliteringsutredningar.

Dessutom medverkade Alert vid treparts-samtal med chef och medarbetare för att bistå med tolkning av medicinska underlag, ge förslag på åtgärder och bidra med stöd och rådgivning till chefer.

Därutöver genomförde Alert arbetsplats-specifika insatser som grupphandledning, konflikthantering i grupp samt social och organisatorisk skyddsron.

Alert samarbetar med Försäkringskassan och personalenheten deltog i en utbildningsinsats för chefer om rehabiliteringsprocessen.

Korttids- och långtidsfrånvaro

Av den totala sjukfrånvaron stod långtidsjukfrånvaron (över 60 dagar) för 45,5 procent, vilket var en minskning med 1,6 procent jämfört med 2018. På motsvarande sätt ökade korttidsjukfrånvaron.

(procent)	< 59 dagar		> 60 dagar	
	2018	2019	2018	2019
Verksamhet				
Kommun- ledningskontoret				
Förvaltningsstab	39,7	42,2	60,3	57,6
Samhällsutveckling och kommunikation	28,2	58,5	71,8	41,5
Teknik och hållbarhet	53,2	60,0	46,8	40,0
Utbildning	61,0	59,1	39,0	40,9
Vård och omsorg	51,9	49,5	48,1	50,5
Social omsorg	30,4	61,2	69,6	38,8
Total sjukfrånvaro	52,9	54,5	47,1	45,5

Sjukfrånvaro för kvinnor och män

(procent)	Kvinnor		Män	
	2018	2019	2018	2019
Verksamhet				
Kommun- ledningskontoret				
Förvaltningsstab	5,1	6,5	0,4	0,1
Samhällsutveckling och kommunikation	13,9	5,0	4,6	2,5
Teknik och hållbarhet	7,9	7,9	3,5	2,1
Utbildning	9,1	9,2	5,3	5,6
Vård och omsorg	8,9	8,7	3,4	3,3
Social omsorg	7,5	5,8	9,7	5,8
Total sjukfrånvaro	8,7	8,4	4,5	3,7

Sjukfrånvaro fördelad per åldersgrupp

(procent)	29 år eller yngre		30–49 år		50 år eller äldre		Alla anställda	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Verksamhet								
Kommunledningskontoret								
Förvaltningsstab	1,8	4,4	1,5	5,6	6,2	4,0	4,1	4,7
Samhällsutveckling och kommunikation	0,4	0,3	10,9	4,6	10,7	4,0	10,2	3,9
Teknik och hållbarhet	1,0	1,7	4,9	4,3	8,9	8,7	6,9	6,6
Utbildning	8,2	9,1	9,0	8,6	7,9	8,6	8,4	8,6
Vård och omsorg	5,7	8,4	7,4	8,6	9,5	7,3	8,2	8,0
Social omsorg	27,1	6,5	6,5	4,3	8,8	7,9	8,1	5,8
Total sjukfrånvaro	6,7	8,1	7,5	7,6	8,8	7,6	8,0	7,6

Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige styr kommunens verksamheter efter vision, övergripande inriktningar och ambitioner samt mål som bryts ner från kommunfullmäktige till kommunstyrelse. Kommunfullmäktige styr och följer upp genom målplaner som sammanställs i delårsrapport och årsredovisning.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Där beslutas ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Det handlar främst om mål och riktlinjer för kommunen samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer. Enligt 5 kap. kommunallagen (2017:725) och enligt 11 kap. nya kommunallagen (2017:725) om den ekonomiska förvaltningen, ska kommunfullmäktige besluta om kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

VISIONSARBETE

Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar

Hösten 2009 antog kommunfullmäktige Vision 2020. I visionen finns sju gyllene slutsatser som förtydligar särskilt viktiga områden i utvecklingsarbetet. Man kan säga att visionen pekar ut färdriktningen, men det behövs också ledstjärnor som hjälp att navigera.

Motiven för visionsarbetet varierar, men några faktorer som väger tungt i Nordanstigs kommun är att

- skapa ett tydligare samarbete mellan offentlig verksamhet och näringsliv samt föreningsliv för att stärka utvecklingspotentialen för Nordanstig
- bättre hantera arbetslöshet och befolkningsminskning
- stärka ungdomars och unga vuxnas delaktighet och inflytande
- genom tydlig styrning hålla ekonomin i balans.

POLITISK STYRNING VIA MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige antog i december 2015 politiska inriktningar och ambitioner för Nordanstigs kommuns förvaltningar och helägda bolag. De gällde till och med 2019. Med utgångspunkt från dem togs tio målområden fram för 2017–2019, som skulle styra verksamheternas uppdrag och resursfördelning, både för ekonomi och personal.

För att säkerställa den framtida välfärden i Nordanstigs kommun krävs en hållbar ekonomisk tillväxt. Hållbarhetsperspektivet ska avspeglas i kommunens alla verksamheter. God ekonomisk hushållning syftar till att kommunens verksamhetsresurser används på mest effektiva sätt, både kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan de resurser som används, de prestationer som utförs och de resultat som uppnås.

Kommunfullmäktiges ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- fastställa de övergripande politiska inriktningarna i Nordanstigs kommun
- tilldela resurser till kommunstyrelsen för att målen ska kunna uppnås
- följa upp och utvärdera kommunstyrelsens verksamhet och målfyllelse.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- föreslå och bereda övergripande politiska inriktningar
- föreslå övergripande mål som bygger på de politiska inriktningarna
- samordna uppföljning och utvärdering
- tolka de övergripande målen och formulera konkreta mål (4–8 stycken) och strategier
- följa upp vilka åtgärder som vidtagits för att uppnå målen och redovisa dem till kommunfullmäktige
- redovisa målfyllelsen inför kommunfullmäktige, minst en gång per år i samband med årsredovisningen
- tillsammans med byggnadsnämnden ansvara för att genomföra fullmäktiges beslut.

Politiken ansvarar för att sätta mål, prioritera resurserna på ett övergripande plan och regelbundet följa upp målen, kvaliteten och effektiviteten.

Tjänstemannaorganisationen och ytterst ledningsgruppen ansvarar för hur arbetet ska genomföras för att nå bästa resultat.

Nordanstigs kommun har ett webbaserat system, Stratsys, för planering, uppföljning, analys och rapportering av det offentliga uppdraget. Systemet åskådliggör bland annat målprocessen genom nedbrytning av de övergripande politiska inriktningarna till kommunfullmäktige- och kommunstyrelsemål och konkreta aktiviteter som stöttar det nuvarande arbetssättet med styrning.

För att följa upp målen och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet finns även kvalitetsverktyg, indikatorer och mätetal som hör samman med målen.

Systemet ger en överskådlig och förenklad struktur kring rapportering och administration av kommunens offentliga uppdrag. Det ger stöd för verksamheterna att fokusera på innehåll, analys och andra värdeskapande aktiviteter.

Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål

BARN OCH UNGA 2017-2019 Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

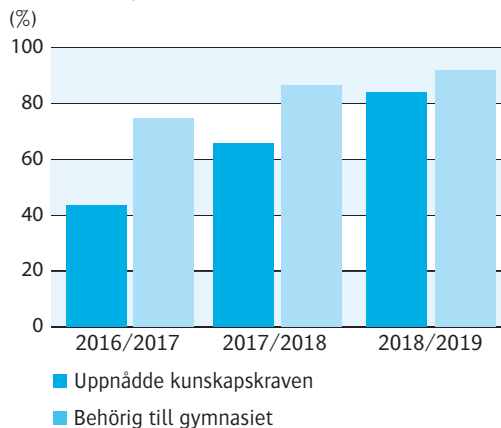
Arbetet med barn och unga ska vila på en gemensam värdegrund. Denna värdegrund bygger på en människosyn som ser människan som aktiv, engagerad, ansvarskännande och medskapande. Vår ambition är att barn och unga i Nordanstigs kommun ska växa upp och utbildas i en trygg och stimulerande miljö. Kommunen ska stärka föräldrarollen genom bland annat familjecentraler. Detta ska vi uppnå genom att socialtjänst, förskola och föräldrar samarbetar mot gemensamma mål. Vår starka ambition är att finna en långsiktig plan för skolan i Nordanstig så att alla elever, föräldrar och skolpersonal känner tillit och tror på framtiden. Alla beslut ska fattas med trovärdiga och sakliga underlag. Akutlösningar bör i möjligaste mån undvikas. Det är våra ambitioner att alla elever ska ha en bra skolmiljö och att alla elever ska tro på framtiden och vilja läsa vidare. Vi ska erbjuda en bra utbildning, där barn och ungdomar känner inflytande och delaktighet, och där undervisningen i för- och grundskola tar tillvara elevernas naturliga upptäckarglädje. Varje individ ska bemötas och utbildas utifrån sina egna förutsättningar och få stöd och uppmuntran för att nå de nationella målen och för att bli starka och självständiga människor. Skolan ska stödjas så att andelen elever som når de nationellt uppställda

målen stadigt ökar. Barn och ungdomar ska få mer plats och möjlighet att påverka sin situation genom bland annat ungdomsrådet. Kommunen ska stimulera aktiviteter i drogfria miljöer och ha nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Nordanstigs kommun ska arbeta för ett aktivt utbyte mellan skola och närings- och föreningsliv.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska varje barn och elev ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar. Förskolan och skolan ska ge barnen och eleverna framtidstro och stärka deras självkänsla. Barn och elever ska få det stöd de behöver så att de når målen som finns för förskola respektive skola.

Elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor

Resultat

Läsåret 2018/2019 uppnådde 83,8 procent av eleverna på Bergsjö skola kunskapskraven i alla ämnen.

Andelen elever som uppnådde behörighet till gymnasiet var 91,9 procent.

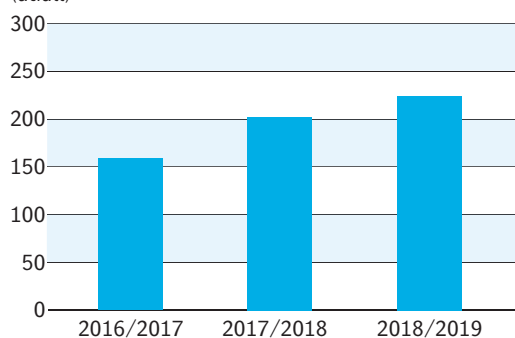
Läsåret 2017/2018 var det 65,8 procent av eleverna som nådde kunskapskraven i alla ämnen.

Behörighet till gymnasiet nådde 86,3 procent.

Läsåret 2016/2017 uppnådde 43,5 procent kunskapskraven i alla ämnen, medan andelen som uppnådde behörighet till gymnasiet var 74,2 procent.

Elever i årskurs 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)

(utfall)

KULTUR OCH FRITID

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Inom kultur och fritid ska inriktningen vara att stimulera och stödja ungdomsverksamhet för att bidra till allsidiga fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Kommunen ska ge ekonomiska förutsättningar till detta och på så sätt arbeta för en drog- och alkoholfri miljö. Det finns stort behov av idrotts-hall i Bergsjö, vilket vi kommer att arbeta för liksom ungdomskortet som bör införas successivt, när det ekonomiska utrymmet finns. Ambitionen är också att bibehålla de ekonomiska resurserna till kultur- och föreningsstöd och lyfta fram kulturaktiviteterna och stödet till den lokala kulturen. Ungdoms-

rådets kompetens och viljeinriktning ska tas tillvara och de äldres fritidsaktiviteter ska stimuleras. Stöd ska möjliggöras bland annat genom kommunens utvecklingsmedel till förenings- och ungdomsverksamhet. Nordanstigs Föreningsråd som paraplyorganisation för föreningarna ska vara en viktig samarbetspartner för kommunen.

Kommunfullmäktiges mål

Perioden 2015–2019 antog kommunfullmäktige inga mål för området kultur och fritid.

BOENDEMILJÖ OCH KOMMUNIKATION 2017-2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kollektivtrafiken är viktig för vår kommun. Vi vill verka för förbättrade kommunikationer och att kollektivtrafiken i synnerhet utvecklas under mandatperioden, för att stödja pendling till och från jobbet likväl som till och från fritidsaktiviteter. Kollektivtrafikens utveckling visar kommunens utvecklingspotential för dem som funderar på att flytta hit och pendlingsmöjligheterna med både tåg och buss gör inflyttningsområdet större. Kollektivtrafiken ska utökas och ambitionen är att tillgängliggöra kollektivt resande för fler. Vi bör diskutera bussförbindelser på östra sidan av kommunen. Bussförbindelserna är viktiga för skolans behov och bör samordnas. En aktiv dialog om kollektivtrafikförbindelser bör föras med regionen. Vi kommer att arbeta för två tågstopp i kommunen.

Vi deltar aktivt i utvecklingen av E4 och dubbelspår för Ostkustbanan genom kommunen.

Goda nätkommunikationer ökar chansen till lyckade etableringar av företag och till ett ökat samarbete inom skola och utbildning. Vår ambition är att vi vill visa att Nordanstig är en kommun som är i framkant vad gäller både teknik och fiberutbyggnad.

Vi vill arbeta för att stärka kommunmedborgarnas känsla för sin kommun och även förbättra omvärldens bild av kommunen.

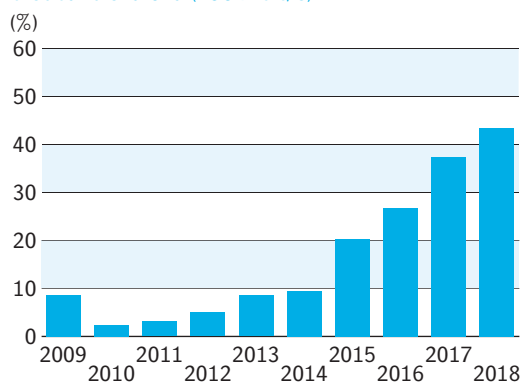
Vi vill visa vilka naturtillgångar och friluftsliv som erbjuds och hur tryggt det är att bo här. Att Nordanstigs kommun står för utveckling och framåtanda. Att här i Nordanstig kan själen vårdas och intellektet stärkas. Här finns närhet till våra grannkommuner genom bra kommunikationer. Att i Nordanstig finns en bra boendemiljö ur alla aspekter.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 utveckla attraktiva boende- och livsmiljöer som skapar hållbar tillväxt.

Mätbara mål

Antalet företag och hushåll som har tillgång till bredband ska öka (100 Mbit/s)

Resultat

År 2017 hade 37,5 procent tillgång till 100 Mbit/s och 2018 hade det ökat till 43,5 procent. Samtliga bredbandsaktörer är medräknade och statistiken för 2019 rapporteras i mars 2020. Fiberstaden fortsatte förtätningen i Hassela tätort och påbörjade Hassela glesbygd samt Hassela kyrkby.

Läget för respektive område:

- Hassela tätort 70 av 78 beställningar anslutna
- Hassela kyrkby 28 av 32 beställningar anslutna
- Hassela glesbygd 35 av 134 beställningar anslutna.

MILJÖ OCH HÄLSA 2017-2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunens uppgift är att planera för en god livsmiljö på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart. Kommunen ska öppet kommunicera och regelbundet följa upp miljöarbetet. Vi vill utveckla de lokala miljömålen i samklang med de regionala och de nationella kvalitetsmiljömålen utifrån den nationella och vår lokala klimatstrategi. Klimatstrategin ska uppdateras i samband med att våra miljömål utvecklas. Kommunen bör ta fram ett nytt tematiskt tillägg under 2016 för vindkraftsutbyggnad. Vi bör vara positiva till utbyggnad. Självklart ska avstånd till boende och andra regler följas. Vi bör tillåta höjder upp till 250 meter om det är lämpligt. Annan förnyelsebar energi bör också få sin prioritet, som till exempel solenergi. Vi vill utveckla källsorteringen i kommunen. Vi anser att brottsförebyggande arbete och en väl utvecklad folkhälsa är viktiga framgångsfaktorer för att göra kommunen trygg och attraktiv att leva och bo i. Med utgångspunkt från folkhälsopolitikens elva målområden sker det förebyggande arbetet genom de fyra målområden vi valt att prioritera. Dessa är: delaktighet och inflytande i samhället; ekonomiska och sociala förutsättningar; barns och ungas uppväxtvillkor; ANDT: minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och doping samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska miljön och folkhälsan i Nordanstigs kommun successivt förbättras.

Resultat

Arbetet pågår kontinuerligt för att uppfylla internationella överenskommelser samt nationella och lokala miljömål. De mål som berör god bebyggd miljö samt vatten är på god väg att uppfyllas. Vad gäller åtgärder för klimat, luft och hälsa behöver kommunen göra stora insatser för att uppfylla de lokala, nationella och internationella överenskommelser som har ingåtts. Nordanstig intar plats 210 av 290 i årets kommunrankning. Det var en förbättring jämfört med plats 250 i 2018 års rankning. Kommunen följer upp och kommunicerar miljöarbetet genom att varje år redovisa måluppfyllelsen i ett miljöboksut.

TRYGG SOM MEDBORGARE 2017-2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Vår ambition är att skapa trygghet under kommunmedborgarens hela levnadstid. En gemensam värdegrund ska genomsyra alla kommunens verksamheter där bemötande och respekt är en gemensam grund. Kommunens insatser ska kännetecknas av korrekt och snabb service när det finns behov av stöd i hemmet eller boende i särskilt boende. Brukaren ska ha valfrihet och möjlighet att påverka vårdinsatsen. Kvalitetskraven ska vara likvärdiga oberoende av utförare. Vi ser inget hinder för att fortsätta med inrättandet av intraprenad i äldreården, inte heller andra driftsformer inom kommunens verksamhet. Vi ser behovet av olika boendeformer för äldre och planer finns. Utifrån efterfrågan och möjlighet kommer boende för äldre att byggas ut. Kvaliteten i den kommunala hemtjänsten ska utvecklas så att verksamheten blir ett föredöme med god service och kvalitet vid val av utförare. Anhöriga som tar hand om någon närstående ska få stöd. Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen

ska utvecklas. Antalet placeringar av barn och ungdomar ska minska genom att vi satsar på olika former av hemmaplanslösningar för familjer, barn och unga. Den förebyggande verksamheten ska utvecklas. Kommunen ska fortsätta utveckla ett bra samarbete med regionkommunen kring vårdfrågor. Det brottsförebyggande arbetet i Brå, Brottsförebyggande rådet, är viktigt och samverkan med polis, skola och föreningsliv ska ske kontinuerligt.

Mätbara mål

Andelen medborgare som upplever kommunen som en trygg plats att leva och bo i ska stadigt öka

	2013	2015	2017	2019
Trygghet (NRI-Nöjd-region-index)	71	69	67	69

Statistiska centralbyråns (SCB) medborgarundersökning.

Resultat

Nöj-region-index trygghet avser medborgarnas bedömning av hur tryggt det är i kommunen, skala 0-100. Utgår från frågorna: «Hur ser du på hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?», «Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot hot, rån och misshandel?» och «Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot inbrott i hemmet?». Källa SCB:s medborgarundersökningar.

NÄRINGSLIV OCH ARBETSMARKNAD

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommuns insatser för näringsliv och företagande ska kännetecknas av attityder som skapar ett förbättrat företagsklimat, en god företagsutveckling, möjligheter och öppningar att utveckla nätverk och innovationer.

Vår ambition är att näringslivsfrågorna lyfts fram och förbättras, särskilt för de små företagen. Det handlar om att ha goda och öppna kontakter mellan kommun och företag samt mellan kommunen och företagarens förening.

Det är viktigt att näringslivsrådet blir mer aktivt och för fram sina åsikter till kommunens ledning.

Vår ambition är att kommunens insatser för näringsliv och företagande ska möjliggöra fler företag, fler arbetstillfällen och utvecklad turism.

Vi tror att det finns stora möjligheter för företag att utvecklas inom den så kallade gröna sektorn. Det är positivt då det möjliggör en mer hållbar tillväxt. Med hållbar tillväxt menar vi att tillväxten inte sker på bekostnad av miljö, personal, djur eller kultur. Att tillväxten bygger på miljövänlig teknik.

Kommunen ska aktivt arbeta för nyetableringar av företag och tillväxt inom befintliga företag och utbildning inom företagande och entreprenörskap.

Vi anser de sociala företagen har sin plats i kommunen, men vill att de ska konkurrera på samma villkor som etablerade näringar.

Vi anser att utveckling och förstoring av den lokala arbetsmarknadsregionen har mycket stor strategisk betydelse.

En ny näringslivsstrategi ska arbetas fram under mandatperioden.

Mångfalden i vår kommun är en tillväxtfråga som vi bör ta tillvara.

Vi vill att nyanländas och andra inflyttares yrkes- och utbildningskunskaper ska tas tillvara för att underlätta ingången i arbetslivet. Nyanländas inläring av svenska språket ska prioriteras.

Kommunens arbetsmarknadsstrategiska åtgärder ska syfta till att människor kan klara sin egen försörjning. Vi ska särskilt fokusera på att underlätta ingången i arbetslivet för ungdomar.

Kommunfullmäktiges mål

Under 2017–2019 ska förutsättningarna för näringslivet utvecklas och förbättras i kommunen.

Resultat

I Svenskt Näringslivs ranking tappade Nordanstig 28 platser från 2018 och landade på plats 255. Kommunen klättrade på 5 av 12 områden.

För att förbättra näringslivets förutsättningar att utvecklas och förbättras arbetade kommunen strategiskt med uppväxling av kommunens, föreningars och företagens medel. Nordanstigs kommun har i olika interna och externa projekt för utveckling satsat cirka 6 miljoner kronor och tack vare det kunnat få cirka 20 mnkr i externa medel. Exempel är projekt- och visionsbidrag till föreningar, investeringsmedel i parkeringar eller småskalig infrastruktur i Morängsviken med medfinansiering från Landsbygdsprogrammet. Företag i Nordanstig har sedan 2016 investerat för närmare 80 mnkr. Regionalt investeringsstöd ingår med drygt 23 mnkr. Support från näringslivskontoret bidrog till de beviljade stöden och investeringsnivåerna.

PERSONALPOLITIK

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

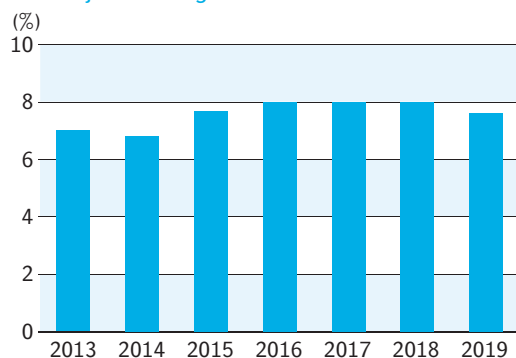
Nordanstigs kommun vill som arbetsgivare driva en personalpolitik som är tydlig, väl känd och som är väl förankrad i en gemensam värdegrund som överensstämmer med verksamhetens mål.

Som arbetsgivare har kommunen som mål att organisationen utmärker sig genom att skapa förutsättningar med en framsynt personalplanering, där kompetensförsörjningen är en hörnsten för att personalen ska kunna åstadkomma god service och möjlighet för verksamheten att nå uppsatta mål.

En fråga som bör lösas under perioden är att erbjuda fler heltidstjänster

Mätbara mål

Sänka sjukskrivningstalet bland anställda

Resultat

Den totala sjukfrånvaron 2019 uppgick till 7,6 procent, vilket var en minskning (med 0,4 procentenheter) för första gången sedan 2016. Samtliga verksamheter hade en liten minskning, utom utbildningsverksamheten som ökade något, främst i åldersgruppen 50 år eller äldre. Av den totala sjukfrånvaron står långtidssjukfrånvaron (över 60 dagar) för 45,5 procent, vilket var en minskning med 1,6 procentenheter jämfört med 2018. På motsvarande sätt ökade korttidssjukfrånvaron.

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunens ekonomiska styrning. Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin egen verksamhet och i offentliga verksamheter som bedrivs av andra juridiska personer, som kommunens bolag. Dessutom finns ett balanskrav som innebär att kommunens intäkter varje år ska överstiga kostnaderna. Balanskravet är en nedre gräns för den ekonomiska utvecklingen, medan begreppet god ekonomisk hushållning innebär väsentligt högre krav. Kommunen har målmedvetet arbetat med god ekonomisk hushållning de senaste åren.

År 2012 fattade regeringen ett beslut om kommunala utjämningsreserver. Förslaget innebar att kommuner och landsting (numera regioner) själva skulle kunna utjämna intäkter mellan år genom att bygga upp resultatutjämningsreserver inom ramen för det egna kapitalet. På det sättet kan man sätta undan en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner och regioner ska uppfylla. Nordanstigs kommun har ännu inte tagit något beslut om resultatutjämningsreserv.

Verksamheternas uppdrag och kvalitet kan inte fortsätta vara på nuvarande nivå,

eftersom kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. Inflyttning av utrikesfödda sker inte längre i någon större omfattning. Kostnaderna ökar mer än intäkterna på grund av den negativa befolkningstrenden. Befolkningssantalet var ett antal år någorlunda oförändrat. Det är en utmaning att behålla samma kvalitet på den kommunala servicen och samma antal enheter när befolkningen åter minskar.

Med dessa förutsättningar som bakgrund är det alltså nödvändigt att budgetanpassningen på 50 mnkr som fullmäktige beslutade i december 2014 ger nya ramar och förutsättningar för verksamheterna, så att positiva resultat erhålls snarast.

Anpassningskravet på 50 mnkr föranleddes av behoven att genomföra större strukturella förändringar. Därför budgeterades även en post för omställningskostnader på 5 mnkr 2017. Anpassningskravet, senare benämnt åtgärdspaketet, var en konsekvens av att kostnadsnivån för kommunens verksamheter ökade kraftigt 2013 och 2014. Anpassningskravet avsåg hela budgetperioden, det vill säga att kostnadsnivån skulle sänkas med 50 mnkr till 2018. Varje år i perioden budgeterades omställningskostnader.

Våren 2015 började ett intensivt arbete med att föreslå åtgärder som skulle reducera verksamheternas kostnader fram till 2018. Fullmäktige beslöt att revidera budgeten i april, juni och november 2015.

Effekten av fattade beslut har årligen inarbetats i budgeten och beräknades ge 30 mnkr i minskade kostnader 2019. Med andra ord saknas beslut om åtgärder på 20 mnkr. Fullmäktige beslutade i december 2016 att arbetet med att fatta beslut om ytterligare åtgärder skulle fortsätta.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2016 att göra en inlösen av intjänade pensionsrätter på 40 mnkr, dock högst årets resultat. Beslutet innebar att kommunen tog framtida pensionskostnader 2016 och därmed fick lägre kostnader för utbetalning av intjänade pensioner de följande åren.

Kommunfullmäktige beslutade i juli 2018 att återta balanskravsunderskottet från 2017 om 6,9 mnkr. Effekterna av besluten beräknades ge cirka 1 mnkr i minskade kostnader 2018 och totalt till och med 2020 cirka 7,6 mnkr.

Kommunen redovisade 2018 ett överskott om 9,2 mnkr, vilket innebar att återtagandet av 2017 års underskott ansågs uppfyllt i dess helhet.

Med anledning av kostnadsutvecklingen i äldreomsorgen vidtog kommunen flera åtgärder 2019 för att motverka underskott. Utvärdering och uppföljning av åtgärderna görs våren 2020.

Den negativa soliditeten och stora behov av investeringar ställer mycket stora krav på sänkta driftskostnader för att kommunen ska ha tillräcklig likviditet och utrymme för ökade kapitalkostnader. Om driftskostnaderna i verksamheterna inte kan begränsas, kommer ett nytt krav på återtagande att vara oundvikligt.

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning. Begreppet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning, som ger information om avvikelser gentemot budget och mål.

De kommunala verksamheterna ska kännetecknas av väl underbyggda beslut, hög effektivitet och god servicenivå. Kommunens affärsdrivande verksamheter och bolag ska generera överskott, som kan garantera en långsiktig utveckling. Samarbeta och samverkan mellan kommuner och näringsliv ska alltid prövas.

Uppföljning av övergripande inriktning

Uppföljning redovisas främst i nästa avsnitt i årsredovisningen, Finansiell analys, och i avsnittet Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål.

UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGES FINANSIELLA MÅL

Kommunfullmäktiges finansiella mål	Resultat	
Verksamhetens nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär ska vara högst 98 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för vardera åren 2019–2022.	Verksamheternas nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär var 100,1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift 2019. Målet uppnåddes inte.	■
Investeringsvolymen för innevarande år bör lägst motsvara årets avskrivning. Årets investeringsvolym samt ombudgetering från föregående år får högst motsvara årets avskrivningar gånger tre.	Investeringarna var 17 644 tkr. Avskrivningarna var 15 832 tkr. Målet uppnåddes.	●
Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.	Soliditeten inklusive total pensionsskuld var –13 procent 2018 och –9 procent 2019. Målet uppnåddes.	●
Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.	Likviditeten var 124 procent. Målet uppnåddes.	●
Samtliga investeringar bör finansieras med egna medel och/eller specifika bidrag.	Samtliga investeringar 2019 finansierades med egna medel och statsbidrag. Målet uppnåddes.	●
Kommunen ska amortera låneskulden med minst 6 procent per år.	Låneskulden amorterades med 11 procent. Målet uppnåddes.	●

- = Målet uppfyllt.
 ◆ = Målet delvis uppfyllt.
 ■ = Målet inte alls uppfyllt.

Kommunen når inte alla finansiella mål

Årets resultat inklusive jämförelsestörande poster (7,7 mnkr) innebar att kommunens ekonomiska marginal förbättrades. Resultatnivån uppfyllde inte god ekonomisk hushållning på 2 procent. I kommunens balanskravsresultat (3,0 mnkr) plockas realisationsvinst vid försäljning bort, liksom realiserade vinster i värdepapper. Det något svaga resultatet beror till stor del på att kommunen hade svårt att tillräckligt snabbt anpassa verksamheterna, främst på grund av ökat behov i vård och omsorg samt social omsorg.

De närmaste åren förväntas bli finansiellt tuffa för Nordanstig, eftersom kommunen liksom många andra, står inför

utmaningar som ökade investeringar och stegrade behov hänförliga till befolkningsförändringar. Det innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. En utmaning blir hur mycket av investeringarna som ska finansieras via skatteintäkter respektive främmande kapital i form av lån. Det kan i sin tur påverka utrymmet för att finansiera kommunens löpande drift i form av löner, lokaler med mera.

För att klara att uppfylla kommunens mål för god ekonomisk hushållning – det vill säga ett resultat på minst 2 procent av skatteintäkter, en självfinansieringsgrad på 100 procent och ökad soliditet – krävs en mycket aktiv ekonomistyrning framöver.

BALANSKRAVSUTREDNING

Årets resultat (tkr)	7 725
– reducering av samtliga realisationsvinster	– 500
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	– 4 193
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 032
– reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	
Synnerliga skäl	
Årets balanskravsresultat	3 032

Avstämning mot tidigare års balanskrav

Kommunen har inget tidigare balanskravsunderskott att återställa.

Bedömning av balanskravet

I utredningen reducerar kommunen för realisationsvinster och orealiserade vinster i värdepapper. Det ger ett balanskravsresultat på +3 032 tkr. Det ligger i nivå med budgeterat resultat.

Finansiell analys

Nordanstigs kommun redovisade ett resultat på 7 725 tkr, en förstärkning med 2 131 tkr jämfört med 2018. Kommunen har förstärkt resultatet med 16 977 tkr de senaste två åren. Trots att verksamheternas nettokostnader ökar kraftigt, framför allt i vård och omsorg samt social omsorg, har återhållsamhet och effektiviseringar lett till ett positivt resultat. Om man tar hänsyn till årets jämförelsestörande poster, redovisar kommunen ett underskott på 434 tkr. Det visar att utan dessa poster hade kommunen redovisat ett negativt resultat.

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym uppgick till 17 683 tkr, en minskning med 1 433 tkr. Kommunen har beslutat att öka investeringsnivån med anledning av större behov och ökad fiberutbyggnad.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick till 134 procent jämfört med 122 procent 2018. Det innebär att investeringarna 2019 finansierades med endast skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kassalikviditeten stabiliserades ytterligare tack vare positiva resultat två år i rad. Soliditeten beräknad inom balansräkningen ökade något. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt har däremot ökat den senaste femårsperioden från -32 till -9 procent, främst beroende på inlösen av pensionsrätter 2016 och en uppdaterad prognos från kommunens pensionsförvaltare.

RESULTAT OCH KAPACITET

	2015	2016	2017	2018	2019
Årets resultat kommun, tkr	7 868	778	-9 252	5 594	7 725
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster, tkr	3 292	40 603	-9 252	10 360	-434
Årets resultat/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag, procent	1,53	0,14	-1,66	1,00	1,32
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag, procent	0,64	7,43	-1,66	1,86	-0,07
Årets resultat koncern, tkr	15 396	5 134	-6 378	6 913	11 336

Årets resultat för Nordanstigs kommun försvagades något från 7,9 mnkr 2015 till 7,7 mnkr 2019. Om kommunens resultat relateras till skatteintäkter, kommunal-ekonomisk utjämning och statsbidrag redovisade kommunen ett resultat på 1,32 procent.

Åren 2017 och 2018 uppgick motsvarande resultat till –1,66 procent respektive 1,0 procent.

År 2015 fick kommunen en återbetalning av försäkringspremier från AFA. År 2016 gjorde kommunen en partiell inlösen av pensioner på 39,8 mnkr. År 2018 gjorde kommunen en nedskrivning av fastighet med 4,8 mnkr. I 2019 års resultat finns återföringen av denna nedskrivning med och även reaförlusten vid försäljningen av densamma. Två större poster är även orealiserade vinster i värdepapper på 4,2 mnkr och en hyresintäkt av engångskaraktär på 4,0 mnkr.

Exkluderas dessa jämförelsestörande kostnader och intäkter, uppgick resultatet

2018 till 1,86 procent av skatteintäkterna. År 2019 försämrades det till –0,07 procent. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen, exklusive jämförelsestörande engångsposter, låg på en lägre nivå under perioden.

Ett av Nordanstigs finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år. Det ger utrymme för att långsiktigt självfinansiera större delen av den normala investeringsvolymen i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme i form av likviditet och soliditet behålls. Den senaste femårsperioden har Nordanstig redovisat ett genomsnitt på 0,47 procent inklusive jämförelsestörande poster. Den senaste femårsperioden var resultatet exklusive jämförelsestörande poster i genomsnitt 1,64 procent.

Årets resultat uppgick till 1,32 procent av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Det innebär att kommunen inte uppfyllde resultatmålet 2019.

NETTOKOSTNADSANDEL

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	94,7	90,0	98,9	95,8	98,2
Planenliga avskrivningar	2,8	2,4	2,6	2,6	2,7
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster och finansnetto	97,5	92,5	101,5	98,4	100,9
Finansnetto	0,1	0,1	0,2	–0,3	–0,1
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster	97,6	92,6	101,7	98,1	100,7
Jämförelsestörande engångsposter	–0,9	7,3	0,0	0,8	–1,4
Nettokostnadsandel*	96,7	99,9	101,7	98,9	99,3

*I relation till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Observera att minustecken framför finansnettot innebär ett positivt finansnetto.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på balansen är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande

kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter, statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 95–96 procent

kan betraktas som god ekonomisk hushållning för Nordanstigs kommun. Sett över en längre tidsperiod klarar kommunen att finansiera ersättningsinvesteringar, nödvändiga nyinvesteringar och pensionsåtagandet.

När Nordanstigs nettokostnadsandel analyseras, framgår att nettot av verksamheternas intäkter och kostnader tog i anspråk 98,2 procent av skatteintäkterna, vilket var en försämring med 2,4 procentenheter jämfört med 2018.

Vidare tog avskrivningarna i anspråk 2,7 procent, vilket var 0,1 procentenheter högre än föregående år. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

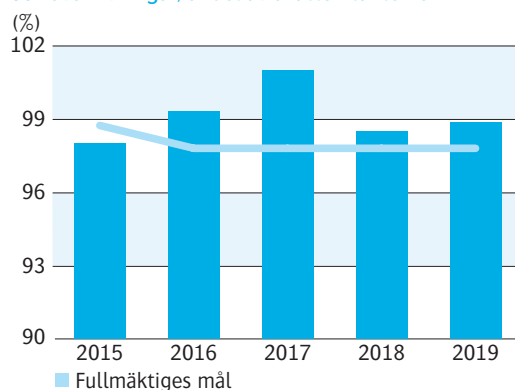
Finansnettot uppgick till -0,1 procent. De finansiella intäkterna var således högre än de finansiella kostnaderna.

Det innebär att kommunens nettokostnader och finansnetto tog i anspråk 100,7 procent av skatteintäkterna, vilket var en försämring med 2,6 procentenheter.

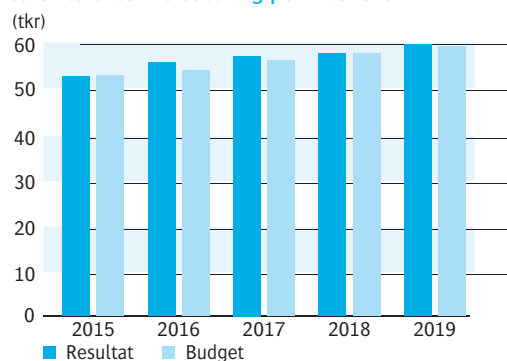
Totalt uppgick nettokostnadsandelen till 99,3 procent, vilket innebär att kommunens kostnader var lägre än kommunens intäkter. Det var en försämring av nivån med 0,4 procentenheter jämfört med 2018 och förbättring med 2,4 procentenheter jämfört med 2017.

NETTOKOSTNADERNA OCH SKATTEINTÄKTERNA

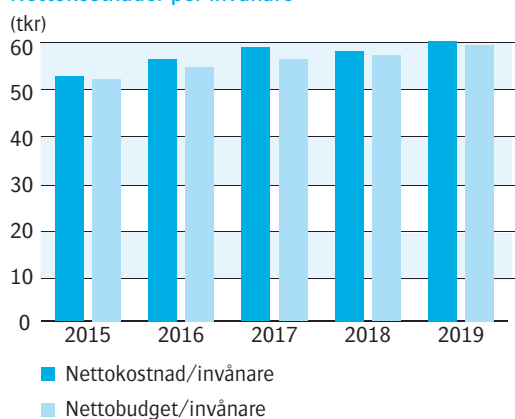
Nettokostnadernas (inklusive pensionsskuld förändring och avskrivningar) andel av skatteintäkterna

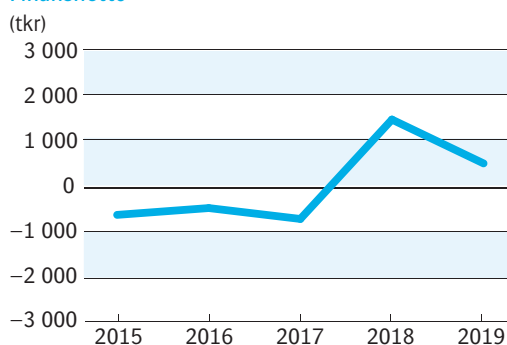
Skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive särskild extern ersättning per invånare

Nettokostnader per invånare

Finansnetto

ÅRETS INVESTERINGAR

	2015	2016	2017	2018	2019
Budget, tkr	25 585	35 768	29 721	41 550	41 323
Investeringsvolym brutto, tkr	15 332	26 148	28 266	19 116	17 683
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster, tkr	15 216	24 562	27 052	16 805	17 644
Investeringsvolym/skatteintäkter, procent	3,0	4,5	4,8	3,0	3,0

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym uppgick till 17,7 mnkr, vilket var 1,4 mnkr lägre än 2018. Flera investeringar pågår och belastar 2020.

Efter avdrag av årets investeringsinkomster uppgick investeringarna netto till 17,6 mnkr, vilket var 0,8 mnkr högre än 2018.

De största investeringarna 2019

Investering (tkr)	Belopp
Fastigheter	3 600
Ombyggnad av Hagängsgården	3 539
Bredband	2 436
Ombyggnad kommunhuset för säkerhet och kris (MSB)	1 023
Ombyggnad före detta tandläkarkorridoren	1 020

Självfinansieringsgrad av investeringar

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Självfinansieringsgraden av nettoinvesteringar	146	57	20	122	134

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. Där innebär 100 procent att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som genomförs under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster.

Med självfinansieringsgrad avses skatteintäkter och eventuella försäljningsinkomster som kommunen har erhållit vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. De har sedan ställts i relation till nettoinvesteringarna.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick till 134 procent. Det innebär att investeringarna enbart finansierades med skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kommunen har som mål att självfinansieringsgraden av investeringarna bör uppgå till minst 100 procent varje enskilt år. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna har uppgått till 96 procent i genomsnitt per år de fem senaste åren.

RISK – KONTROLL

Känslighetsanalys

(tkr)	2019
Löneökning med 1 procent	+/- 3 576
Prisförändring med 1 procent	+/- 2 396
Befolkningsändring, 50 personer	+/- 2 816
Förändring av generella statsbidrag med 1 procent	+/- 1 675
Förändring försörjningsstöd med 10 procent	+/- 758
Skattesats förändring med 1 kr	+/- 18 952

Likviditet ur ett riskperspektiv

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Kassalikviditet	118	117	99	118	124

Soliditet

(procent)	2015	2016	2017	2018	2019
Soliditet enligt balansräkningen	40,4	40,0	38,2	38,1	39,9
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	-32	-19	-20	-13	-9

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga, finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tidsperiod inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt förstärktes åren 2015–2019 med 23 procentenheter, från -32 till -9 procent. Det förklaras till största delen av att kommunen har amorterat sina lån och finansierat sina investeringar med skatteintäkter och positiva resultat samt löst in delar av de intjänade pensionsrätterna.

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2019–2022 angett att kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska förbättras årligen.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökad kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

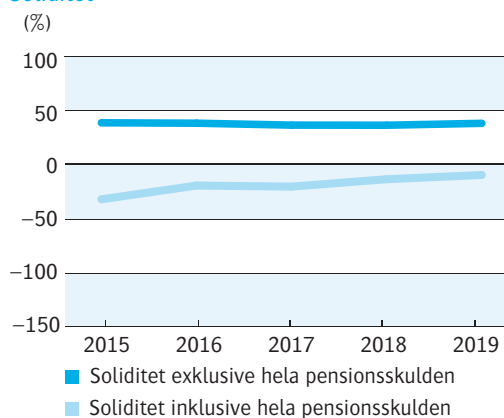
Kassalikviditeten uppgick vid årsskiftet 2019/2020 till 124 procent, vilket ska jämföras med 118 procent årsskiftet 2018/2019. Nordanstig har en likviditet över 100 procent, vilket garanterar att kommunen i ett kort och medellångt finansiellt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar.

Fullmäktiges mål att likviditeten ska vara lägst 100 procent uppnåddes.

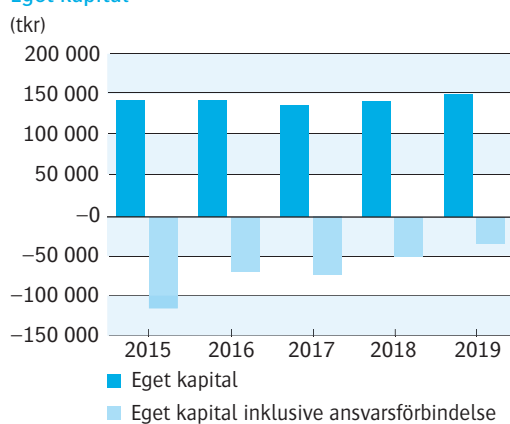
Även om kommunens soliditet har förstärkts de fem senaste åren, kan man konstatera att om målet ska nås, måste kommunen visa starka positiva resultat och i möjligaste mån finansiera investeringar med skattemedel.

Kommunfullmäktiges mål att soliditeten inklusive den totala pensionskulden ska förbättras årligen uppnåddes.

Soliditet

Eget kapital

KOMMUNALSKATT

Skatteintäkter

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Budget 2020
Skatteintäkter och generella statsbidrag, tkr	515 560	546 696	558 147	565 144	585 714	597 771

År 2019 uppgick Nordanstigs kommunala skattesats till 22,51 procent.

Förändring av skatteunderlaget i förhållande till föregående år

(procent)	Definitiv 2015	Definitiv 2016	Definitiv 2017	Definitiv 2018	Definitiv 2019
Riket	3,16	5,05	4,95	4,80	4,00
Nordanstig	2,07	3,83	4,51	3,16	0,50
Hudiksvall	2,21	3,64	3,62	4,48	2,29
Sundsvall	2,18	3,92	4,31	3,41	2,76

Femårigt snitt för skatteunderlagsutvecklingen

	2015	2016	2017	2018	2019
Årets skatteintäktsutveckling understiger det 5-åriga snittet	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
5-årigt snitt, procent	1,60	2,33	2,99	3,08	2,81
Utfall för året, procent	2,07	3,83	4,51	3,16	0,50

PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 227,3 mnkr. Av dessa redovisas 42,5 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 184,8 mnkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

År 2016 beslutades och genomfördes en partiell inlösen av intjänad pensionsrätt på 39,8 mnkr. Det minskade åtagandet enligt ansvarsförbindelsen.

Både den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse och den del som återfinns i balansräkningen är ofinansierade. Inga medel har avsatts för den framtida utbetalningen av denna skuld.

I balansräkningen redovisas endast de pensionsåtaganden som personalen har tjänat in från och med 1998 och de särskilda avtal om pensioner som tecknats med en del tidigare anställda. Från och med 2015 redovisas förtroendevaldas pensionsskuld (nytt avtal), vilket innebär att kommunen avsätter 0,3 mnkr (2,9 mnkr 2018) som återfinns i avsättningen i balansräkningen samt 0 tkr (450 tkr 2018) som återfinns i ansvarsförbindelsen.

Kommunen betalar varje år ut alla tidigare anställdas intjänade pensionsförmåner, det vill säga medarbetare som har fått pension. Utbetalningen påverkar kommunens resultat och likviditet. År 2019 utbetalades 10,7 mnkr (12,2 mnkr 2018). Minskningen är en effekt av kommunens partiella inlösen av pensionsrätter 2016.

Pensionsförvaltning

(tkr)	Årets värde	Föregående års värde
1. Avsättningar (inklusive särskild löneskatt för pensioner och liknande förpliktelser)	42 476	37 972
2. Ansvarsförbindelser (inklusive särskild löneskatt), det vill säga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningarna	184 808	193 790
3. Totala pensionsförpliktelser	227 284	231 762
4. Finansiella placeringar avsedda att finansiera framtida pensionsutbetalningar (såväl bokfört värde som marknadsvärde redovisas)	0	0
5. "Återlånade medel", vilka utgör skillnaden mellan punkterna 3 och 4 (marknadsvärde)	227 284	231 762
6. Följande information bör framgå:		
– Tillgångsslag avseende punkt 4 (finansiella placeringar)		
– Avkastning		
– Avstämning mot placeringspolicy		

LÅNGFRISTIGA LÅN OCH PLACERINGAR

Långfristiga lån

(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Låneskuld 1/1	- 55 907	- 51 873	- 65 575	- 71 212	- 83 486
Nya lån	0	- 17 680	- 13 322	- 20 000	0
Nya leasingbilar	- 1 303	- 1 401	- 1 499	- 1 398	- 1 463
Amortering lån	3 568	4 545	8 050	8 000	8 000
Amortering leasingbilar	1 769	834	1 134	1 124	1 058
Utgående balans	- 51 873	- 65 575	- 71 212	- 83 486	- 75 891

Kommunfullmäktiges mål att amortera minst 6 procent per år uppnåddes. År 2019 amorterades 11 procent. Inga nya lån togs upp.

Kommunens borgensåtaganden

Ändamål (tkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Egna bolag	- 170 369	- 164 089	- 212 089	- 215 089	- 222 089
Småhus	- 126	- 126	- 126	- 126	- 126
Övrigt	- 1 243	- 1 643	- 1 793	- 2 043	- 2 043
Totala borgensåtaganden	- 171 738	- 165 858	- 214 008	- 217 258	- 224 258

Kommunen tecknar borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter.

Kommunens samlade borgensåtaganden för lån uppgick till 224 mnkr, vilket var en ökning med 7 mnkr. Ökningen kan härledas till de egna kommunala bolagen.

Nordanstigs kommun infriade inga borgensåtaganden 2019. Nästan 46 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstigs Bostäder AB. Den generella bedömningen är att risken är låg, eftersom bolagets verksamhet till

största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. Vakansgraden är låg och den största enskilda hyresgästen är Nordanstigs kommun, som även är borgensman.

Drygt 54 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstig Vatten AB och avser investeringar i det kommunala vatten- och avloppsnetet.

År 2015 infriades borgensåtagandet mot Samkraft AB på 908 tkr samt mindre åtaganden gentemot egna hem.

Infriade borgensåtaganden

(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019
	945	0	0	0	0

Placeringar

Kommunen redovisade 38,1 mnkr i kortfristig placering, vilket är kommunens likvi-

ditetsreserv. I beloppet ingår en orealiserad reavinst om 4,2 mnkr. Likviditetsreserven är placerad i Nordea strategifond.

BUDGETAVVIKELSE

Årets budgetavvikelse kommun

(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Årets budget	10 320	498	5 855	8 854	2 899
Årets resultat	7 868	778	-9 252	5 594	7 725
Budgetavvikelse	-2 452	280	-15 107	-3 260	4 826

Utfall i förhållande till budget

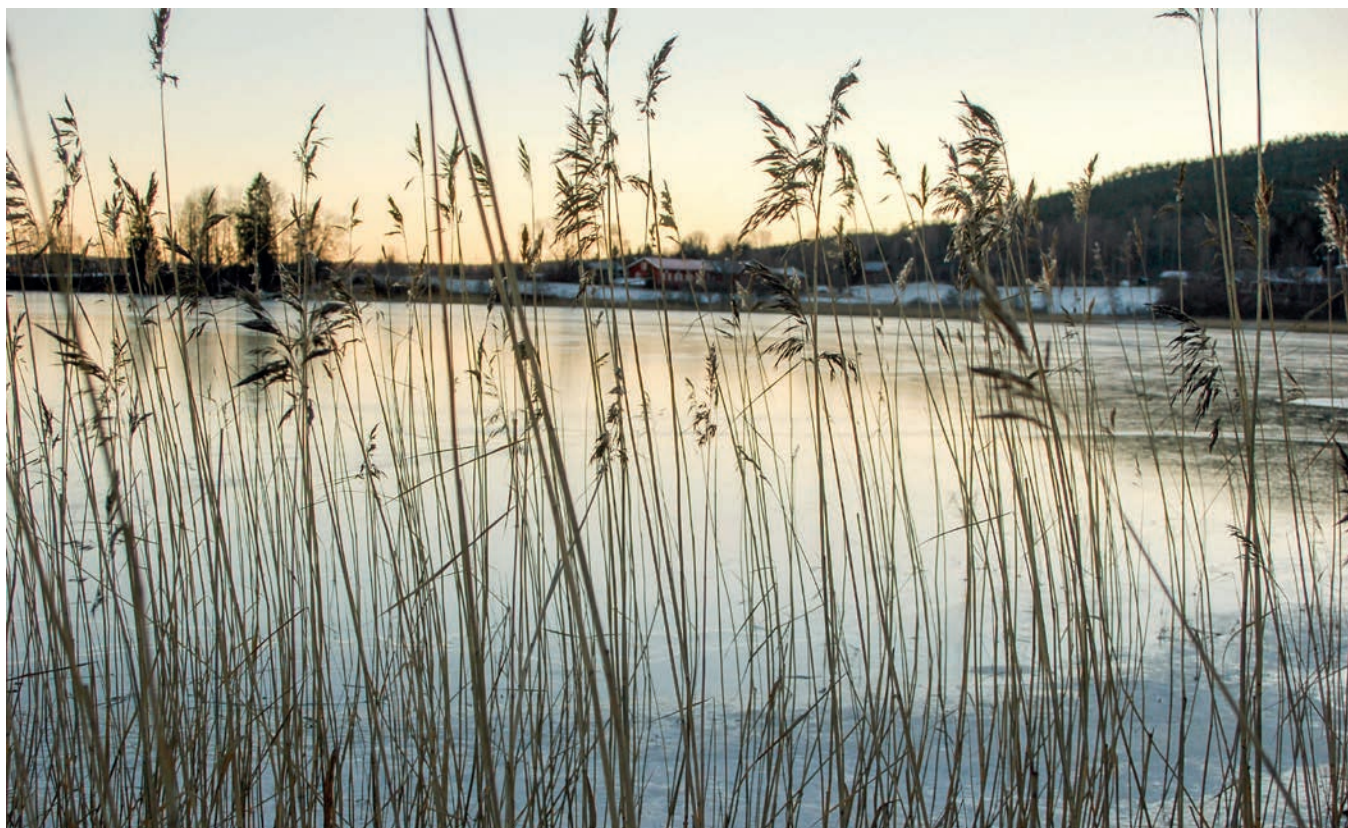
(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019
Avvikelse kommunstyrelsens verksamhet	6 762	26 030	-28 533	-13 729	-15 679
Avvikelse årets resultat	-2 452	280	-15 107	-3 260	4 826

Kommunen redovisade en positiv resultatavvikelse på 4,8 mnkr.

Budgetavvikelsen för kommunens verksamheter var stor i relation till bruttokostnadsvolymen. Den uppgick till -15,7 mnkr.

Avvikelsen för särskilda verksamheter var 9,0 mnkr. Kommunen redovisade ett överskott för pensioner och personalomkostnader om 8,6 mnkr.

Avvikelsen gällande skatter och finansiella poster var 11,5 mnkr.

Isen har lagt sig på Kyrksjön, Bergsjö.

AVVIKELSER MOT BUDGET FÖR KOMMUNEN

(tkr)			
	Budgeterat 2019		2 899
A	Avvikelse inom verksamheterna		
	Stab	2 236	
	Samhällsutveckling och kommunikation	1 180	
	Teknik och hållbarhet	9 446	
	Utbildning	999	
	Vård och omsorg	- 23 244	
	Social omsorg	- 6 295	
	Summa	- 15 679	
B	Avvikelse särskilda verksamheter		
	Personalomkostnader	4 678	
	Kapitalkostnader	- 2 358	
	Avskrivningar	762	
	Pensionskostnader	3 675	
	Övrigt	2 257	
	Summa avvikelse verksamheter	9 014	- 6 665
C	Avvikelse övrigt		
	Skatteintäkter, statsbidrag, slutavräkning	5 889	
	Finansiella intäkter och kostnader	5 602	
			11 491
	Summa avvikelse mot budget		4 826
	Årets resultat enligt resultaträkningen		7 725
	Årets förändring eget kapital		7 725

Prognosavvikelser

Jämfört med juni respektive år (procent)	2015	2016	2017	2018	2019*
Avvikelse kommunstyrelsens verksamheter	0,77	0,34	0,31	- 0,10	- 0,95
Avvikelse årets resultat	1,23	1,43	0,31	1,85	2,60

*För avvikelsen 2019 är jämförelsetalet från delårsprognosen som gjordes i augusti.

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent innebär god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens

finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Prognoserna för varje enskild verksamhet vid delåret i augusti i jämförelse med utfallet varierade under året, men sammantaget visade verksamheterna en god

prognossäkerhet. Variationen beror delvis på att vissa verksamheter drabbas av oförutsedda händelser som kommunen inte råder över. Totalt för verksamheterna gav ett kollektivt ansvarstagande och den återhållsamhet som präglade verksamheterna resultat och ledde till den positiva utvecklingen från prognosen vid delåret till utfallet i bokslutet.

Prognosen över kommunens ekonomi som helhet, det vill säga årets resultat, varierade från 4,2 mnkr i prognosen i delårsbokslutet till 7,7 mnkr i bokslutet, en förändring på 3,5 mnkr.

KOMMUNKONCERNENS EKONOMI

I koncernen Nordanstigs kommun ingår kommunstyrelsens verksamhet, byggnadsnämnden, fem helägda aktiebolag samt Fiberstaden AB om 20 procent. Koncernen redovisade ett positivt resultat om 11,4 mnkr för 2019 (6,9 mnkr 2018).

Eftersom kommunen är både ägare och köpare av flera av koncernföretagens tjänster är intresset dubbelt. Kommunens mål är att uppnå koncernnytta och att ge medborgarna bästa möjliga service.

De kommunala företagen verkade på ett bra sätt inom sina områden. För information om företagens verksamheter, se under respektive rubrik i avsnittet Koncernföretag samt i företagens årsredovisningar.

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

LEDNING, STYRNING OCH UPSIKT ÖVER VERKSAMHETEN

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över kommunens samlade verksamhet, såväl nämnder som kommunala företag. Budget, flerårsplan och verksamhetsplaner är viktiga styrdokument som ger underlag för hur verksamhet och ekonomi planeras.

Fokus under året låg på Nordanstigsmodellen, som är en horisontell helhetsmodell för verksamhetsstyrning. Två önskade effekter av modellen är resultat och helhetssyn. Det politiska perspektivet i modellen handlar om att analysera, planlägga eller ha en avsikt samt att följa upp, medan tjänstemännen utför.

Modellen mäter volym varje månad, resultat på del- och helår samt effekt för mandatperioden och den mäter mot en vision.

Modellen används också för att eliminera dubbelarbete och på så sätt öka tilliten till professionen. Helheten kan inte förstås genom enskilda delar, utan allt behöver hänga ihop: från fullmäktiges övergripande mål, genom kommunstyrelsen och ner på enhetsnivå. Sedan från enhetsnivå tillbaka genom de politiska leden för att landa i att de organisationen är till för får den vård, service och utbildning kommunen har som uppdrag att leverera.

Även uppsiktsplikten för de olika bolagen behöver tas in i modellen för att garantera kommunstyrelsen ansvar.

Genom Nordanstigsmodellen har kommunstyrelsen gått från detaljstyrning till ett helhetstänkande och skapat dialog mellan politik och profession för att öka kunskapen kring styrning och ledning i organisationen.

Utmaningar de kommande åren

Arbetet med att få budget i balans fortsätter för att kommunen ska kunna investera i framtida utbildningsverksamhet, vård och omsorg samt lokalbehov.

Nordanstigsmodellen ska fortsätta att utvecklas, för att det ska gå att få ihop den statliga styrningen med den kommunala i tre perspektiv: arbetsgivaransvar, god ekonomisk hushållning och verksamheternas uppdrag och innehåll. Allt kvalitetsarbete i modellen ska också samordnas.

Att behålla och rekrytera kompetent personal är mycket viktigt för alla verksamheter, liksom att kartlägga framtida rekryteringsbehov.

Fokus för hållbar utveckling var god ekonomisk hushållning, vilket i sig är en förutsättning för att man ska kunna driva och utveckla en kommun. På enhetsnivå är hållbar utveckling att värna om resurserna i form av personal, lokaler och material verksamheten har till sitt förfogande. Hållbar

utveckling är också att värna om framtidens potentiella invånare, barn och unga, som ska erbjudas god utbildning från ett års ålder och upp genom skolåren. Miljön är ett annat område som kräver ett hållbarhetstänkande, likväl som byggnader, vägar, vatten- drag och livsmedelsförsörjning, för att nämna några områden.

Kommunstyrelsen som huvudman har av revisionen och Skolinspektionen genom olika granskningar fått underlag för att

förbättra sitt arbete med att systematiskt analysera, planlägga och följa upp varje verksamhet. Ett genomgående förbättringsområde är att det alltid ska finnas ett kommunstyrelsebeslut som anger vilken eller vilka åtgärder som ska vidtas efter den analys som verksamheten gjort i det systematiska kvalitetsarbetet. Mål- och budgetarbetet ska återspegla vilka politiska prioriteringar som framkommit i det systematiska kvalitetsarbetet.

DRIFTREDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
Stab	99 422	97 186	2 236	90 834
Samhällsutv. och kommunikation	17 560	16 380	1 180	13 361
Teknik och hållbarhet	61 936	52 492	9 444	47 258
Utbildning	156 960	155 961	999	157 675
Vård och omsorg	169 333	192 576	-23 243	181 343
Social omsorg	47 002	53 297	-6 295	50 306
Intäkter	124 736	170 064	45 328	160 358
Kostnader	676 949	737 956	-61 007	701 135
<i>Därav kapitalkostnader</i>	21 015	18 655	2 360	18 091
Summa nettokostnad	552 213	567 892	-15 679	540 777

Stab

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamhetsområde stab arbetsleds direkt av kommunchefen och består av personal-, ekonomi- och kvalitets- och utvecklingsenheten. Dessutom är kommun- och utskottsekreterare, it-strateg och dataskyddsbudet direkt underställda kommunchefen.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER PERIODEN

Organisationsförändringen i hemtjänsten medförde omfattande arbete på personalområdet med förhandlingar, informationsträffar, omplaceringar och uppsägningar. Det gjorde att det ordinarie arbetet i personalenheten fick omprioriteras och att en del planerat arbete inte kunde genomföras. Arbetsbelastningen var hög, på grund av dels stora förändringar inom kommunen, dels oplanerad frånvaro som inte återbesattes fullt ut.

Arbetet med ledarutvecklingsprogrammet för cheferna i samverkan med Sundsvallsregionen fortsatte. I samverkan med Gävleborgs kommuner fortsätter kommunen att delta i utbildningen för framtida ledare.

Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet genomfördes ett antal utbildningar kring arbetsmiljö, rehabilitering samt hantering av våld och hot.

Med medel från Omställningsfonden genomfördes arbete med tidig lokal omställ-

ning för att möta förändrade kompetens- och rekryteringsbehov.

En ny övergripande rutin för introduktion till nyanställda togs fram.

I projektet Heltid som norm prövas nya arbetssätt i äldreomsorgen. Det kan till exempel innebära att en anställd behöver arbeta i flera verksamheter för att få ihop till heltid.

Utvecklingsprojektet Nordanstigsmodellen genomfördes. Modellen innebär en väsentligt förändrad styrmodell med fokus på helhet, systemsyn och att dubbelarbete minimeras. Rent konkret får kommunen bättre underlag för att kunna analysera verksamheterna, med systemstöd för uppföljning och rapportering i Stratsys. Styrmodellen har gett Nordanstig nationell uppmärksamhet, eftersom kommunen har en av de första modellerna som levererar en helhetslösning.

I samband med att kommunförbundet Inköp Gävleborg avvecklades, införde kommunen en egen upphandlingsfunktion. Den ska utvecklas och ett gemensamt upphandlingsnätverk mellan Hälsingekommunerna håller på att ta form.

En styrmodell infördes och en styrgrupp bildades för Brås och folkhälsorådets arbete. Underlag till incidentrapporter utformades och ska digitaliseras. Rapporterna ska bidra till att ge en lägesbild för det brottsförebyggande arbetet.

Fullmäktige sammanträdde 8 gånger under året och beslutade bland annat om att anpassa styrmodellen till Agenda 2030, en ny bolagspolicy för kommunens helägda bolag samt nya bolagsordningar och ägardirektiv. Samtliga årsredovisningar från 2018 behandlades och vissa detaljplaner antogs.

Den gemensamma nämnden Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd fick utökad ansvar för tillsyn och tillståndshandlingen för alkohol och tobak med mera.

Budget, mål och skattesats för år 2020 antogs i juni, tidigare än någonsin.

Ungdomsfullmäktige sammanträdde 4 gånger med ärenden som miljö och psykisk hälsa. Vidare övade ungdomarna på sammanträdesteknik, att leda ett sammanträde som ordförande och att debattera.

Fullmäktige beslutade att justera den politiska organisationen genom att bilda en nämnd för sociala myndighetsärenden. Den nya nämnden införs den 1 januari 2020 och ska heta sociala myndighetsnämnden.

Kommunstyrelsen sammanträdde 12 gånger under året och stort fokus låg på ekonomisk uppföljning för att verksamheternas kostnader skulle rymmas inom tilldelade budgetramar. Verksamheterna följdes även upp via nyckeltal i den så kallade Nordanstigsmodellen.

En lönekartläggning gjordes under våren och en löneöversyn för samtliga medarbetare genomfördes.

Större förändringar i redovisning av skatter och arbetsgivaravgift genomfördes, liksom anpassning till ändringen i sjuklönelagen om karensavdrag istället för karensdag.

En ny kommunchef rekryterades och rekryteringen av en ny utbildningschef påbörjades.

Personalenheten startade tjänsten Pension direkt hos KPA Pension, som innebär att medarbetare vänder sig till KPA Pension vid frågor om sin pension.

Hemtjänstens avvikelser i volymer och kostnader utreddes och slutredovisades för kommunstyrelsen.

Ett välfärdsbokslut för 2018 sammanställdes och presenterades.

Förebyggande ANDT-arbete utfördes, såsom utbildning, medverkan i regionala nätverk, lokala informationsinsatser om metoden Tobaksfri duo samt deltagande på Harmångers och Bergsjö skolas öppet hus. En Tänk om-kampanj i samband med skollov och skolavslutning samt på Bergsjö skolas öppet hus genomfördes i samverkan med Länsstyrelsen Gävleborg. Den lokala HIV-STI-gruppen anordnade en drogfri skolavslutningsfrukost på Bergsjöparken för årskurs 9.

Efter medborgarlöften utfördes samaktiviteter med polis och socialtjänst. Det gav positiva effekter i form av färre brott och ökad trygghet.

Månadsuppföljning genomfördes av biståndsbeviljad och utförd tid för hjälp i hemmet för kommunens egen hemtjänst samt för externa utförare enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

INFÖR KOMMANDE ÅR

Arbetet fortsätter med ledarutvecklingsprogrammet, nätverkande, traineeprogrammet och framtida ledare.

Samverkansavtalet med de fackliga organisationerna behöver ses över. Utbildningar behövs kring MBL och samverkansavtalet för förtroendevalda, chefer och fackliga företrädare.

Staben ska arbeta med strategisk kompetensförsörjning i skolan tillsammans med de fackliga organisationerna.

Fortfarande behövs utbildningar i rehabilitering, arbetsmiljö, ledarskap och lönesättning.

Utvecklingen av kommunens budgetprocess fortgår, framför allt arbetet med standardkostnader och prestationsbudget,

som blir viktiga delar i arbetet framöver. Det nya budget- och prognosverktyget började införas under hösten. Planen är att vissa verksamheter ska introduceras i det nya verktyget.

Arbetet med att införa Nordanstigsmodellen behöver fortsätta. Kommunens mål för kommande år ska processas, beslutas och integreras med kommunens hållbarhetsarbete och Agenda 2030.

It-funktionen arbetar mycket med utveckling inom bland annat digitalisering och förvaltningsstyrning.

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens mål- och hållbarhetsarbete behöver samordnas och revideras, inklusive miljömål, folkhälsomål, tillväxtmål etcetera.

Kommunstyrelsen fortsätter sitt arbete med att få verksamheternas kostnader att rymmas inom budgetramen.

Många av kommunens fastigheter, där verksamheten bedrivs, behöver ses över och rustas, byggas om eller lämna plats för nybyggen.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
2. Politisk verksamhet	5 630	6 363	-733	5 186
3. Överförmyndare	1 377	1 171	206	1 417
7. Norrhälsinge räddningstjänst och miljökontor	9 639	9 649	-10	8 497
8. Stabsverksamheten	34 931	35 158	-227	30 933
29. Hälsinglands utbildningsförbund	47 845	44 848	2 997	44 801
Intäkter	450	2 149	1 699	4 038
Kostnader	99 872	99 338	534	94 872
<i>därav kapitalkostnader</i>	1 480	1 210	270	1 053
Summa nettokostnad	99 422	97 189	2 233	90 834

Periodens resultat

Årets resultat var ett överskott om 2,3 mnkr.

Kostnaderna för den politiska verksamheten översteg budget med 0,7 mnkr. De politiska arvoden var högre än tidigare. En djupare analys av kostnaderna påbörjades och fortsätter 2020.

Den största avvikelsen redovisade Hälsinglands utbildningsförbund med ett överskott om 3,0 mnkr. Den främsta orsaken var att elever valde utbildningar som var mindre kostsamma än budgeterat.

Samhällsutveckling och kommunikation

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamheten omfattar ett brett ansvarsområde med kansli och kommunikation, plan och bygg, kultur och fritid, näringsliv och turism, kollektivtrafik, kommunala fastigheter, skog, kust och hamnar, exploatering samt vatten och avlopp.

Samhällsutveckling och kommunikation består av

- kansli- och kommunikationsenheten
- plan- och byggenheten
- näringslivs- och turismenheten.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN

Kansli- och kommunikationsenheten

En ny och mobilanpassad webbplats driftsattes i mitten av januari. Efter ett drygt halvår kunde man konstatera att 56 procent av besöken gjordes från mobiltelefoner.

Välkommen hit är ett delprojekt inom Sundsvallsregionens eSamverkan där Nordanstig deltar. Det är en kartbaserad portal där intresserade – turister och presumtiva inflyttare – kan jämföra orter i kommunen med kriterier som bostadspriser, lediga lägenheter, service, kommunikationer, rekreation och skolor.

Näringslivsenheten

Svenskt Näringslivs analys av företagsklimatet i Nordanstig visade ett näringsklimat som är rent av dåligt. Arbetet med att förbättra klimatet påbörjades.

Tillsammans med Bergsjöverkens Företagsby genomfördes industridagarna 24–25 maj, där 17 företag och näringslivskontoret visade produkter och tjänster för cirka 600 besökare. En återkommande mäsas planeras för alla företag i Nordanstig oavsett bransch. Arbetet har inletts.

Kompetensförsörjning i bristyrken som restaurangpersonal, verkstads- och bilmekaniker samt yrkesfiskare diskuterades med flera intressenter. Ambitionen är en konkret och hållbar lösning för utbildning i befintliga industrilokaler och restaurangkök i Nordanstig.

Kustfiskarelyftet fortgår med en anställd projektledare. Projektet sker i samverkan mellan fiskare efter Gävleborgs-, Väster-norrlands- och norra Upplandskusten. Ett 20-tal fiskare startade en producentorganisation som en effekt av projektet. Bidrag för att utreda fiskefredade områden för att stärka bestånden söktes.

Från den 1 januari anställdes en projektledare på heltid för Visit Hälsingland & Gästrikland AB (VHG).

Nyföretagandet ökar och under våren genomfördes två starta eget-kurser med totalt 8 deltagare. Under året startades 61 nya företag i Nordanstig. Inga konkurser skedde 2019.

Kulturdagarna genomfördes 25 maj till 6 juni och inleddes med Nordanstig Pride, där cirka 240 personer deltog i paraden. Totalt omfattade kulturdagarna 30 programpunkter.

Ersk-Matsgården öppnade den 23 juni. Under hela öppningsperioden besökte cirka 2 000 personer gården, som fick sig en ordentlig uppfräschning under sommaren. Den populära julmarknaden hade cirka 600 besökare.

Plan- och byggenheten

Målet att handläggningstiden ska vara högst 10 veckor för bygglov uppfylldes.

Plan- och byggenheten lade stort fokus på översiktsplanarbetet, ÖP 2035. När arbetet intensifierades i början av året insåg kommunen att alldeles för få medborgare hade uppfattat arbetet och ett omtag beslutades. Cirka 100 synpunkter kom in. Arbetet fortsätter och blir klart för beslut 2020.

Enheten ser och uppmärksammas ofta på ovårdade tomter och övergivna skrotbilar. Enheten har ansvar för tillsyn enligt miljöbalken. Eftersom ingen person finns anställd specifikt för tillsyn, hinns den inte med i den omfattning som skulle behö-

vas. Den juridiska kompetensen för riktigt besvärliga ärenden saknas också.

Nordanstigsborna vill ha en bättre och tätare trafik, men regionen beslutade om minskade resurser. Det kommer att påverka negativt. Samtal förs om hur denna påverkan ska minimeras.

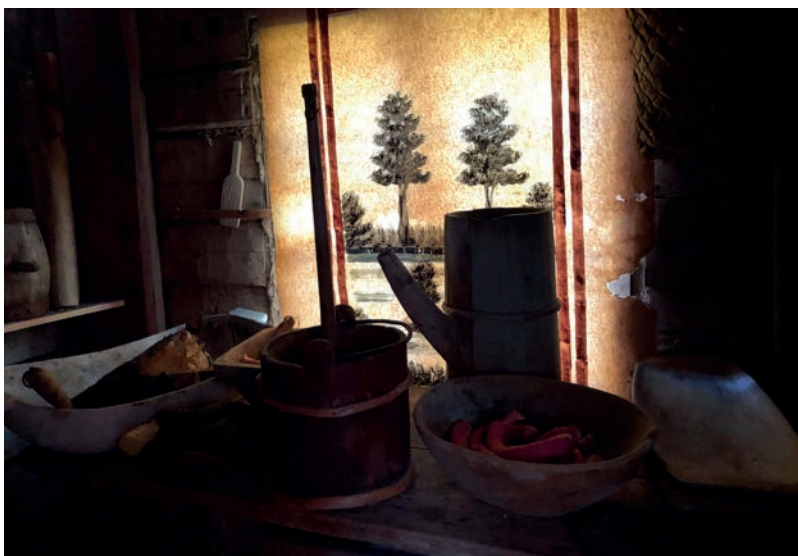
Arbetet med den nya E4-sträckningen går framåt. Trafikverket projekterar för fullt och varannan månad träffas kommunen och verket för samverkan. Ett samråd hölls i Jättendal i juni. Därefter startade en remisstid för det samrådsförslag som tagits fram. Trafikverket står fast i sitt beslut att genomföra projektet med 2+1-väg, eftersom det inte gick att få medfinansiering. Det viktigaste har dock varit att utan dröjsmål bygga om den trafikfarliga sträckan.

Övriga verksamhetsansvar

Enheten fick i uppdrag från politiken att utreda förutsättningarna för att öppna badhuset med öppna tider för medborgarna och se över rutinerna för uthyrningen av kommunala lokaler (i första hand idrottshallar). Uppdraget slutfördes och det beslutades att upplåta kommunens lokaler till föreningar och allmänhet. Uthyrningen ska även digitaliseras. Ett system har upphandlats och ska vara igång från halvårsskiftet 2020.

Nordanstigs kommun är delägare i Visit Hälsingland & Gästrikland AB (VHG). Den 1 januari anställdes en projektledare för projektet *Scandinavian Xperience – nästa steg*. Projektet ska förankra varumärket Scandinavian Xperience i hela regionen, öka samverkan i regionen och arbeta vidare med den gemensamma digitala plattformen.

Verksamhetsområdet *Knoget* påbörjades med en upphandlad projektledare och projektörer. Kostnaden för projektet överstiger beslutad budget med råge, men beslutet är att slutföra projekteringen och ordna finansiering samtidigt. Målet är att byggstart ska ske våren 2020.

Skafferiet på finngården Ersk-Matsgården i Hassela.

INFÖR KOMMANDE ÅR

För verksamheten finns generella mål att öka intresset för att bosätta sig och starta nya eller utveckla befintliga företag. Syftet är att invånarantalet ska öka och den negativa befolkningsutvecklingen som rått de sista femton åren ska vändas.

Kansli- och kommunikationsenheten

Information och dialog

Det finns behov av att utveckla dialogen med medborgare och andra som har intresse av Nordanstigs kommun. Dialogen syftar inte minst till att skapa förtroende för kommunen och dess verksamheter. Ett sådant förtroende gynnar i sin tur tillväxt genom turism, inflyttning och kompetensförsörjning.

Tillgänglighet

Kraven på tillgänglighet ökar. Regeringens ambition är att medborgare ska kunna utföra sina ärenden dygnet runt på internet. Det ställer också krav på att tjänsterna ska vara tillgängliga för personer med funktionsvariationer. Det europeiska webbtillgänglighetsdirektivet ställer långtgående krav, som bland annat innebär textning av film och på sikt sannolikt textning av direktsändning, till exempel vid webbsända fullmäktigesammanträden.

Kriskkommunikation

Kommunens webbplatser ligger numera i en molntjänst med dygnet runt-support för att garantera drift även vid strömbortfall.

Digitalt arkiv

Frågan om ett digitalt arkiv har varit på tapeten under en rad år. En förstudie avslutades i februari 2017. Hälssingerådet har nu slagit fast att ett digitalt arkiv ska upphandlas inom it-samarbetet i Hälsingland. Från enhetens sida konstateras bara att frågan behöver lösas de närmsta åren.

I Härte tillverkas denna prima surströmming.

Arkivet

År 2016 invigdes de nya arkivlokalerna. Ännu står de i huvudsak tomma, eftersom det inte funnits resurser att fylla dem. Önskvärt – men förmodligen inte realistiskt – vore att digitalisera en del av det tidigare arkivmaterialet.

Plan- och byggenheten

I den geografiska kommunen finns många detaljplaner som inte är anpassade för dagens samhälle. Ett stort arbete behövs för att de, i den mån de ska finnas kvar, ska bli aktuella så att de ger möjlighet till utveckling. Kommande år behöver de prioriteras och förändras, så att de kan skapa förutsättningar istället för att hindra.

För närvarande pågår ett arbete med en kustutvecklingsplan. Kommande år planeras utvecklingsplaner för alla kommunens centralorter för att skapa förutsättningar för tillväxt.

I den geografiska kommunen finns flera privata tomter som behöver bli tillsynsändamål, men eftersom det byggs i högre omfattning i kommunen, finns inga lediga resurser för det.

Enheten står inför ett omfattande digitaliseringsarbete, som innebär att medborgarna ska kunna söka sina lov helt digitalt. Handläggningen ska likaså ske digitalt i framtiden.

Näringslivs- och turismenheten

Besöksnäringen är en växande inkomstkälla för flera av kommunens näringsidkare. Under sommaren ökade besöken i kommunen starkt. En viktig uppgift är att fortsätta stödja denna utveckling.

Ett mål är att kultur- och fritidsverksamheten långsiktigt ska förstärkas för att göra kommunen mer attraktiv att bosätta sig i, men också för att öka ungdomarnas intresse för att flytta tillbaka efter studier. Det ska vara kul att bo i Nordanstig oavsett ålder. En viktig del är utbudet av vad som finns att göra på fritiden.

När en kommun ska utöka möjligheterna för bosättning och nya eller starkare företag behövs planlagd och byggbar mark. Fler områden för strategiskt placerad verksamhetsmark behöver tas fram i samarbete med plan- och byggenheten.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
5. Kommunikation	6 365	6 006	359	5 662
6. Näringsliv och turism	7 971	8 187	-216	7 078
14. Plan och bygg	3 224	2 187	1 037	621
Intäkter	2 207	3 557	1 350	4 231
Kostnader	19 767	19 937	-170	17 592
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>516</i>	<i>402</i>	<i>114</i>	<i>463</i>
Summa nettokostnad	17 560	16 380	1 180	13 361

Periodens resultat

Verksamheten redovisade ett överskott om 1,2 mnkr. Det berodde på att några vakanta tjänster av besparingskäl inte tillsattes, vilket bidrog till överskottet.

Teknik och hållbarhet

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamheten omfattar

- infrastruktur- och miljöutvecklingsenheten – ansvarar för energi- och klimatrådgivning i samarbete med Hudiksvalls kommun, men också allt som berör gator och vägar, såsom de cirka 2 600 belysningspunkterna och vägbidrag (bostadsanpassningsbidrag, bredbandsutbyggnad, grönytor och kommunala bad hanteras också av enheten, den strategiska miljöutvecklingen likaså)
- avfalls- och återvinningsenheten
- kost- och städenheten
- fastighets- och projektenheten (ansvarar främst för kommunens lokaler)
- transport- och bilpoolsenheten.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN

Förbättringar i logistiken vid återvinningscentralerna gör att det nu är lättare för kunder att lämna avfall.

Sluttäckningen av den nedlagda deponin på Homon påbörjades med gott resultat.

Efter avslag på bidragsansökan om att omvandla E-husets 24 lägenheter till trygghetsboende, gjordes en ny ansökan som gäller 13 lägenheter på E-övre, eftersom förutsättningarna ändrats. Ansökan godkändes i januari 2020.

Presentationen av fas 1 i energitjänsteprojektet (EPC) visar att det finns en energi-

besparingspotential om cirka 30 procent i kommunens fastighetsbestånd. Med hjälp av besparingarna öppnas möjligheten att på lång sikt genomföra lokalresursplanen.

Kommunen beviljades ett LOVA-bidrag på 200 000 kr till projektet *Hydrologisk restaurering inom Harmångersåns avrinningsområde*. Projektet utförs i samarbete med Holmen Skog AB och förväntas åter skapa och restaurera 1–4 myr- och våtmarksområden med en sammanlagd areal av 10–20 hektar, genom att man lägger igen cirka 2 kilometer grävda diken. Åtgärderna förväntas gynna grundvattenbildningen samt motverka översvämningar och att mindre vattendrag torkar ut.

I augusti revs regleringsdammen vid Ängbodtjärnens utlopp och arbetet med att anlägga en naturlig sjötröskel inleddes. Åtgärderna finansierades till stor del av ett LONA-bidrag (lokala naturvårds-satsningar).

Kommunen fick tillstånd att riva två kraftverksdammar i Gnarpsån. I mars godkände tillsynsmyndigheten det kontrollprogram som krävdes och utrustning för provtagning installerades.

Under sommaren besiktigades kommunens belysningscentraler. Det konstaterades att centralerna behövde förnyas; 10 var så dåliga att de behövde bytas snarast. Arbetet påbörjades efter semesterperioden.

Så gott som all belysning i Morängsviken och utefter vägen mellan Morängsviken och Stocka byttes ut.

När det gäller miljömålen för klimat, luft och hälsa, behöver kommunen göra stora insatser för att uppfylla de lokala, nationella och internationella överenskomelser som ingått.

Nordanstig intog plats 210 av 290 i kommunrankningen. Det var en förbättring jämfört med plats 250 år 2018.

En ny solcellsanläggning på 44 kWp (kilowattpeak) driftsattes på kommunhusets tak i Bergsjö.

Länsstyrelsen Gävleborg övertar förvaltningen av Ånäsets naturvårdsområde från kommunen, vilket båda parter bedömde vara en bra lösning.

Vid årsskiftet tog Vattenfall Service Nordic AB över drift och underhåll av den kommunala vägbelysningen.

INFÖR KOMMANDE ÅR

Eftersom verksamheten ansvarar för kommunens egna och hyrda lokaler kommer ett stort arbete att utföras för att förbättra brukarnas miljöer, samtidigt som miljöpåverkan ska minska.

Kost och städ behöver sätta igång att bygga upp ett krismatlager enligt en färdigplanerad matsedel genom att köpa in torrvoror och konserver. Enheten ska också öka planeringen och samarbetet med närliggande kommuner i att samordna matsedel, för att kunna stötta varandra vid en större kris.

Infrastruktur och miljöutveckling ska de kommande fyra åren genomföra samtliga 29 åtgärder i miljömålsöverenskommelsen med länsstyrelsen. Laddinfrastrukturen för elbilar ska vara utbyggd även i Nordanstigs kommun. En Mifo (Metodik för inventering av förorenade områden) steg två ska genomföras för kommunens två gamla deponier. En plan för Nordanstigs klimatarbete för att nå tvågradersmålet bör vara utformad och antagen före periodens utgång. En plan för hur kommunen ska uppnå Agenda 2030 bör också finnas.

Avfall och återvinning. Insamling av matavfall enligt ny förordning ska vara införd senast 2021. Möjlighet till dispens finns.

Fastighet och projekt. En central uppgift är att förverkliga den energibesparing på cirka 30 procent som bedöms möjlig.

Upphandling av en ny förskola i Gnarp görs första halvåret 2020. Ombyggnaden av Arthur Engbergsskolan för att Linblommans förskola kan inrymmas påbörjas.

Projektering för en ny F-6-skola i Bergsjö påbörjas i januari-februari 2020. Den ska bli en del av lösningen till Lönnbergsskolans problem.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
12. Infrastruktur och miljöutveckling	10 579	7 893	2 686	6 487
13. Avfall	115	43	72	527
16. Kost och städ	24 216	22 931	1 285	23 004
51. Fastigheter och projekt	26 088	20 613	5 475	16 977
52. Transport och bilpool	938	1 012	- 74	569
Intäkter	36 837	52 313	15 476	41 754
Kostnader	98 773	104,805	- 6 032	89 318
<i>därav kapitalkostnader</i>	16 278	14 646	1 632	14 034
Summa nettokostnad	61 936	52 492	9 444	47 564

Periodens resultat

Årets resultat var ett överskott om 9,4 mnkr. Det hade sin grund i en engångsintäkt om cirka 4,2 mnkr för fastigheter och projekt, men också genom den allmänna återhållsamheten som beslutades vid halvårsskiftet.

Ytterligare bidragande orsaker var investeringar som inte genomfördes enligt budget, vilket gav minskade kapitalkostnader. Framst var det bredbandsinvesteringen som inte genomfördes.

Utbildning

Utbildningsverksamheten består av förskola, förskoleklass, grundskola, grundskola och fritidshem. Inom kommunen finns även annan pedagogisk omsorg som var vilande 2019.

Huvudbibliotek tillika folkbibliotek finns i Bergsjö med filialer i Harmånger, Gnarp och Hassela.

För övriga skolformer såsom gymnasiet, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen ansvarar Hälsinglands utbildningsförbund.

Kommunens förskolor är Ilsbo förskola, Bergsjös förskolor, Hassela förskola (Linblomman), Gnarps förskolor, Harmångers förskola (Gläntan) och Strömsbruks förskola (Stallbacken).

Skolorna i kommunen är Ilsbo skola F-5, Lönnbergsskolan F-3 i Bergsjö, Hassela skola F-6, Gnarps skola F-6, Bringsta skola F-6 i Harmånger och Bergsjö skola 4-9. Fritidshem finns i anslutning till låg- och mellanstadieskolorna.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN

Skolorna har haft ett samarbete med Skolverket inom Samverkan för bästa skola under tre års tid och projektet avslutades i juni. Syftet från statens sida var att stötta skolor och huvudmän i det systematiska kvalitetsarbetet som indirekt ska leda till att eleverna når högre måluppfyllelse i skolan.

Skolinspektionen utövade tillsyn över kommunens samtliga skolformer. Inspektionens uppdrag är att identifiera vilka utvecklingsområden som verksamheterna har att arbeta vidare med. På enhetsnivå granskades Gnarps skola och Bergsjö skola. På huvudmannanivå granskades hur huvudmannens, kommunstyrelsens, systematiska kvalitetsarbete bedrivs.

Nytt i skollagen från läsåret 2019/2020 är att

- huvudmannen ska utse en eller flera skolchefer som ska vara behjälplig/ behjälpliga för politikerna
- den garanterade undervisningstiden för idrott och hälsa på mellan- och högstadierna utökas
- ledningen för förskolan numera benämns rektor
- Nordanstigsmodellen, kommunens nya styrmodell, innebär att systematiskt dokumentera och skapa ett bättre underlag för uppföljning och analys av verk-

samheterna. Det i sin tur ger politikerna bra underlag inför framtida beslut. En lokalresursplan för alla kommunens verksamheter togs fram och presenterades för politikerna. Skolans behov av lokaler är mycket stort och har så varit en lång period. Det avspeglas i modullösningar i Bergsjö och lokaler med bristande underhåll och funktion. Det gäller lokaler på i stort sett alla orter där det bedrivs utbildning.

Stort fokus låg på att få budget i balans i alla rektorsområden. En större organisationsförändring gjordes för förskolorna i Bergsjö.

Ett prognostiserat underskott i början av året vändes till ett positivt resultat. Projektet Samverkan för bästa skola tillsammans med Skolverket avslutades i och med vårterminen. Arbetet fortsätter nu i egen regi.

Elevhälsan utökades med en skolpsykolog och har nu alla professioner på plats utom skolläkare, som hyrs in.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Slutbetygen för årskurs 9 visade att måluppfyllelsen fortsatte att öka. Spridningen mellan betyg A till E var också större än tidigare.

Av Bergsjö skolas elever i årskurs 9 läsåret 2018/2019 var andelen behöriga till gymnasiet yrkesprogram 92,2 procent och meritvärdet för 17 ämnen 223,9. Andelen elever som nådde kunskapskraven i alla ämnen på Bergsjö skola var 83,8 procent. I jämförelse med läsåret 2009/2010 och framåt har behörigheten till gymnasiet aldrig varit så hög som detta läsår. Det resultat

Mattektion på Gnarpsskola.

som ligger närmast är just från 2009/2010, då behörigheten var 84,8 procent. Med det goda resultatet 2019 var Nordanstigs kommun bäst i Gävleborgs län.

Det systematiska arbetet med att följa upp, utvärdera och analysera elevernas kunskapsutveckling fortsätter. Förändringar görs både på organisationsnivå och i klassrummen, för att bereda alla elever möjlighet att få behörighet till en gymnasieutbildning.

INFÖR KOMMANDE ÅR

Utbildningsenhetens utmaning är att rekrytera och behålla legitimerad och behörig personal på förskola, fritidshem och skola.

Utmaningen är också att organisera alla enheter med behörig personal, vilket blir allt svårare i takt med att bristen på behöriga lärare tilltar.

Den tredje utmaningen är att inom befintlig budgetram behålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna förskola, fritidshem, skola och bibliotek.

Skolresultaten har förbättrats de senaste åren, men fortfarande skiljer det alltför mycket mellan flickornas och pojkarnas meritvärden. Läsåret 2018/2019 var pojkarnas meritvärde för 17 ämnen 215,6 medan flickornas var 229,9. Utmaningen de kommande åren är att organisera lärmiljöerna så de också främjar pojkarnas möjligheter att nå högre meritpoäng.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
PROGRAM				
22. Bibliotek	2 774	2 757	17	2 434
26. Barnomsorg – grundskola	154 186	153 204	982	155 240
Intäkter	15 000	22 561	7 561	23 107
Kostnader	171 960	178 522	-6 562	180 781
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>847</i>	<i>605</i>	<i>242</i>	<i>711</i>
Summa nettokostnad	156 960	155 961	999	157 674

Periodens resultat

Årets resultat landade på ett överskott på 999 tkr (att jämföra med ett underskott på 4 054 tkr 2018). År 2018 påbörjades en större omorganisation för att effektivisera och samordna de tre förskolorna i Bergsjö. Processen genomfördes för att verksamheten på sikt skulle komma i balans, vilket också

visades i årsbokslutet. När ledningsgruppen för utbildning (rektorer och utbildningschef) uppmärksammade att ytterligare åtgärder behövdes, togs beslut om att månatligen tillsammans analysera ända ner på personnivå för varje enhet. Det kollektiva ansvarstagandet gav resultat och arbetet med att ge varandra det stödet i budgetarbetet ska fortsätta.

Vård och omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Vård och omsorg har två centrala verksamhetsområden: äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade.

Äldreomsorgen omfattar bland annat tre särskilda boenden, korttidsvård, hemtjänst och dagverksamhet.

Omsorgen om funktionshindrade omfattar bland annat två gruppboendestäder, daglig verksamhet, boendestöd och bostad med särskild service. Personlig assistans i kommunal regi ingår också.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN

Äldreomsorg

Hagängsgårdens avveckling fortsatte första halvåret. På avdelning E-nedre kvarstår tre lägenheter och fyra brukare. För att tillgodose deras behov arbetar omvårdnadspersonal från avdelning Hagebo även här. Medarbetare i hemtjänsten och avdelning Hagebo arbetar i viss utsträckning i varandras verksamheter, vilket ger en smidigare verksamhet både dag och natt.

I september togs ett beslut om besparingsåtgärder. Två kommunala hemtjänstgrupper i Bergsjö och Gnarp avvecklades och driften lades ut på privata bolag.

Omställningen berörde i princip alla personalgrupper i omsorgen genom turordningslistan. Det ledde till att 39 personer turordnades, varav 23 fick sluta sin anställning.

Fler beviljades dagverksamhet i äldreomsorgen än för år 2018, främst för att avlasta anhöriga som vårdar närstående med demenssjukdom.

Trygg hemgång är ett arbetssätt som ska göra hela vårdkedjan mellan korttidsvård och ordinärt boende så bra som möjligt för brukaren. Arbetssättet har införts, men det är fortfarande svårt att få det att fungera optimalt.

Frasse är en av kommunens trivselkatter. Han skapar lugn och glädje för våra äldre på Sörgårdens särskilda boende.

Antalet beviljade hemtjänsttimmar ökade med 879 under året, varav 530 i den kommunala hemtjänsten och 349 bland de privata utförarna. För att dämpa öknings- takten av timmar arbetar biståndsenheten kontinuerligt med uppföljningar. Nya rikt- linjer för myndighetsutövningen är på väg till kommunstyrelsen för beslut.

Hemtjänsten arbetade årets första åtta månader med att förbättra effektiviteten, främst genom bättre bemanningsplanering. Det har exempelvis varit svårt att rekrytera sjuksköterskor, liksom kontaktpersoner och ledsagare.

Omsorgen om funktionshindrade

Socialpsykiatrin hyr en ny lokal för att få en bättre dagverksamhet för målgruppen. Det har redan gett ett gott resultat och flera köp av tjänsten från annan kommun eller privat företag har kunnat avslutas.

Beslut fattades även om att den dagliga verksamheten i Harmånger ska slås sam- man med den i Bergsjö. Arbeta för att verk- ställa sammanslagningen pågår.

Svårigheten att rekrytera till uppdrag som kontaktperson och ledsagare kvarstår.

Det var svårt att helt möta verksamhet- ernas behov av personal. Behovet av vikarier

Bållebo korttidsboende erbjuder korttidsvård, avlastning och palliativ vård.

i äldrevården har inte mötts fullt ut, på grund av svårigheter att rekrytera tillräckligt många och kvalificerade medarbetare. Avvecklingen av hemtjänsten i Gnarp och Bergsjö lättade situationen.

INFÖR KOMMANDE ÅR

Enheterna i vård och omsorg behöver samordnas ännu mer, dels för att de ska kunna erbjuda personal som vill arbeta mer än sin nuvarande sysselsättningsgrad, dels för att vara så kostnadseffektiva som möjligt.

En utmaning är kommande års personalförsörjning och utbildningsinsatser för

omvårdnadspersonal. Redan nu kan det vara svårt att rekrytera personal med adekvat utbildning och erfarenhet.

Demografin visar tydligt att antalet äldre blir fler och behovet av vård- och omsorgsboenden för personer med demensjukdomar kommer att öka. Mellanboendeformer, exempelvis trygghetsboenden för personer som inte har behov av tillsyn dygnet runt, blir nödvändiga för att äldre människor ska få möjlighet att bo kvar längre i ordinärt boende. Attraktiva och tillfredsställande utomhusmiljöer och närområden är också viktiga utvecklingsområden i framtida planering.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
18. Vård och omsorg gemensam	4 218	4 934	- 716	5 003
34. Äldreomsorg	121 854	143 095	- 21 241	133 360
35. Omsorg om funktionshindrade	43 261	44 547	- 1 286	42 980
Intäkter	56 121	71 967	15 846	62 311
Kostnader	225 454	264 543	- 39 089	243 654
<i>därav kapitalkostnader</i>	<i>1 833</i>	<i>1 757</i>	<i>76</i>	<i>1 752</i>
Summa nettokostnad	169 333	192 576	- 23 243	181 343

Ekonomiskt resultat vård och omsorg

Det stora underskottet består av tre delar. För det första ökade antalet timmar i hemtjänsten kraftigt under 2019. Därför ändrades avtalet och från och med januari 2020 ersätts utförd tid istället för beställd tid som var grunden i underlaget 2019. För det

andra var de kommunala hemtjänstgrupperna för högt bemannade, vilket innebar att varje timme blev för dyr. Därför kunde inte hemtjänsten hålla sin budget. För det tredje plockades mycket av vikariebudgeten bort från alla verksamheter för att man skulle få ihop budgeten inför 2019.

Social omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Arbetsmarknadsenheten arbetar med individer som står utanför arbetsmarknaden av någon anledning. Det kan vara unga och nyanlända personer som inte etablerat sig på arbetsmarknaden, långtidsarbetslösa, personer med funktionsvariationer, missbruk eller andra sjukdomsbilder. Målet är studier eller arbete på den öppna arbetsmarknaden. Feriearbete för skolungdom och kommunala aktivitetsansvaret (KAA) ingår också i uppdraget.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) består av mottagning, utredning och uppföljning inom barn och ungdom, familjerätt, familjehem, utredning och uppföljning vuxna missbruk, våld i nära relation, försörjningsstöd och öppenvård. Även familjecentralerna ingår i verksamheten.

Biståndsenheten består av myndighetsutövning, vilket bland annat innebär beslut i frågor som rör äldre och insatser till personer med funktionsnedsättning samt avgifter i omsorgen för äldre och funktionshindrade.

Kommunen ansvarar även för och ersätts under 24 månader för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer som omfattas av lagen om etablering, kvotflyktingar och anhöriga.

Verksamheten Boende i egen regi utvecklades tidigt under året.

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN

Under hösten klarnade Arbetsförmedlingens organisation och tjänstebesättningar något, vilket gjorde kommunens arbete mer framåt-syftande. Dock var Arbetsförmedlingens förändrade och neddragna budget och bemanning påtaglig i negativ bemärkelse.

ESF-projektet *Ung i Gävleborg* avslutades i juni, men fortsätter under namnet *Omstart!* till 2022.

Ett samarbete mellan arbetsmarknadsenheten (AME) och socialtjänsten om metodutveckling inleddes för att bryta långvarigt försörjningsstöd. Det är en del av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) projekt med samma tema som kommunen deltar i.

IFO utvecklade automatiserad handläggning av försörjningsstöd. Det innebar ett stort arbete för en liten kommun som Nordanstig och var en direkt följd av den påverkan som SKR:s projekt bidragit med.

Under 2019 kommunplacerades 27 personer i Nordanstig. Av dem var 13 anvisade kvotflyktingar, 0 från anläggningsboende, 6 egenbosatta och 8 anhöriga. Ytterligare en kategori personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser de första 24 månaderna är de som flyttat från sin första placeringskommun. Från Nordanstig flyttade 30 personer och till kommunen flyttade 5 personer. Kvarboende var 59 personer

(uppgiften bygger på utbetald ersättning till kommuner enligt gällande lag och uppdrag).

Ett digitaliserat ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete utvecklades och började införas i slutet av året. Systemet är utökat jämfört med kraven i Socialstyrelsens riktlinjer. Ledningssystemet kommer att innehålla alla rutiner, checklistor, manualer, länknings- och andra dokument av styrande eller vägledande karaktär som socialsekreterare behöver för att garantera kommunens kvalitet.

Genom interna omDispositioner fick öppenvården en nära arbetsledning, efter att ha varit utan sådan under lång tid.

I en rapport framtagen av PWC år 2015 framkom att biståndsenheten behövde förbättra och utveckla myndighetsutövningen. Efter olika förseningar skapades en ny handlings- och åtgärdsplan 2018 som genomfördes 2018 och 2019.

INFÖR KOMMANDE ÅR

En stor osäkerhet råder om hur arbetsmarknadspolitiken utformas den kommande perioden. En statlig utredning har sett över ansvarsfördelningen mellan stat och kommun. Inget beslut har tagits, varför fortfarande stor osäkerhet råder om kommunernas roll. Allt fler tecken tyder på en vikande konjunktur, vilket ger ökad arbetslöshet och anvisning till insatser inom kommunen.

Trots att arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar, finns såväl i kommunallagen som i specialförfattningar skyldigheter och befogenheter för kommunerna på arbetsmarknadspolitikens område.

De närmsta åren kvarstår flyktningmottagandet troligen på den nuvarande nivån, för att sedan sjunka (om inget oförutsett inträffar). År 2020 har Nordanstig ett anvisningstal fastlagt av staten på 17 personer. Utöver dem självbosätter sig nyanlända och det kommer anhöriga till dessa grupper.

Fler och fler av de som anlände 2013–2015 går ut i jobb och egen försörjning. De första åren har språkinläring, validering av formella och informella kunskaper genomförts. Det senaste året ändrades reglerna för Arbetsförmedlingens etableringsinsatser, så att de ställer samma krav på en nyanländ som på varje annan arbetsökande.

IFO ska 2020 göra ett utvecklingsarbete i verksamheten för barn och unga. Målet är att utredningstiderna ska kortas rejält (de är nu för långa – många gånger längre

än 4 månader), att placeringstiden kortas för barn och unga i HVB (hem för vård eller boende) samt att det finns planering för nästa steg i vårdkedjan tidigt i pågående insats. Det kommer att benämnas som att ”vara i fas i ärenden”. Även ökad träffsäkerhet i matchningar av insatser prioriteras.

Utvecklingsarbetet inom försörjningsstöd fortsätter. Fokus ligger på att starta processen till egen försörjning för de som varit aktuella för försörjningsstöd en längre tid, med föräldrar som prioriterad grupp.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget	Bokslut 2018
37. Social omsorg gemensam	6 762	6 121	641	6 703
32. Arbetsmarknadsenheten	6 400	5 707	694	4 428
33. Individ- och familjeomsorgen	33 798	41 919	- 8 121	39 974
36. Flyktingenheten	- 250	- 725	475	- 1 707
38. Boende i egen regi	292	276	16	908
Intäkter	11 121	17 517	6 226	24 438
Kostnader	58 123	70 815	- 12 521	74 744
<i>därav kapitalkostnader</i>	61	35	26	78
Summa nettokostnad	47 002	53 298	- 6 295	50 306

PERIODENS RESULTAT

Årets resultat var ett underskott om cirka 6,3 mnkr i förhållande till budget. Huvudorsaken var ett underskott på 8,1 mnkr i individ- och familjeomsorgen. Det berodde till största delen på HVB- och familjehemsplaceringar samt försörjningsstöd. En hög andel långvariga biståndsmottagare genererade ett högt underskott. Projektet tillsammans med SKR bidrog till att minska kostnaderna för ekonomiskt bistånd jämfört med 2018. Arbetet fortsätter 2020 för att IFO ska försöka få en budget i balans.

Biståndsenheten var underbemannad från och med slutet av augusti, vilket gav en beräknad avvikelse mot budget i form av ett överskott. Även arbetsmarknadsenheten och flyktingenheten visade ett positivt resultat.

Återhållsamhet generellt och schablonintäkter från Migrationsverket gynnade resultatet. Därutöver återsöks vissa faktiska kostnader för exempelvis mottagande av kvotflyktingar.

Flyktingenheten utökade inte sin verksamhet under de år då mottagandet och därmed intäkterna ökade. Det är ett bra utgångsläge nu när flyktingmottagandet och intäkterna minskar generellt. Verksamheten följer planen och finansieras via statliga schablonersättningar för sitt uppdrag. Grundbemanningen var oförändrad och schablonersättningarna gav mer intäkter än förväntat.

Boende i egen regi avslutades 2018, men personalkostnader fanns årets tre första månader på grund av avtalade uppsägningstider.

Byggnadsnämnden

VERKSAMHETSOMRÅDE

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Byggnadsnämnden initierar och beslutar även om mindre omfattande detaljplaner.

ålagd byggnadsnämnden. Arbetet fortsatte med att förbättra servicen till allmänheten genom att göra verksamhetens webbsidor mer informativa. Man har också utforskat framtiden inom digitalisering och närmat sig ett genomförande.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Byggnadsnämnden har inga egna antagna specifika mål utöver kommunfullmäktiges mål. Byggnadsnämnden strävar särskilt i sitt arbete mot ”att utveckla miljöer för attraktivt boende”. Det ska bland annat göras genom en aktiv tillsyn för att verka för att byggnader och tomter hålls i vårdat skick. En annan viktig förutsättning för måluppfyllelse är att skapa planmässigt goda förutsättningar för boende och tillväxt. Det innebär till exempel att göra nödvändiga planändringar av gamla detaljplaner som har föråldrade bestämmelser och begränsande byggrätter.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Totalt 115 bygglov behandlades, vilket var 43 färre än föregående år. Antal tillsyns-ärenden uppgick till 26 och antal givna startbesked var 157. Tillsynsarbetet gällande ovårdade tomter och skrotbilar fortgick, likväl som den obligatoriska ventilationskontrollen och all annan tillsyn som är

Koncernföretag

NORDANSTIGS BOSTÄDER AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs Bostäder AB äger och förvaltar egna hyresfastigheter i Nordanstigs kommun. Bolaget förvaltar också kommunägda fastigheter på uppdrag av kommunen. I anslutning till det säljer bolaget tjänster i form av mindre byggnadsarbeten, verksamhetshjälp och fastighetsskötsel till externa kunder, huvudsakligen Nordanstigs kommun. Bolaget ansvarar för administrationen vid Nordanstigs Fjärrvärme AB och Nordanstigs Fastighets AB, samt för drift och underhåll av fjärrvärmebolagets tre värmeproduktionsanläggningar. Vidare sköter bolaget två vattenkraftverk ägda av Nordanstigs kommun, belägna i Gnarpån.

Nordanstigs Bostäder AB är ett helägt dotterbolag till Nordanstigs kommun och har sitt säte i Nordanstig.

Viktiga händelser under perioden

Vid årets början förvaltade bolaget 779 lägenheter och cirka 9 100 kvadratmeter egna lokaler. I Bergsjö tillfördes beståndet 8 nya lägenheter i samband med att en fastighet på Alvägen 4 byggdes om. Vid årets slut förvaltade bolaget 787 lägenheter och cirka 9 100 kvadratmeter egna lokaler.

Bolaget ansvarade för och skötte de kommunala grönyrtorna via ett separat avtal med Nordanstigs kommun.

En ny förhandlingsöverenskommelse gjordes med Hyresgästföreningen om hyresjustering från den 1 januari 2020 för bostäder och lokaler med förhandlingsklausul. Utfallet resulterade i en höjning med 1,95 procent.

Samtliga lägenheter i beståndet är försedda med fiber.

Inför kommande verksamhetsår

Satsningen på underhåll av bolagets fastigheter fortsätter enligt tidigare plan.

Uppföljning av ägardirektiv

Ett nytt ägardirektiv utarbetades och fastställdes. Ägardialoger fördes under året.

Soliditeten uppgick till mer än 30 procent när det gällde de ekonomiska och finansiella målen. Någon utdelning till ägaren har inte lämnats de senaste åren.

Aktuell borgensprovision erlades enligt fastställt direktiv.

Vallstigen – en av flera vackra vandringsleder i Nordanstig. Foto: Magnus Marthinsson.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2017	2018	2019
Budget	5 051	4 460	1 710
Prognos	4 000	1 500	2 000
Årets resultat	2 570	1 115	2 318

Periodens resultat

En avkastningsvärdering upprättades för bolagets ägda fastigheter. Fastighetsbeståndet värderades inför bokslutet till cirka 208 mnkr.

Med anledning av det nya förvaltningsavtalet med Nordanstigs kommun förändrades kostnads- och intäktsbilden markant. Det beror på att ägaren Nordanstigs kommun enligt det nya förvaltningsavtalet inte längre hyr sina lokaler av Nordanstigs Bostäder AB, utan köper tjänster för förvaltning, skötsel och underhåll av sina fastigheter från bolaget.

Den milda och relativt snöfattiga hösten, samt engångsintäkten i samband försäljningen av Hasselbackens gruppbostad i Hassela, bidrar naturligtvis till det förhållandevis positiva resultatet.

Nyproduktion, större investeringar och ombyggnader

Åtta nya lägenheter vid Alvägen 4 i Bergsjö producerades efter att en tidigare kommunägd fastighet byggts om. Inflyttningen skedde den 1 november. Arbetet utfördes i huvudsak med egen personal för att produktionskostnaden, tillika hyreskostnaden, skulle hållas på en nivå som var rimlig för kommunen.

Flera yttertak lades om.

På uppdrag av Nordanstigs kommun genomfördes följande större åtgärder:

- Vid Hagängsgården i Harmånger blev 13 nya lägenheter för trygghetsboende klara under våren, samtliga med inflyttning från den 1 maj.
- Ytterligare 8 lägenheter för trygghetsboende vid Hagängsgården började anpassas, med planerad inflyttning i mars 2020.

NORDANSTIG VATTEN AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstig Vatten AB (nedan även kallat för Nordanstig Vatten eller bolaget) är ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av Nordanstigs kommun. Bolaget äger den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Nordanstigs kommun.

Nordanstig Vatten producerar och distribuerar dricksvatten till drygt 4 300 människor samt omhändertar och renar avloppsvatten. I Nordanstigs kommun är cirka 48 procent av invånarna anslutna till Nordanstig Vattens anläggningar.

Ägarens syfte är att genom bolaget driva och utveckla vattenförsörjning och avloppshantering för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster och bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling.

Inga anställda finns i Nordanstig Vatten. Utveckling, drift och underhåll av de allmänna va-anläggningarna i Nordanstig utförs av MittSverige Vatten & Avfall AB (MSVA) på uppdrag av Nordanstig Vatten. MSVA är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för va- och avfallssamverkan över kommungränserna. Samarbetet kallas MittSverige Vatten & Avfall-gruppen (MSVA-gruppen).

Viktiga händelser under perioden

År 2019 omfattade verksamheten produktion och distribution av 0,6 (0,5) miljoner kubikmeter dricksvatten samt avledning och behandling av 0,7 (0,9) miljoner kubikmeter avloppsvatten för cirka 2 300 kunder.

Vid avloppsreningsverken producerades 1 242 (1 190) ton avvattat slam. Det omhändertars av en entreprenör som använder slammet i tillverkning av anläggningsjord.

Vattenproduktion

Det blir allt viktigare att behålla kapaciteten och se över tillstånd till uttag i de kommunala vattentäkterna samt att säkra reservvattenförsörjningen och därmed identifiera viktiga vattenresurser. En vattenförsörjningsplan började tas fram tillsammans med kommunen. Arbetet fortsätter 2020.

Utredningen om Ilsbo vattentäkt framtida vattenförsörjning är färdig och innebär att vattentäkten kommer att förstärkas med nya brunnar.

Mark- och miljödomstolen beviljade rivning av två dammar längs Gnarpån. Nordanstig Vatten har tidigare lämnat synpunkter på den planerade rivningen på grund av risken att den kan påverka vattenförsörjningen i Sörfjärden. Det är viktigt att följa upp om grundvattentillgången påverkas.

Skalskyddet och arbetsmiljön vid Harmångers vattenverk förbättrades med takhus på lågreservoaren. Reservvattentäkten i Forsa förbättrades för att snabbt kunna tas i drift vid behov.

Revideringen av skyddsområden för vattentäkterna Hassela och Jättendal lämnades in till länsstyrelsen för fastställande. Revideringen för vattentäkterna Harmånger och Bergsjö påbörjades.

Ledningsnät

Arbetet med att bygga en överföringsledning från Högen till Bergsjö avslutades. Innan ledningen kan tas i bruk ska Högen avloppsreningsverk byggas om till en pumpstation, vilket sker 2020.

Olerstakten är en gemensamhetsanläggning i Sörfjärden med 62 fastigheter och blev kund 2017. Olerstakten kopplade om från sin enskilda anläggning till Nordanstig Vatten AB år 2019. Några fastigheter i Varpsand har bebyggts, vilket gjorde att flera kunder öppnade abonnemang för vatten och avlopp. För att få tillfredsställande omsättning i spillvattenledningen

från Varpsand renspolas den med fasta intervall beroende på säsong.

Det totala vattenledningsnätet var vid årets slut cirka 148 kilometer och avloppsledningsnätet omfattade cirka 176 kilometer.

Avloppsreningsanläggningar

Alla avloppsreningsverk klarade sina gränsvärden för utsläpp.

Bergsjö avloppsreningsverk hade under början av 2019 problem med den biologiska reningen, med följd att riktvärdet överskreds under första kvartalet. Åtgärder vidtogs och sedan har riktvärdet inte över-skridits.

Avloppsanläggningen i Sörfjärden är föremål för två forskningsprojekt. I det ena, som avslutas 2020, utvärderas markbäddar med två olika filtermaterial. Ett nytt projekt beviljades bidrag på strax över 1 miljon kronor från länsstyrelsen (LOVA-bidrag) och Svenskt Vatten Utveckling (SVU). Det lägger fokus bland annat på reduktion av läkemedelsrester i markbäddar. Det är glädjande att anläggningen röner nationellt intresse. Enligt de resultat som framkommit är funktionen hos reningssteget mycket god.

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget bedrev sin verksamhet i enlighet med ändamålet som kommunfullmäktige fastställt. Bolaget agerade med iakttagande av samma begränsande villkor som skulle ha gällt om verksamheten utförts i kommunal regi. Ägardirektiv har fastställts för Nordanstig Vatten enligt kommunens mål för bolaget.

Vara delaktigt i framtagandet av vattenförsörjningsplan

Arbetet påbörjades och fortsätter 2020.

Vara delaktigt i revidering av va-plan

Arbetet med att omarbeta kommunens va-plan är viktigt för att kunna möta översiktsplanens och kommande LIS-områdets

utvecklingsbehov. Utöver va-planering skulle Nordanstigs kommun, enligt åtgärdsprogrammet för Bottenhavets vattendistrikt, även ta fram en dagvattenplan senast 2019. Arbetet har dock inte påbörjats.

Utveckla och stödja interkommunal samverkan

Samarbete pågår löpande med andra kommunala bolag genom bland annat initiativ till nätverksträffar. Bolagets kompetens efterfrågas i olika frågor.

Åren 2017–2019 medverkade bolaget i ett EU-finansierat projekt, *Hållbara tillsammans*, för att öka medvetenheten om individens ansvar för ett hållbart samhälle. Sundsvalls kommuns bostadsbolag Mithem AB drev projektet som nådde sina mål och utbildade 715 personer. Den externa utvärderingen visar mycket goda resultat, som bland annat resulterade i informationsmaterial på flera språk för att underlätta ett hållbart boende. Bolaget delar med sig av det till andra fastighetsägare och ägarkommunerna i MSVA-gruppen.

Satsa på leverans kvalitet och säkerhet

Enligt den senaste mätningen under hösten ökade nöjd kundindex i Nordanstig från 73 till 80 procent nöjda kunder. Med tanke på prisbilden i Nordanstig var det särskilt glädjande att nöjdheten ökade, även om bolaget inte nådde målet på 90 procent. Det är viktigt att Nordanstig Vatten fortsätter att arbeta med att förbättra servicen och leverera prisvärda tjänster.

Under vårterminen presenterade bolaget sin nya skolwebb, *lärmig.msva.se*. Till att börja med riktas materialet till målgruppen 9–12 år. Det kom mycket positiv respons och under hösten medverkade bolaget bland annat på *Skogens dag*, Norra berget i Sundsvall och en nätverksträff med Natur & Miljöboken, där bolagets skolwebb ingår (även lärare från Nordanstigs kommun ingår i nätverket).

Två av bolagen i MSVA-gruppen beviljades bidrag från Naturvårdsverket till en förstudie om behovet av läkemedelsrening i avloppsverk, Sundsvall Vatten AB för större reningsverk och Nordanstig Vatten AB för ett mindre. Provtagningarna påbörjades och studien slutrapporteras i oktober 2020.

En påbörjad säkerhetsskyddsanalys visar att det enbart är i verksamhetsområde vatten som det finns verksamhet av sådan karaktär att den påverkar Sveriges säkerhet och därmed utgör en säkerhetskänslig verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen.

Säkerhetsarbetet är viktigt för att minimera riskerna och säkerställa säkerhetsskyddet i MSVA-gruppen, vilket innebär att det behöver fortsätta och bli färdigt 2020. Det behöver också kompletteras med en säkerhetsskyddsplan, som tydligt visar vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas, när de ska vidtas och vem som ansvarar för dem.

Se även *Viktiga händelser under perioden*.

Inför kommande verksamhetsår

Va-bolagen i MSVA-gruppen har samma utmaningar som övriga vatten- och avlopps-Sverige med bland annat skärpta lagkrav, myndighetskrav och behov av klimatanpassning långsiktigt. Även nya säkerhetskrav med bland annat NIS-direktiv och informationssäkerhet påverkar bolagen framöver. Organisationen har anpassats efter de nya kraven och de nödvändiga ambitionsnivåerna. Allt ovanstående är att betrakta som nödvändiga kostnader för en långsiktigt trygg vattenförsörjning.

Bolaget arbetar aktivt med att minimera kostnaderna och samtidigt leverera långsiktigt hållbar vattenförsörjning. Vattenförbrukningen minskar tack vare ökad miljömedvetenhet och beteendeförändringar hos kunderna. Det innebär i sin tur minskade kundintäkter och påverkar behovet av taxehöjningar för att täcka de fasta kostnaderna. Branschorganisationen Svenskt

Vatten har beräknat att den årliga höjningen av va-taxorna i Sverige i genomsnitt kommer att behöva ligga på cirka 6 procent (4 procent med tillägg av inflationen på cirka 2 procent).

Under flera år har kommunfullmäktige i Nordanstig beslutat om begränsade höjningar av taxan, vilket har inneburit att höjningarna inte täckt bolagets nödvändiga kostnadsnivåer. Det har i sin tur medfört behov av förlusttäckningsbidrag från kommunen. Med utgångspunkt från utmaningarna som beskrivs ovan, i kombination med att kommunen 2018 beslutade att helt ta bort förlusttäckningsbidraget från och med 2021, blev det nödvändigt att höja intäkten från taxan med 19 procent 2019–2020. Den förväntade, genomsnittliga, årliga höjningen 2021–2023 uppgår till 2,5 procent.

För att kunna öka det förebyggande underhållet och minska andelen akut underhåll behöver bolaget få bättre kännedom om ledningsnätets status. Därför påbörjas ett arbete för att få ett helhetsgrepp om ledningsnätet. Arbetet består av tre delar: förnyelseplanering av ledningsnätet, kvalitetsssäkring av karta och databas samt underhåll.

De två kommande åren deltar bolaget i ett samverkansprojekt, *Ordning i RörANN*, där artificiell intelligens (AI) ska användas för att ta fram riskledningar i vattenledningsnätet. Målet med projektet är att ta fram två modeller som ska vara tillämpliga för hela va-Sverige. Projektet drivs av Lunds universitet och flera va-verksamheter deltar i arbetsgruppen.

Hur framtidens slamhantering ska se ut är en fråga som bolaget arbetat allt djupare med de senaste åren. Mycket talar för att nuvarande avsättningsmarknader försvinner på sikt. En statlig utredning presenteras i början av 2020 och belyser ramarna för ett framtida spridningsförbud. Oavsett utgång kan branschen vänta sig en mycket mer reglerad slamhantering i framtiden, där

förbränning av slam med fosforutvinning ur askan är ett möjligt scenario. Bolaget har tillsammans med de andra va-verksamheterna i regionen startat ett slamnätverk för Mellannorrland (Västernorrland, Gävleborg och Jämtland) för att gemensamt utreda olika lösningar för slamhanteringen.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2017	2018	2019
Budget	-3 989	-3 349	-1 658
Prognos	-3 189	-2 947	-1 900
Årets resultat	-3 682	-2 937	-1 724

Periodens resultat

Bolaget hade ett underskott på 1,7 mnkr före förlusttäckning, skatt och bokslutsdispositioner, vilket var i enlighet med budget. Det planerade underskottet täcks av ett förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun.

Lägre driftskostnader på 0,5 mnkr påverkade utfallet positivt, medan behovet av köpta resurser från MSVA var större och medförde högre kostnader på 1,6 mnkr. Det ökade behovet berodde på driftansvaret i Sörfjärden och akuta insatser för vattenförsörjningen i Ilsbo. Det kompenseras av lägre kapitalkostnader på 0,9 mnkr.

Bolagets nettoomsättning följde budget och uppgick till 26,7 mnkr (23,9 mnkr 2018), varav va-avgifter utgjorde 96,0 procent (96,2 procent 2018).

Nettoomsättningen 2019 ökade med 2,8 mnkr jämfört med 2018. Det högre intäktsutfallet berodde huvudsakligen på taxehöjningen 2019, som genomfördes sedan kommunfullmäktige i Nordanstig beslutat att helt ta bort förlusttäckningsbidraget från och med 2021. Beslutet medför att 2019–2020 höjs intäkterna från taxan med totalt 19 procent.

Miljöredovisning

Allmänt

Bolagets mission är *för ett hållbart samhälle*, vilket innebär att miljöarbetet ska ha sin grund i kretsloppstanken och bidra till ett varaktigt samhälle med långsiktigt hållbar utveckling.

Miljöpåverkan

Vattenverken i Nordanstig använder grundvatten som råvatten. Det måste ibland behandlas för att uppfylla Livsmedelsverkets krav.

I avloppsreningsanläggningarna omhändertas och renas avloppsvatten som därefter återförs till naturen. Avloppsvattnet i de flesta anläggningarna renas i tre steg: mekaniskt, kemiskt och biologiskt. Här tas mellan 90 och 95 procent av de förorenande ämnena bort. En del av de borttagna ämnena hamnar i avloppsslammet som sedan används i tillverkning av anläggningsjord.

Tillståndsplikt

Nordanstig Vattens verksamhet är till väsentliga delar tillståndspliktig enligt 9 kap 6 § i miljöbalken. Norrhälsinge miljökontor är tillsynsmyndighet för Nordanstig Vattens anläggningar.

För bolagets större reningsanläggningar har länsstyrelsen lämnat tillstånd att släppa ut renat avloppsvatten. Mindre avloppsvverk är anmälningspliktiga till Norrhälsinge miljökontor.

Klimatarbete 2019

Bolaget arbetar aktivt med att minimera Nordanstig Vattens egen kemikalieanvändning, både när det gäller hur mycket som används och vilka miljörisker kemikalierna kan medföra. En kemikaliegrupp bestående av en laboratorieingenjör och driftpersonal driver arbetet.

Bolaget har ett aktivt och strukturerat uppströmsarbete med inventering av verksamheter per område, information och uppföljning av tidigare inventerade verksamheter. Därutöver begärs kemikalielistor in. Inga nya områden inventerades 2019, utan arbetet inriktades på uppföljning och på att ta fram en riktlinje för uppströmsarbete med vidhängande handlingsplan.

Samarbetsprojekt *Bräddmätning*, vars mål var att signalera och till viss del mäta bräddning online vid bräddpunkter på ledningsnätet, bedrevs med Mittuniversitetet och avslutades under året. Med utgångspunkt från projektets resultat ska bolaget

undersöka vilka produkter som finns på marknaden och som uppfyller behoven. Projektet medförde även att ytterligare ett projekt tillsammans med Mittuniversitetet startade, Brunnslocksmätning, som syftar till att hitta en antennlösning som fungerar för brunnslock. Bidrag beviljades av Vinnova och slutrapportering sker i september 2021.

Andra exempel på förebyggande klimatarbete är Miljötratten (som bolaget delar ut för att minimera fett i avloppsledningsnätet), Miljöalmanackan och en webbplats för elever 9–12 år, *lärmig.msva.se*. Informationskampanjer för att minska fett och våtservetter i avloppet genomfördes.

INVESTERINGSREDOVISNING

(tkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse mot budget
Reinvesteringar, netto	8 000	7 975	- 25
Nyinvesteringar, netto	0	1 251	1 251
Summa	8 000	9 226	1 226

Totalt uppgick investeringarna till 9,2 mnkr netto (10,2), vilket är 1,2 mnkr högre än budget.

Reinvestering

Av den totala prognosen avsåg 8,0 mnkr reinvesteringar i befintliga anläggningar, vilket var enligt budget.

Den största investeringsposten (4,3 mnkr) rörde arbetet med att bygga bort Högens avloppsreningsverk, genom att bygga en överföringsledning till Bergsjö avloppsreningsverk. Styrelsen fattade beslutet 2017 och arbetet förväntas fortlöpa till 2020. Grunden till beslutet var att miljökontoret ålade bolaget att utöka Högens avloppsreningsverk med ett kemiskt reningssteg utöver den befintliga biologiska reningen.

Nyinvestering

Resterande del av investeringarna utgör nyinvesteringar som uppgår till 1,2 mnkr och består av nyanslutningar, där Varpsands exploateringsområde utgör den största delen (0,7 mnkr). Nyinvesteringarna förväntas täckas av anläggningsintäkterna.

Antalet anslutningar av nya fastigheter till det kommunala va-nätet brukar vara 0–2 fastigheter per år och har rymts inom den befintliga reinvesteringarnivån. Nu finns en ökande trend, där kostnaderna för anslutning av nya fastigheter inte ryms inom reinvesteringarnivån, utan måste hanteras på samma sätt som i andra bolag, det vill säga genom en rambudget för nyinvesteringar. Årets utökning beslutades vid styrelsemötet i maj.

NORDANSTIGS FJÄRRVÄRME AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget äger tre värmeproduktionsanläggningar belägna i Bergsjö, Harmånger och Strömsbruk. Företaget levererar värme till ett fyrtiotal kunder i kommunen.

Via ett avtal med Nordanstigs kommun ansvarar bolaget för två vattenkraftverk, belägna i Gnarpån.

Nordanstigs Bostäder AB svarar för drift av anläggningarna och för administrationen. Förutom vd saknar bolaget egen personal.

Viktiga händelser under perioden

Löpande underhållsarbeten utfördes på samtliga anläggningar, främst under icke-eldningssäsong.

Nya avtal för leverans av pellets och stamvedsflis tecknades med leverantören.

Uppföljning av ägardirektiv

Ett nytt ägardirektiv utarbetades och fastställdes. Ägardialoger fördes under året.

Beträffande samverkan med ägaren anser sig bolaget ha uppfyllt samtliga punkter i ägardirektivet.

När det gäller de ekonomiska och finansiella målen har soliditeten ökat för varje år sedan bildandet. Bolaget uppnådde 20 procents soliditet 2019. Någon utdelning till ägaren har inte lämnats.

All upplåning skedde genom ägaren och någon borgensprovision var inte aktuell.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2017	2018	2019
Budget	434	403	393
Prognos	400	500	300
Årets resultat	0	0	0

Periodens resultat

Periodens resultat efter finansiella poster uppgick till 121 tkr, lägre än prognosen vid tertialbokslutet. Bokslutsdispositioner i form av skattemässiga överavskrivningar reducerade resultatet till 0 kr.

Miljöredovisning

Vid företagets anläggningar användes i stort sett endast biobränsle av typen flis och pellets.

Investeringsredovisning

Inga investeringar gjordes under perioden.

NORDANSTIGS FASTIGHETS AB

Verksamhetsberättelse

Bolagets verksamhet är att äga, förvalta samt hyra ut industrifastigheter och lokaler, äga aktier samt att skapa möjligheter för att behålla och utveckla näringslivet i Nordanstigs kommun. Bolaget ska verka för näringslivets främjande genom bevakning, marknadsföring och service.

Ingen verksamhet bedrevs vid företaget 2019. Bolaget är vilande.

Uppföljning ägardirektiv

Eftersom ingen verksamhet bedrevs, är det svårt att bedöma hur ägardirektiven följdes.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2017	2018	2019
Budget			
Prognos			
Årets resultat	-32	-33	-34

Periodens resultat

Bolagets kapital gav ingen avkastning under året. Det negativa resultatet beror på att vissa kostnader, bland annat för revision, finns i bolaget.

NORDANSTIGSKOMMUNFASTIGHETER AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget ska inom Nordanstigs kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter. Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja lokalför-sörjningen i Nordanstigs kommun.

I mars 2016 köpte kommunen samtliga aktier i bolaget. På så vis blev det ett av Nordanstigs helt kommunägda bolag.

År 2019 fanns endast fastigheten Gnarp-Berge 5:20 (Bergesta äldreboende) i bolaget.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget äger fastigheten Gnarp-Berge 5:20 och har där uppfört ett särskilt boende (Bergesta). Fastigheten hyrs ut till Nordanstigs kommun sedan den 31 december 2000.

Inga väsentliga händelser skedde 2019.

Inför kommande verksamhetsår

Bolaget kommer att fortsätta äga Gnarp-Berge 5:20 och hyra ut fastigheten till kommunen som särskilt boende.

Uppföljning av ägardirektiv

Nya ägardirektiv beslutades 2019.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2017	2018	2019
Budget	35	35	35
Prognos	35	35	35
Årets resultat	43	27	4

Periodens resultat

Resultatet var något lägre än prognos och budget. Orsaken var högre räntekostnader än budgeterat.

FIBERSTADEN AB

Fiberstaden AB är ett bolag som samägs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner, där Hudiksvall äger 80 procent och Nordanstig 20 procent. Bolaget bedriver stadsnätverksamhet i kommunerna, sköter it-drift och svarstjänst för båda kommunerna.

Attraktivare region

Stadsnätets ambition är att knyta samman alla fastigheter i de orter där bolaget finns i ett gemensamt nätverk för snabba it-kommunikationer. Precis som med elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt vägnät, är stadsnätet en infrastruktur som alla får ta del av. Det utvecklar regionen och gynnar näringsliv, samhällsservice och individer. Stadsnätets lokala nätverk når snabbt ut i världen via olika internetleverantörer. Till-sammans med andra öppna stadsnät utgör Fiberstaden AB en mycket viktig, samhällsnyttig infrastruktur.

Ett öppet nät med full valfrihet

Hudiksvalls och Nordanstigs stadsnät är öppna nät. Fiberstaden AB erbjuder en snabb och effektiv marknadsplats för alla leverantörer som vill kunna erbjuda sina tjänster. Det finns ett stort urval av tjänster i nätet från leverantörer som konkurrerar med varandra på lika villkor. Denna mångfald skapar full valfrihet för alla slutanvändare.

Verksamhetsberättelse

Bolaget satsade mycket på kompetensutveckling, bland annat på en heltäckande personalutbildning, *Värdeskapande kundsupport och kommunikation*.

En teamledare till IT-support rekryterades. En sådan fanns tidigare, men tjänsten var vakant ett längre tag. Bolaget valde att titta utanför it-branschen och rekryterade en person med högt och annorlunda kundfokus. Bolaget har fått mycket positiv feedback internt, men också utifrån och möter nu bättre kraven på till exempel svarstider och statistik över samtal och ärenden. Kommunen anlitar bolaget i nysatsningen kring arbetsmodellen pm3. Rekryteringen av en tjänsteleveransansvarig påbörjades. Kommunen köpte in Fiberstadens konferensrumslösning till nya konferensrum som byggs med hjälp av bolaget.

Stadsnät Nordanstig

Utbyggnaden av bredband i Nordanstig fortsätter, både med och utan bidrag. Projekt i Stocka och Hassela kyrkby slutfördes utan bidrag. Projektet *Hassela glesbygd* startade. Det är ett tvåårigt projekt med stöd från både Tillväxtverket och Jordbruksverket.

Utbyggnad till företag, nybyggen och enstaka förtätningar sker löpande enligt offert.

Årets utbyggnad genererade 305 adresser som bolaget kan leverera tjänst till i Nordanstigs kommun. Totalt i kommunen är 2 286 hushåll och företag anslutna.

Svarstjänst

Bolaget jobbar vidare med att utveckla och erbjuda kundfokuserad telefoniservice och intern telefoni.

Måluppfyllelse

För att nå visionen om ”bästa kommunen att leva och verka i” och målen om samhällstjänster och blomstrande näringsliv, behöver kommunen fortsätta att satsa på utbyggnaden av fiberanslutningar.

Personal

Medelantalet anställda var 40, varav 15 kvinnor. Sjukfrånvaron minskade till 4,82 procent (år 2018 var den 4,83 procent och 2017 låg den på 5,75 procent).

Framtid

Intresset för att fiberansluta sin fastighet fortsätter att öka. Flera aktörer på marknaden gör att bredbandsmålet kan uppnås till 2025, men det förutsätter att alla aktörer bygger de områden de lovat.

Stadsnät Nordanstig uppgraderar det nuvarande ärendehanteringssystemet till den senaste versionen från samma leverantör. It-enheten är först ut, sedan ska det appliceras på vissa delar i kommunens verksamhet. I förlängningen hoppas bolaget att fler kommuner ska kunna verka i systemet.

IT Hälsingland är ett pågående arbete som Hälsingerådet arbetar med, där bland andra kommunernas it-strategier ingår. Första steget togs genom en konsult som ska hjälpa till med upphandling av gemensamma licenser för Hälsingekommunerna och deras bolag. Nästa steg blir att titta på inköp av gemensam hårdvara.

Resultat

Bolaget redovisade en vinst efter finansnetto om 5 918 tkr (6 466 tkr 2018).

Uppdragsföretag

HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND

Hälsinglands utbildningsförbund är ett kommunalförbund som bildats av Bollnäs, Nordanstigs och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet.

Förbundet övertog gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheterna från medlemskommunerna i augusti 2015.

Resultatet blev -9 330 tkr (-940 tkr 2018).

De senaste åren har omfattande omstruktureringar gjorts, både i drift och investeringar i främst gymnasieskoleverksamheten. Det föranledde initiala extrakostnader som beräknas ge besparingseffekter kommande år. Ersättningsmodellen för gymnasieverksamheten har varit rörlig och svår att prognosticera; intäkterna varierar från år till år.

För vuxenutbildningen har de riktade statsbidragen stadigt försämrats med förändrade krav och konkurrens från andra kommuner. Vissa bidrag har helt upphört.

Förbundets soliditet och likviditet försämrades det senaste året. Det berodde på att överenskommelsen om ingångsvärden från 2015 och asylersättning reglerades med över 30 mnkr och att årets negativa resultat påverkade det egna kapitalet.

Årets resultat fördelat per verksamhet

Gymnasieskolorna gjorde sammanlagt ett negativt resultat på 11,9 mnkr mot budget.

Vuxenutbildningen gjorde ett positivt resultat på 1,8 mnkr mot budget.

Administration och övergripande verksamhet stod för ett överskott om 0,6 mnkr inklusive motbokning för resultatbalanserade medel.

Medlemskommunernas andel av förbundet uppgick till följande fördelning baserad på medlemsbidrag exklusive schablonersättning och interkommunal ersättning:

Medlemskommunernas andel av förbundet

(%)	2018	2019	2019
Bollnäs kommun	43	44	98 801 tkr
Söderhamns kommun	51	50	113 644 tkr
Nordanstigs kommun	6	6	14 135 tkr
Summa	100	100	226 580 tkr

NORRSKEN AB

Verksamhetens mål är att skapa, äga och underhålla stamnät.

Bolaget ska vara den naturliga samarbetspartnern för operatörer, tjänsteleverantörer och region- och stadsnät som finns i området.

De flesta region- och stadsnäten ska vara Norrskan AB:s kunder.

Bolaget ska alltid präglas av oberoende och neutralitet gentemot operatörer.

Bolaget ska växa genom spridning inom området.

Norrskan AB ägs av Borlänge Energi, Gävle Energi AB, Gävleborgs läns landsting, Helsinge Net AB, Härnösand Energi och Miljö AB, Jämtkraft Telecom AB, Sandviken Energi AB, Sundsvall Energi Elnät AB och Söderhamn Teknikpark AB samt Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs och Ockelbo kommuner.

KOMMUNALFÖRBUNDET INKÖP GÄVLEBORG

Inköp Gävleborg är kommunernas gemensamma organ för inköpsverksamhet. Förbundet ska även sköta kommunernas upphandlingar med vissa undantag: byggtreprenader, vissa tjänster och direktupphandling. Förbundet ska biträda kommunerna med upphandling på de undantagna områdena och även kunna bistå kommunernas företag med upphandling.

Förbundet är upphandlande enhet för Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs, Ockelbo, Ovanåkers, Söderhamns och Älvkarleby kommuner med förvaltningar, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Alla kommuner i Hälsingland och Gästrikland, utom Sandvikens och Älvkarleby kommuner, är delägare i kommunalförbundet. Andelarna bestäms av hur mycket bidrag respektive kommun skjutit till. Bidragen (täckning av kommunalförbundets kostnader) bestäms via procentuell fördelning i förhållande till skatteunderlaget. Nordanstigs kommuns andel är 3,5 procent.

Verksamhetsberättelse

Från och med den 1 januari 2020 tar kommunerna över ansvaret för upphandling. Det beror på att Gävle kommun begärde utträde 2017. I oktober 2019 blev det klart att övriga nio medlemmar kvarstår, och att förbundets uppdrag blir att förvalta de cirka 2 000 leverantörsavtal som finns. Styrgrupp för förbundet blir ekonomicheferna i de nio medlemskommunerna.

Nordanstigs kommun betalade 710 tkr (784 tkr 2018) i bidrag till kommunalförbundet. Ersättningen avser alla tjänster som förbundet utför åt kommunen.

Ett stort antal upphandlingar gjordes gemensamt för flera kommuner och vissa var kommunspecifika.

Verksamheten redovisade ett resultat på 6 963 tkr (4 179 tkr 2018). Den främsta orsaken till överskottet var lägre kostnader för arbetskraft.

MITTSVERIGE VATTEN OCH AVFALL AB

MittSverige Vatten och Avfall (nedan även kallat MSVA eller bolaget) är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för va- och avfallssamverkan över kommungränserna. Samarbetet kallas MittSverige Vatten och Avfall-gruppen (MSVA-gruppen). Bolaget MSVA har ett övergripande ansvar för utveckling, drift och underhåll av de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuner. I Sundsvall ansvarar bolaget även för insamling av hushållsavfall och kommunens tre återvinningscentraler. I MSVA återfinns alla medarbetare som arbetar för MSVA-gruppens uppdrag.

MittSverige Vatten och Avfall AB är ett kommunalt bolag och ägs av Sundsvall Vatten AB (76 procent), Timrå Vatten AB (18 procent), Reko Sundsvall AB (4 procent) och Nordanstig Vatten AB (2 procent).

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt blev 59 tkr (74 tkr 2018).

Räkenskaper

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen		
		Budget 2019	Bokslut 2019	Budget 2018	Bokslut 2018	Budget 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter		124 859	93 577	101 964	116 751	125 346	177 658	169 126
Verksamhetens kostnader	1	-681 447	-664 356	-639 775	-658 127	-687 129	-720 893	-688 675
Jämförelsestörande poster	2		8 159		-4 766		8 159	-4 766
Avskrivningar	3	-17 200	-15 832	-14 393	-14 848	-19 575	-34 827	-31 034
Verksamhetens nettokostnader		-573 788	-578 451	-552 204	-560 990	-581 358	-569 902	-555 349
Skatteintäkter	4	416 395	417 018	407 914	407 187	428 525	417 018	407 187
Generella statsbidrag	5	163 430	168 696	158 258	157 957	169 246	168 696	157 957
Finansiella intäkter	6	1 271	2 047	455	2 589	552	1 717	2 330
Finansiella kostnader	7	-4 409	-1 585	-5 569	-1 149	-3 520	-4 943	-4 913
Resultat före extraordinära poster		2 899	7 725	8 854	5 594	13 445	12 586	7 212
Skatter							-1 250	-299
Extraordinära intäkter								
Extraordinära kostnader								
Årets resultat - förändring av eget kapital		2 899	7 725	8 854	5 594	13 445	11 336	6 913

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen		
		Budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8		190 093	185 645	399 850	389 011
Maskiner och inventarier	8		18 768	20 773	136 883	140 643
Finansiella anläggningstillgångar						
Värdepapper andelar			11 321	11 321	8 319	8 319
Långfristiga fordringar			25 030	27 630	2 504	4 689
Summa anläggningstillgångar		290 179	245 211	245 369	547 555	542 662
Omsättningstillgångar						
Förråd			1 693	1 693	2 338	2 287
Fordringar	9		38 186	43 857	60 239	50 779
Kortfristig placering			38 149	33 956	38 149	33 956
Kassa och bank			57 526	53 585	58 014	56 271
Summa omsättningstillgångar		101 516	135 554	133 091	158 740	143 293
Summa tillgångar		391 695	380 765	378 460	706 295	685 955
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	10		144 120	138 526	198 152	189 311
Årets resultat	10		7 725	5 594	11 365	6 913
Obeskattad reserv					0	0
Summa eget kapital		136 425	151 845	144 120	209 517	196 224
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	11	38 432	42 476	37 972	42 476	37 972
Andra avsättningar	12	292	1 150	292	2 515	1 433
Summa avsättningar		38 724	43 626	38 264	44 992	39 405
Skulder						
Långfristiga skulder	13	91 212	75 890	83 486	321 362	314 144
Kortfristiga skulder	14	125 334	109 403	112 590	130 425	136 182
Summa skulder		216 546	185 293	196 076	451 787	450 326
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		391 695	380 765	378 460	706 295	685 955
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	15		224 258	217 258	224 258	217 258
Pensionsförpliktelser	16		184 808	193 790	184 808	193 790
Ansvarsförbindelser	17		0	0	254	246
Tillgångar med äganderättsförbehåll			0	0		0

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen	
		Budget 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Budget 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Från verksamheten tillförda medel							
Resultat efter finansiella poster	10	2 899	7 725	5 594	13 446	12 291	7 214
Justering för av- & nedskrivningar	3, 4	17 200	11 316	19 614	19 075	30 309	35 800
Justering för gjorda avsättningar	18	0	4 852		0	5 072	231
Övriga ej likviditetspåv. poster	19	0	669	231	0	-265	674
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital							
		20 099	24 562	25 439	32 521	47 407	43 919
Korta fordringar (ökning-/minskning+)	9	2 000	5 671	5 103	2 000	-1 300	3 083
Lager (ökning-/minskning+)		0	0	-1 693	0	42	-1 906
Korta skulder (ökning+/minskning-)	14	-2 000	-1 086	-2 095	-2 000	-8 560	622
Kassaflöde från den löpande verksamheten							
		20 099	29 147	26 754	32 521	37 588	45 718
Investeringsverksamhet							
Investering i materiella anläggnings- tillgångar	8	-38 000	-17 604	-15 631	-73 302	-40 726	-34 860
Försäljning av anläggningar		4 000	500	0	0	2 966	2 687
Kassaflöde efter investeringar							
		-34 000	-17 104	-15 631	-73 302	-37 761	-32 173
Finansieringsverksamhet							
Nyupptagna lån -leasing		18 000	1 463	20 398	43 000	21 463	25 023
Amortering av skuld		-10 000	-9 058	-8 124	-10 000	-16 158	-14 724
Förlusttäckningsbidrag		0	-2 100	-2 938		-2 100	-2 938
Ökning långfristiga fordringar		0	1 593	16 402	0	908	15 922
Kassaflöde från finansieringsverksamhet							
		8 000	-8 102	25 738	33 000	4 113	23 283
Årets kassaflöde							
		-5 901	3 941	36 861	-7 781	3 941	36 828
Likvida medel vid årets början			53 585	16 724		53 585	19 079
Likvida medel vid årets slut			57 526	53 585		57 526	55 907

NOTHÄNVISNING

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Not 1				
Verksamhetens kostnader				
Enligt driftredovisning minus avskrivningar				
Enligt resultaträkningen	- 664 356	- 658 127	- 720 893	- 688 675
- därav				
Utbetalning av pensioner	- 12 792	- 11 908	- 12 952	- 12 024
Förändring av semesterlöneskuld samt övertidsskuld	26	825	169	731
Not 2				
Jämförelsestörande poster				
Nedskrivning av fastigheten Fröstuna skola	0	- 4 766	0	- 4 766
Återföring nedskrivning Fröstuna skola	4 766	0	4 766	
Reaförlust Fröstuna skola	- 3 989		- 3 989	
Reaförlust Gula villan	- 859		- 859	
Orealiserad vinst värdepapper	4 193		4 193	
Hysesintäkt av engångskaraktär	4 047		4 047	
	8 159	- 4 766	8 159	- 4 766
Not 3				
Avskrivningar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	- 10 226	- 9 551	- 21 079	- 17 860
Avskrivning maskiner och inventarier	- 5 606	- 5 297	- 13 748	- 13 174
	- 15 832	- 14 848	- 34 827	- 31 034
Not 4				
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	420 891	409 168	420 891	409 168
Preliminär slutavräkning innevarande år	- 4 096	- 577	- 4 096	- 577
Slutavräkningsdifferens föregående år	223	- 1 404	223	- 1 404
	417 018	407 187	417 018	407 187
Not 5				
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	126 934	119 385	126 934	119 385
Kommunal fastighetsavgift	21 970	21 809	21 970	21 809
Avgift för LSS-utjämning	- 7 522	- 3 033	- 7 522	- 3 033
Kostnadsutjämningsbidrag	16 823	10 703	16 823	10 703
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag	6 689	1 488	6 689	1 488
Ersättning för flyktingkrisen (totalt 16,6 mnkr)	3 802	7 605	3 802	7 605
Kompensation för sociala avgifter för unga				
	168 696	157 957	168 696	157 957

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Not 6				
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	59	50	267	120
Ränteintäkter kommunala bolag	300	181	0	0
Övriga intäkter	1 688	2 358	1 450	2 210
	2 047	2 589	1 717	2 330
Not 7				
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	- 1 519	- 1 064	- 3 931	- 3 807
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	- 66	- 85	- 1 012	- 1 106
	- 1 585	- 1 149	- 4 943	- 4 913
Not 8				
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde mark, byggnader, tekn. anläggningar	414 169	405 238	791 092	754 687
Ack. avskrivningar	- 224 076	- 219 593	- 391 243	- 365 676
Bokfört restvärde	190 093	185 645	399 849	389 011
- därav				
Mark, byggnader	121 864	117 221	331 620	320 587
Tekn. anläggningar	57 173	57 007	57 173	57 007
Tekn. anläggningar – affärsdrivande verk.	11 056	11 417	11 056	11 417
	190 093	185 645	399 849	389 011
Anskaffningsvärde maskiner och inventarier	82 689	79 088	255 636	259 324
Ack. avskrivningar	- 63 921	- 58 315	- 118 753	- 118 681
Bokfört restvärde	18 768	20 773	136 883	140 643
- därav				
Maskiner – affärsdrivande verk.	386	562	386	562
Inventarier	18 382	20 211	136 497	140 081
	18 768	20 773	136 883	140 643
Not 9				
Fordringar				
Kundfordringar	6 527	6 434	26 127	8 895
Skatteverket	16 575	13 763	16 643	13 932
Interimsfordringar - övriga	15 084	23 660	17 470	27 952
	38 186	43 857	60 239	50 779

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Not 10				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	144 120	138 526	198 152	189 311
Årets resultat	7 725	5 594	11 365	6 913
Avsättning skuld till renhållningskollektivet	0	0	0	0
Obeskattad reserv			0	0
	151 845	144 120	209 517	196 224
Not 11				
Avsättningar för pensioner				
Intjänande fr.o.m. 1998 exklusive ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	37 972	35 432	37 972	35 432
Intjänat under året	2 922	1 567	2 922	1 567
Utbetalt under året	-207	-210	-207	-210
Löneskatt	879	496	879	496
Ränteuppräkning	910	687	910	687
Övrig post	0	0	0	0
Utgående avsättning inklusive löneskatt	42 476	37 972	42 476	37 972
Not 12				
Andra avsättningar				
Täckning av deponi	53	292	53	292
Renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet	1 096	0	1 096	
Andra avsättningar			180	1 141
	1 150	292	1 330	1 433
Not 13				
Långfristiga skulder				
Ing skuld justerad med koncernskulder	83 486	71 212	316 742	300 610
Amortering	-8 000	-8 000	-15 785	-11 365
Amortering leaseade bilar	-1 058	-1 124	-1 058	-1 124
Nya lån	0	20 000	20 000	24 625
Nya lån – leasing	1 463	1 398	1 463	1 398
	75 891	83 486	321 362	314 144

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Not 14				
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	21 824	22 946	30 922	35 682
Arbetsgivaravgifter	11 670	11 730	11 831	12 330
Skatteverket -slutavräkning	4 450	3 924	4 489	3 924
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	5 811	5 991	6 459	6 326
Personalens löneskuld timanställda	1 895	2 190	1 895	2 190
Pension individuell del inkl löneskatt	15 147	15 541	15 147	15 541
Amortering leaseade bilar	1 276	1 276	1 276	1 276
Amortering långfristig skuld	8 000	8 000	12 000	12 000
Semesterlöneskuld	10 497	10 928	12 400	12 687
Kortfristig skuld till koncern NVAB	2 100	2 938	0	0
Kortfristig skuld Stiftelser	0	648	0	0
Skuld till andra kommuner	267	267	267	267
Skuld för statligt investeringsbidrag	7 380	7 637	7 380	7 637
Statligt flyktingbidrag	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	19 084	18 573	26 357	26 322
	109 403	112 589	130 425	136 182
Not 15				
Borgensättaganden				
Egnahem	107	107	107	107
Bostadslån med kreditgaranti	19	19	19	19
Nordanstigs Bostäder AB	102 089	95 089	102 089	95 089
Samkraft AB	0	0	0	0
Nordanstigs Vatten AB	120 000	120 000	120 000	120 000
Hälsingeutbildningar	640	640	640	640
Övriga	1 403	1 403	1 403	1 403
	224 258	217 258	224 258	217 258

Nordanstigs kommun har i november 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för KommunInvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nordanstigs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 361 073 853 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 357 402 789 kronor.

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Not 16				
(Pensioner intjänade före 1998)				
Ingående ansvarsförbindelse	155 955	169 642	155 955	169 642
Aktualisering				
Ränteuppräknig	884	1 175	884	1 175
Basbeloppsuppräknig	3 979	2 651	3 979	2 651
Övrig post	-3 319	-9 155	-3 319	-9 155
Årets utbetalningar	-8 773	-8 358	-8 773	-8 358
Försäkring IPR	0	0	0	0
Summa pensionsförpliktelser	148 727	155 955	148 727	155 955
Löneskatt	36 081	37 835	36 081	37 835
Utgående ansvarsförbindelse	184 808	193 790	184 808	193 790
Not 17				
Ansvarsförbindelser				
Garantibelopp Fastigo			254	246
Not 18				
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflöde				
– avsättningar				
Förändring avsättning pensioner	4 504		4 504	0
Förändring andra avsättning	858		1 078	0
justering fg års avsättning	-510		-510	0
	4 852	0	5 072	0
Not 19				
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflöde				
– övriga ej likviditetspåverkande poster				
Reaförlust anläggningstillgång	4 847		4 847	0
Orealiserad vinst värdepapper	-4 193		-4 193	0
Övriga poster	15		-919	0
	669	0	-265	0

FEMÅRSÖVERSIKT

Sammanfattning	Bokslut					Budget			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BEFOLKNING									
Folkmängd 31/12	9 490	9 511	9 481	9 517	9 477				
Folkmängd 1/11 året före budgetåret	9 485	9 491	9 526	9 487	9 526	9 476	9 468	9 456	9 442
Medelålder, antal personer 31/12	45,0	45,0	45,1	45,0					
0-5 år	603	600	610	614	586	612	621	619	609
6-15 år	1 007	1 025	1 059	1 094	1 111	1 085	1 076	1 086	1 096
16-18 år	291	286	274	294	300	325	320	302	307
19-64 år	5 108	5 116	5 012	4 959	4 918	4 884	4 863	4 835	4 820
65 år -	2 481	2 484	2 526	2 556	2 562	2 567	2 581	2 606	2 602
Totalt SCB´s prognos 31/12						9 473	9 461	9 447	9 434
PERSONAL									
Antal kommunanställda 31/12	766	789	760	718	737	---	---	---	---
Antal årsarbetare	691	710	687	653	669	---	---	---	---
SKATTESATS									
Kommunal skattesats	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51
Total skattesats kommun och landsting	34,44	35,64	35,49	35,49	35,55	35,55	35,55	35,55	35,55
KOMMUNENS EKONOMI									
Likviditet (%)	118	117	99	118	124	81	77	79	81
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse (%)	40,4	40,0	38,2	38,1	39,9	36	32,3	31,7	31,1
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)	-36	-19	-20	-13	-9	-9	-4	-1	1
Årets resultat (tkr)	7 868	778	-9 252	5 594	7 725	13 445	13 510	13 784	12 871
4 % av skatteintäkter samt gen. statsbidrag före finansnetto (tkr)	20 622	21 869	22 326	22 606	23 429	23 910	24 384	24 922	25 524
Årets investeringar (tkr)	15 216	24 562	28 266	19 116	17 683	73 302	116 000	74 500	73 000
Ansvarsförbindelser exkl. borgensåtagande (tkr)	258 911	213 415	210 797	193 790	184 808	189 790	187 790	185 790	183 790
- (kr/invånare)	27 283	22 439	22 234	20 363	19 501	20 035	19 849	19 667	19 482

Sammanfattning	Bokslut					Budget			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Läneskuld (tkr)	51 873	65 575	71 212	83 486	75 891	106 486	183 411	224 636	263 001
– (kr/invånare)	5 466	6 895	7 511	8 772	8 008	11 241	19 386	23 779	27 878
Amortering (tkr)	5 337	5 379	9 184	9 124	9 058	10 000	11 075	13 275	14 635
Eget kapital (tkr)	145 121	145 309	138 526	144 120	136 425	152 066	165 577	179 362	192 234
– (kr/invånare)	15 292	15 278	14 611	15 143	14 395	16 053	17 501	18 986	20 377
Finansnetto (tkr)	– 687	– 536	– 778	1 440	462	– 2 968	– 2 572	– 3 048	– 3 209
Verksamheternas nettokostnader									
(summa boxar) (tkr)	498 156	482 403	547 635	540 777	567 892	566 633	575 426	586 052	600 745
– (kr/invånare)	52 493	50 721	57 761	56 822	59 923	59 816	60 821	62 036	63 679
Verksamheternas nettokostnader									
resultaträkning (tkr)	507 005	545 382	566 622	560 990	573 788	581 358	593 504	606 216	622 020
– (kr/invånare)	53 425	57 342	59 764	58 946	60 545	61 370	62 732	64 170	65 934

Antalet personer fördelat i åldersgrupper för budget 2020, FP 2021-2023 är beräknade av SCB utifrån befolkningen 2018-12-31.

Mandatfördelning vid valen 2014 respektive 2018 såg ut enligt följande:

	2014	2018
Socialdemokraterna	11	10
Centerpartiet	5	5
Nordanstigspartiet.se	0	1
Moderaterna	4	4
Liberalerna	2	1
Vänsterpartiet	2	3
Kristdemokraterna	1	2
Miljöpartiet	1	0
Sverigedemokraterna	5	5
	31	31

Bilagor

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett enligt god redovisningssed, kommunal redovisningslag samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Eventuella avvikelser beskrivs under berörd rubrik.

Alla belopp och beräkningar är presenterade i respektive års penningvärde.

Principer för periodisering och värdering

Redovisningen har varit öppen för externa transaktioner. Till och med den 17 januari 2020 har kostnader och intäkter av väsentlig betydelse hänförs till redovisningsåret 2019.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Långfristiga skulder

Amorteringar för 2019 har bokförts som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

Prognosen för slutavräkningen 2019 och 2020 ingår i posten skatteintäkter i resultaträkningen.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner

Från och med redovisningsåret 2002 redovisas löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner när kostnaden uppstått, det vill säga när lönerna intjänats.

Sociala avgifter

Sociala avgifter har redovisats i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Arbetsgivaravgiften för december månad har periodiserats.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg har interndebiterats verksamheterna med 38,8 procent.

Förändring av pensions- och semesterlöneskuld

Respektive skuld redovisas som en samlad kostnad för hela verksamheten under verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt och förändring semesterlöneskuld) i resultaträkningen.

Redovisning av pensionsförpliktelser

Från och med redovisningsåret 1998 redovisas nyintjänade pensionsförmåner. Den individuella delen redovisas i bokslutet som kortfristig skuld. Resterande delar redovisas som en avsättning i balansräkningen och ingår i posten verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen. Visstidspensioner avseende förtroendevalda ingår i avsättningen. Räntan på pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas i posten finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Kommunen har ingen förvaltning av medel finansiellt placerade för pensioner, vilket innebär att hela pensionsförpliktelsen återlämnas i verksamheten.

Pensionerna beräknas enligt RIPS 17.

Löneskatt på pensioner

Från och med 1999 redovisas löneskatt på årets intjänade pensioner och ingår i verksamhetens kostnader (posten ökning pensionskulda inklusive löneskatt) i resultaträkningen.

Redovisning av materiella anläggningstillgångar

Upptas till anskaffningsvärdet reducerat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar fördelas på betydande komponenter där komponentavskrivning tillämpas enligt RKR R4.

Korttidsinventarier

För att en investering ska klassas som en anläggningstillgång, och därmed fördela kostnaden (avskrivningen) över minst tre år, ska investeringen ha en ekonomisk varaktighet av minst tre år och uppgå till ett värde av lägst ett basbelopp för 2019, 46 500 kr

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) förslag till avskrivningstider.

Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. I kommunen påbörjas avskrivningarna månaden efter anskaffning eller färdigställande. Ej färdigställda investeringar balanseras som pågående.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Avskrivningstider inom koncernen	År
Byggnader och anläggningar	20–100
Maskiner, fordon och inventarier	5–20
Energianläggningar	10–30

Kapitalkostnader

Kapitalkostnad är den ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar. Denna räknas enligt nominell metod med 1,50 procents intern ränta 2019. Kapitalkostnad kostnadsbokförs månaden efter genomförd investering.

Kundfordringar

Kundfordringar har minskats med summan av osäkra kundfordringar (befarade kundförluster). Kundfordringar äldre än 12 månader bedöms som osäkra.

Leasingavtal

Från och med redovisningsåret 2003 redovisas nya finansiella leasingavtal i balansräkningen, det vill säga som anläggningstillgång och långfristig skuld. Från och med redovisningsåret 2003 redovisas nyleasade bilar enligt denna princip.

Hysesavtal för lokaler och bostäder redovisas som operationell leasing och är även enligt definitionen operationell leasing.

Redovisning av bredbandsinvestering

Kostnader i bredbandsprojekten redovisas som anläggningstillgång och planenlig avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen är klar. Intäkter hänförliga till bredbandsinvesteringen redovisas under skulder och följer RKR:s rekommendation R2 för intäktsredovisning av investeringsbidrag

Extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål

Extraordinära poster ska avse händelser som saknar tydligt samband med kommunens ordinarie verksamhet, att händelsen ej förväntas inträffa ofta samt att posten uppgår till ett väsentligt belopp.

Jämförelsestörande poster är sådana poster som uppgår till väsentliga belopp och påverkar årets resultat, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder enligt RKR R11.

Klassificering av finansiella tillgångar

Kommunfullmäktige har inte tagit beslut om att placerade medel anses vara ett långsiktigt innehav.

Redovisning av avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar

En avsättning är på balansdagen säker eller sannolik till sin förekomst, men oviss till belopp eller till tidpunkt då den ska infrias, till exempel pensionsskuld och täckning av deponi.

Redovisning av immateriella tillgångar

Nordanstigs kommun har inga immateriella tillgångar redovisade.

Sammanställd redovisning

Resultaträkningen och balansräkningen visar en sammanställd redovisning för koncernen.

Enligt rekommendationen RKR R15 ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas om bolagens omsättning uppgår till minst 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag eller om bolagens balansomslutning uppgår till minst 5 procent av kommunens balansomslutning. Företag vars omsättning är av obetydlig omfattning kan undantas. Som obetydlig omfattning definieras företag där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den sammanlagda kommunala andelen av omsättningen hos de företag som undantas får dock inte överstiga 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens sammanställda redovisning omfattar Nordanstigs Bostäder AB, Nordanstig Vatten AB, Nordanstigs Fjärrvärme AB, Nordanstigs Kommunfastigheter AB samt Fiberstaden AB (20 procent). I årsredovisningen ingår inte Nordanstigs Fastighets AB vars omslutning och omsättning är av obetydlig omfattning. I den sammanställda redovisningen upptas inte bolag som är under likvidation eller har beslutats att likvideras.

Redovisning av lånekostnader

Redovisas enligt huvudprincipen, det vill säga lånekostnaden belastar resultaten för den period till vilken den hänförs, oavsett hur de lånade medlen används.

Ordlista

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk och som kan vara immateriella (goodwill med mera), materiella (mark, byggnader, maskiner med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera)
AME	Arbetsmarknadsenheten
Avskrivning	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd
Avsättningar	Avser ekonomiska förpliktelser som inte är helt bestämda till storlek eller förfallotidpunkt
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder) – består av anläggningskapital och rörelsekapital
HR	Human resources, personalresurser
HVB	Hem för vård och boende
Internränta	Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet
Jämförelsestörande poster	Post som är resultatet av händelser eller transaktioner, som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder
Kapitalkostnader (kpk)	Benämningen på internränta och avskrivning – det är denna ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar
KF	Kommunfullmäktige
KL	Kommunallagen
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning inom ett år
Kortfristiga skulder	Skulder med en löptid understigande ett år
KPI	Konsumentprisindex – ett mått på prisutvecklingen
KS	Kommunstyrelsen
Likviditet	Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen som visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder
LIS-områden	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
LONA	Lokala naturvårdssatsningar
LOV	Lagen om valfrihetssystem
LU	Ledningsutskottet
Långfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år
Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande ett år
MIFO	Metodiken för inventering av förenade områden

NBAB	Nordanstigs Bostäder AB
NFAB	Nordanstigs Fastighets AB
NFVAB	Nordanstigs Fjärrvärme AB
Nettokostnader	Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag med mera
NKFAB	Nordanstigs Kommunfastigheter AB
NVAB	Nordanstig Vatten AB
Nyckeltal	Ett mått på verksamheten, exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte är anläggningstillgångar, exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank
OU	Omsorgsutskottet
Rörelsekapital	Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner, en arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 21 regioner
SFB	Socialförsäkringsbalken om rätt till assistansersättning
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan som visar andelen eget kapital av totala tillgångar
Stratsys	Kommunens planerings- och kvalitetsledningssystem
Säbo	Särskilt boende, äldreomsorgsboende
UU	Utbildningsutskottet
ÅR	Årsredovisning

Revisionens verksamhetsberättelse 2019

2019 är det första året som den nya revisionsgruppen granskar och inriktningen har då varit att sätta oss in i verksamheten, bedöma risker i verksamheten samt nogsamtt följa utvecklingen under året.

Revisionen har under året träffat kommunstyrelsen, ansvariga för utskotten samt verksamhetsansvariga.

Utöver granskning av hel- och delårsboksluten har även en uppföljning av granskningar gjorda under åren 2016 och 2017 utförts samt granskning av protokoll.

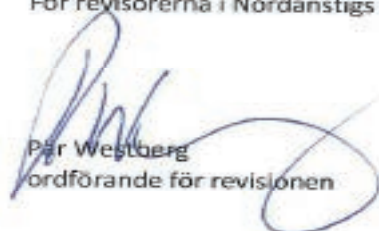
Revisionen har vidare upprättat ett antal skrivelser till kommunstyrelsen med anledning av noterade brister och förbättringsmöjligheter avseende;

- Den ekonomiska rapporteringen och uppföljningen
- Boendemiljö
- Intern kontroll
- De kommunala bolagen

Revisionen har utöver ordinarie revisionsmöten haft träffar med kommunfullmäktiges presidium samt deltagit på träffar med Föreningen förtroendevalda revisorer i Mellannorrländ (FFR) för utbildning och information. Vi har dessutom deltagit i ett antal aktiviteter och möten för att informera oss om för revisionen väsentliga frågor. Revisionen har även genomfört en ny upphandling av sakkunniga revisionstjänster inför år 2020.

Av revisionens anslag på 700 tkr har förbrukats 628 tkr.

För revisorerna i Nordanstigs kommun i mars 2020

Pär Westberg
ordförande för revisionen

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Den med Hudiksvalls kommun gemensamma nämnden, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd, har granskats i samverkan med revisorerna i Hudiksvalls kommun. Överförmyndarnämnden, gemensam med Sundsvalls, Timrå och Ånge kommuner, har granskats i samverkan med revisorerna i dessa kommuner. FOU – Valfärd, RegNet och HelGe har granskats i samverkan mellan kommunerna i Gästrikland och Hälsingland samt Region Gävleborg.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Revisorernas redogörelse”.

Vi är kritiska till den ekonomiska utvecklingen avseende kommunstyrelsens verksamheter som sammantaget visar ett underskott på – 15,7 mnkr, även om kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat. Underskotten avser främst verksamheterna vård och omsorg och social omsorg.

Vi är även kritiska till kommunstyrelsens bristande redogörelse avseende verksamhetsmålen. Revisorerna har även påpekat detta tidigare, och kommunstyrelsen har under flera år har hänvisat till pågående utvecklingsarbete. Vi anser dock inte att någon nämnvärd förbättring skett, och att fortsatt utveckling behöver ske.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Nordanstigs kommun i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

MG

**Nordanstigs kommuns
revisorer**

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte har gjort en sammantagen bedömning av den interna kontrollen för kommunen. **Vi bedömer** baserat på årets granskning att kommunstyrelsens interna kontroll behöver förstärkas.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål fullmäktige uppställt.

Vi kan inte bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker trots ovan nämnda noteringar att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Nordanstigs kommun 2020-04-08

Per Westberg
Ordförande

Barbro Walldin
Vice ordförande

Michael Gradin

Katarina Lennare

Eva Nilsson

Bilagor:

Bil. 1 Revisorernas redogörelse

Bil. 2 Granskningsrapporter samt revisionsberättelser från kommunalförbund och kommunala bolag

Bil.3 Sakkunnigas rapporter

**NORDANSTIGS
KOMMUN**

Box 56, 829 21 Bergsjö Telefon: 0652-360 00
www.nordanstig.se